

העולם הזה

האם יש לו תוכנית? מהי?

גנדי!
הפכה
הגדול

קוקה-קולה דיאט. גם בשביל ההופעה.

זה בדיוק בשבילך.

מוצר בישראל ע"י החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ. יצרן מוסמך של קוקה-קולה.

מיכתבים

הוסחה מהבהבת

על סיבה אפשרית נוספת לשביתת הסלווויזה האחרונה (סימונים של גמילה: העולם הזה 24.6.87). לשביתת הסלווויזה היתה סיבה הרבה יותר עמוקה מאשר נראה על-פני הסטח. אנשי הסלווויזה ערכו, למעשה, "ערביי שוויון".

כשם שהמיגור הערבי יצא לשביתה כללית, בדרסו שוויון, כך יצא, כנראה, המיגור המהבהב לשביתה כדי להוכיח שאצלו דווקא קיים שוויון. אין אצלו מיסואפנים וכשם שהוא אינו מסקר את יחזק סמיר, בחברת שוטרים אפריקאיים בלבוש של אופרטו", כך הוא גם לא מסקר את שימעון פרס-מצהיר, מכרזי ומצדע באירופה".

ובכך הוכיחו אנשי הסלווויזה סופית שהם אינם סבאלנים שרופים. נכון, הם לא שמים... על שמיר. אבל כג'ל על פרס. מיכאל מיזן, ירושלים

רמו מן התנ"ך

על הופעת איש השב"כ במימפט נגד משותפי המיפגש עם אש"ף (הנדון). העולם הזה 24.6.87.

איש השב"כ שהוסתר תחת הכינוי ראובן נהג כאבת כמו בילעם בןבעור: ביקש (או, יותר נכון, נשלח) לקלל תמצא מברך.

ואם תתמקדו בכינוי הזה שניתן לו, לכבוד הופעתו בבית המיפגש — ראובן — תבינו שיש דברים בגו.

הלא כך כתוב ובכירכת יעקב את בניו: "ראובן... יתר שאת ויתר עוז".

אולי מתוך ראיית העתיד ביקשו שולחיו של "ראובן" ... מוטב שלא אשלים את המשיכה.

מסיבות מובנות, אני חותם: "ש.ע." נצרת

על האגורה ועל השקל

על פרשת חשב שרות בתריסהוהר (מנגנון). העולם הזה 24.6.87.

הסיפור של החשב הרצל עטר סיפק לי חומר למחשבה ואני רוצה לשתף את הקוראים בהתי לבטויותיי:

מה בעצם קרה? בא ציב שרות בתריסהוהר הארש בראש המערכת. מוותר על הסודר התיקני. קנה סודר שהוא יזעמו ומגיש את ההסבוק. על 95 שקל. להסב. הוסיב איננו מאשר את התשלום.

יפה מאוד. למרות שהחשב בוודאי לקח בחשבון שלא מדובר על הצואה של 95 שקל, אלא פחות (ודי שרות בתריסהוהר חוסך את הפהיר של הסודר התיקני, אותו הנציב לא לוקח). ווא, ללא ספק, נהג כשורה. אין מקום להזככות. רץ פרוטה כדון מאה.

ואז החלו ההתלבטויות שלי. אולי חשב כזה, המתקשה לאשר, פעם במיליון שנים, סודר המפקד השרות. הוא, מה שהאנגלים מגדירים "חכם בפניו, סוטה כלירה" (ובמטבע שלנו, משהו כמו "חוסך אגורה ומבזבז שקל").

בנצי אמיר, תל-אביב

מקום לנשים בכנסת

על הצורך בהגברת הייצוג הנשי בכנסת.

אני מבקשת להעלות את הנושא לדין ציבורי עכשיו. סנה ורבע לפני הבחירות לכנסת ה-12 ורקל הזמיר, אם בחירות אלה יוקדמו: מן ההכרח הוא להגביר את ייצוג הנשים בכנסת.

לא ייתכן כשום פנים ואופן שבקושי תימצאנה איזה עשר ח"כיות בכנסת (8% מכלל הנבחרים). הדי אפילו באיטליה, השמרתית למדי, נכנסו בבחירות האחרונות 91 נשים לפרלמנט בן 630 הצירים (14%).

ובצד הסני של העולם, בווייטנאם, נכנסו בבחירות האחרונות (באפריל, השנה) לאסיה האלזבית 88 נשים — 18% מכלל 496 הצירים באסיה.

אתי אלון, תל-אביב

הבריחה מן האיים

עוד על מדינות-איים בהן אין כמ"ע עט יהודים (מיכתבים). העולם הזה 24.6.87 ואילך.

אולי יש סיבה יותר מכובדת לכך שיהודים מעדיפים שלא להיות במדינות-איים מאשר הצפון לא להיות בנותקים מן היבשה. הסיבה הזאת יכולה להיות שבכמה ממדינות-האיים האלה הצלב הנוצרי נישא כליכך ברמה (המשך בעמוד 4)

המיפנה הערבי

השביתה של הציבור הערבי לפני שבוע עברה כשקט גמור, כמעט מבלי שישמו אליה לב. גם הפוליטיקאים היהודים וגם הפוליטיקאים הערבים אמרו שהיא "אינה פוליטית". אבל בעתיד אולי ייוכר בה משהו ויקבע: זה היה המיפנה, זה היום שבו השתנתה מדינת-ישראל.

הוא לא פחד

היב שלמה עמר לא יועמד לדין על שוחר תמורת השתמטות משרות מילואים. אלא רק על הפגישה הלילית. בפעם הראשונה הוא מגלה להעולם האז: אני לא פחד — ביום החמישי של המלחמה הגעתי עד צידודי.

חמיר, כפי שהכרתיו

אורי אבנרי מספר על 10 שנות ידידותו הקרו בה עם שמואל תמיר, ועל 27 שנות היריבות איתו: על חתירה משותפת בחסקה, על שיתוף-פעור לה נגר צמרת המיטרה, על מישפט-דיבה שהפיל ממשלות ועל האופן שבו מקימים מיפלה.

ח"כ יתום וג'ינג'י

החכ מיכה רייטר שתק מזה זמן רב. כעת החליט לחשוף את עצמו עד הסוף. לפני העולם הזה דווקא. הוא מספר על ימי ילדותו, כנער גינג'י בכיתה, כיצד התייתם בגול צעיר ואיך חשדו בו חבריו החרוטיקים כי הוא מערכניק שתול. על פרשת-אלכו, שבה התבדך בינתיים אף לא מילה. בשבוע הבא הוא מבטיח.

דחל המרחלת מדווחת:

חווה יערי חושרת: הדי פרקליטה כרמלה חנוך (בתצלום) מעדיפה על פניה את אהוד, בעלה: האם הכדורגלן אבי כהן קבע פגישה כסקוטלנד עם שרון, בתה של ברדי ריה אבידן-בריר? לא. מרגיע הצעיר את האם המוראגת • איב דהי מרדיקס ותוכניותיו עם העיתונאית ליאורה הכי • מי אמר שצבי איי לון (יחסי-ציבור, מתונב, מגונדר) אינו מתאים לנאורה שמשו (צלמת-עיתונות, ג'נס, טריקו)? • אריק לום, פלייבוי יווני, נטש כוכביות קולנוע אירופיות מודקנות לטובת נערה ישראלית בן 17 — שירה רוטשטיין שמה.

34

שמונה בת 17

ליאת תבורי, 17, בתו של ראש-עירייה אינה מגלה כמה היא שוקלת (לא שאני מתביישת). היא שזמה מגול קצין, יודעת להסדר עם זה, וגם מכירה. הרבה רזים והטובים מגעילים. למשל — הרב הם מקומי, שהטריד אותה בביתה.

המדורים הקבועים:

- מיכתבים - לשון הלילה
- איגרת העורך - הסקופ הסובייטי
- תשקיף - צופאים בקרמ
- מדינה - טל מוס
- הנרון - מתחת לשטיח
- אנשים - המיקרטי של מילוא
- יומן אישי - ידידי יריבי תמיר
- זה וגם זה לא כשר!
- לילות ישראל - נפילת הרובע
- קולנוע - הבלש העכבר
- מה הם אומרים - אבי עוז

כתבת השער הקידמי:

האלוף המגרש

רחבעם (גנדי") זאבי אינו עולה חדש מברוקלין, בעל מיבטא אמריקאי מצחיק ומשתמט מכל מילחמות ישראל. לכן, לדעת חבריו בימין הקיצו ני ביותר, יש סיכוי שמישהו יקשיב לדעותיו. האם הוא מתכוון להצטרף לפוליטיקה, לתפוס מקום טוב בתחיה ולהתחרות במאיר כהנא? האיש שהואשם בציד-אדם, שניסה לחטוף קצין ירדני ושהתפרסם בידידותו עם אילי-פפע, עוד עשוי להשאיר בצל את רפול. יובל נאמן וגאולה כהן.

כתבת השער האחורי:

זהירות: קטינות!

הספר מישל ארוס זוכה מאשמה של בעילת קטינה. אחרי שנתיים של סבל, איך זה קרה לו? מדוע נטפלו אליו הקיבוצניקים, מה אומרת על כך הח"כ שולמית אלוני והח"כ לשעבר מהמפד"ל טובה סנהדראי, מה דעתה של הסכסולוגית זיוית אברמסון וכיצד מתרשם מכך הברדן צבי? קה פיק? מדוע הגברים נמ? שכים אליהן ומדוע הן רוצות?

טברסקי קנה זכוכית

איש לא האמין שזה יקרה לשימעון טברסקי, איש-העסקים הממולה שעשה מיליוני דולארים בחו"ל. הוא שילם מזוודה של מזומנים תמורת יהלומים-כבי יכול — שנתגלו בזכוכיות!

פסחוביץ מגיח שוב

איש-העסקים שהפקיד בנכד שווייצי תמונות מזויפות תמורת הלוואה ענקית, שהקליט מתמחה של שופט בתיקווה לסכך את השופט עצמו, ושתרם לקניית מטוסי פאנטום, מתיי צב כעת שוב בבית-המישפט. הדי פעם חשור ראובן (רוכט") פסי חוביץ בהצגת ציקים מזויפים.

בשר במירמה

כמה יבואני-בשר מצאו פאסטס כיצד לרמות את מנגנוני המדינה ואת כל צרכי הבשר: לפני המישלוח מחול' הם מדריקים לתוך הבשר כמיות גדולות של מים. אחר כך מקפאים את החכילות, והי תוצאה: רווח של 20 אחוזים!

ארביב זוכרת

המשך זיכרונותיה של אורית ארביב: כיצד נעצרה לראשונה, מתי נפרדה מדרצל אבינו, שברח לחו"ל, וכיצד גילתה שהוא בהריון: הזכות היחידה לאסירה בהריון היא שקיט חלב. חוץ מזה גם קיבלתי מין שימלה ירוקה מבערת, שהזכירה לי בגדים של בית-משוגעים...

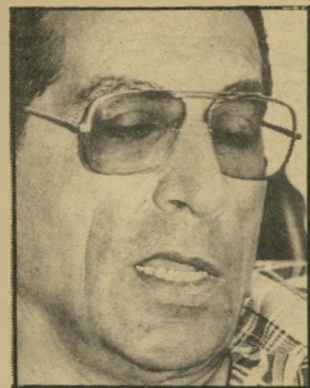
דף חדש

ביקורת ו"ליגה לאומית" אמירגאנט חתרני, חסר תודעה יהודית, כתב חלק מביקורתו של דן מירון, מה, באמת, קרה כאן? ומי הם המשוררים האלמוניים דויד אבידאנטה ודונאטוס ז"ך אשר הקרינו את השפעתם על נער המוסכים" ויולטיר? על כל אלה ועל הרבה דברים אחרים באפיוודה החדישה של בועות: משקה חריף שהוא טוב מאוד או גרוע עד לרדיקה.

בדרך למרקש

אלי (פאפ") פפושאר, חני פרי ועוד הרבה בעלי עסקים ודוגמניות כאו למסיבת יום-ההולדת שאירגנה יהודית נגד לחברתה שלומית אמיר (שתיהן בתצלום). אופנאי ידוע העניק לה שימלה כמתנה, ידידה שלח לה מכונת, וחברתה הציעה לה בחוק: "אולי נחזור למרקש?"

25 יוסי שפרלינג ומאיר כספי
26 ראיון השבוע - עם בן 17
27 דף חדש - משקאות חריפים
28 תשבצים - נוגע בעדנה (4)
29 הורוסקופ - מין סרטני
30 רחל מרחלת - על כל העולם
31 שידור - לא רצו בניסים
32 תמרוצים - כמעט אלופה
33 אתה והשקל - סוד הסרט
34 חור ברשת - הכסף מדבר
35 עצם העניין - המורה פופאיי

בשר במירמה

כמה יבואני-בשר מצאו פאסטס כיצד לרמות את מנגנוני המדינה ואת כל צרכי הבשר: לפני המישלוח מחול' הם מדריקים לתוך הבשר כמיות גדולות של מים. אחר כך מקפאים את החכילות, והי תוצאה: רווח של 20 אחוזים!

ארביב זוכרת

המשך זיכרונותיה של אורית ארביב: כיצד נעצרה לראשונה, מתי נפרדה מדרצל אבינו, שברח לחו"ל, וכיצד גילתה שהוא בהריון: הזכות היחידה לאסירה בהריון היא שקיט חלב. חוץ מזה גם קיבלתי מין שימלה ירוקה מבערת, שהזכירה לי בגדים של בית-משוגעים...

דף חדש

ביקורת ו"ליגה לאומית" אמירגאנט חתרני, חסר תודעה יהודית, כתב חלק מביקורתו של דן מירון, מה, באמת, קרה כאן? ומי הם המשוררים האלמוניים דויד אבידאנטה ודונאטוס ז"ך אשר הקרינו את השפעתם על נער המוסכים" ויולטיר? על כל אלה ועל הרבה דברים אחרים באפיוודה החדישה של בועות: משקה חריף שהוא טוב מאוד או גרוע עד לרדיקה.

בדרך למרקש

אלי (פאפ") פפושאר, חני פרי ועוד הרבה בעלי עסקים ודוגמניות כאו למסיבת יום-ההולדת שאירגנה יהודית נגד לחברתה שלומית אמיר (שתיהן בתצלום). אופנאי ידוע העניק לה שימלה כמתנה, ידידה שלח לה מכונת, וחברתה הציעה לה בחוק: "אולי נחזור למרקש?"

דף חדש

ביקורת ו"ליגה לאומית" אמירגאנט חתרני, חסר תודעה יהודית, כתב חלק מביקורתו של דן מירון, מה, באמת, קרה כאן? ומי הם המשוררים האלמוניים דויד אבידאנטה ודונאטוס ז"ך אשר הקרינו את השפעתם על נער המוסכים" ויולטיר? על כל אלה ועל הרבה דברים אחרים באפיוודה החדישה של בועות: משקה חריף שהוא טוב מאוד או גרוע עד לרדיקה.

בשר במירמה

כמה יבואני-בשר מצאו פאסטס כיצד לרמות את מנגנוני המדינה ואת כל צרכי הבשר: לפני המישלוח מחול' הם מדריקים לתוך הבשר כמיות גדולות של מים. אחר כך מקפאים את החכילות, והי תוצאה: רווח של 20 אחוזים!

25 יוסי שפרלינג ומאיר כספי
26 ראיון השבוע - עם בן 17
27 דף חדש - משקאות חריפים
28 תשבצים - נוגע בעדנה (4)
29 הורוסקופ - מין סרטני
30 רחל מרחלת - על כל העולם
31 שידור - לא רצו בניסים
32 תמרוצים - כמעט אלופה
33 אתה והשקל - סוד הסרט
34 חור ברשת - הכסף מדבר
35 עצם העניין - המורה פופאיי

מיכתבים

עד מהרה גיליתי כי המדובר בבית-הכלא היממי של ג'ורג' אביה של אליזבת, מלכת בריטניה, שהט שלט במושבה טנגניקה (שנטלה, אחר קבלת עצמאותה ואיחודה עם זנויבר את השם טנגניה). אלדר טורקניני, פתחתיקווה

הבודדת מן הפאב

על זהות האלמונית במבא השכונתי (גם זה וגם זה). העולם הזה 24.6.87. זאת אני שישבתי על כוס יין מול — מי שמתברר לי מקריאת הקטע במדור גם זה וגם זה האחרון — דניאלה שמי ובעלה.

אז קודם כל, הם יכלו, בשקט, להזמין אותי לשולחנם, כי אני אדם חברתי ושנית, לגופו של עניין: אפשר למצוא אותי באתר פאב בחדר-חדש

חדשיים. ומה אני עושה שם בגפי? חוגגת את חירותי, עורכת ערבי-זיכרון לפרדתי מבעלי. זה היה לפני שנתיים, והעניינים בינינו היו יגיעים מאוד. ערב אחד, בנסיון נואש לשקם את הנישואין (אני יודעת, אולי וכו'). הצעתי לו שנצא לפאב השכונתי, ואז הוא ענה לי כוז הלשון: "בשביל מה? מה ייצא מזה? אני אשב מולך ואת תשבי מולי. הלא ככה אנחנו גם יושבים בבית".

והיה הקש ששבר את גב הגמל. התגרשנו ואני אשה חופשית, ומדי פעם, כאמור, אני יורדת לפאב ומרימה כוס יין לעצמי. רות גרינשפן, תל-אביב

הח"כ הנבזה והגדי המת

עוד על פסוקים בהם מופיעות כל 22 אותיות האלפבית (מיכתבים), ה' עולם הזה 17.6.87 ואילך.

גם אני מסוגל לעשות מה שדידי מנוסי עשה ולחבר פסוק שיכיל את כל אותיות האלפבית העברי.

בבקשה: כיצד נסע גם שרת טוב אל הפקח? ניר בן-שלמה, תל-אביב

(המשך מעמוד 3) עד שהוא אפילו מופיע על הרגל הלאומי של אותן מדינות.

את הרגל הלאומי של מלטה מקשט, בקצהו השמאלי העליון, צלב מלטה המפורסם (וכר למיסרר אכירי יוחנן הקדוש מירושלים, ששלטו כאי מאמצע המאה ה-16 עד סוף המאה ה-18) ואת הרגל הלאומי של איסלנד מקשט, לכל אורכו ורוחבו, הצלב הסקנדינבי (כרוגמת זה המופיע גם על דיגליתן של כל ארבע ארצות הצפון האחרות, שגם הן אינן משופעות ביהודים: דנמרק, נורבגיה, שוודיה ופינלנד). אהרון מרכוס, גבעתיים

לשון היליה

על הגדרות מסוימות במדור רב-עניין (לילות ישראל), העולם הזה 24.6.87.

אני מאוד נהנה מן המדור לילות ישראל. קצת רכילות חביבה, הרבה יפהפיות לשטוף את העיניים. קצת כתיבה קלילה אחר החומרים הכבדים (אם כי החינניים) של הנדון וכו'.

אבל הלשון של לילות ישראל משגעת לי את השכל, אולי זאת לשון-לילה מיוחדת. כלילות האחרון, למשל, סופר על רקדנית אחת, ש"חשפה רגליים מושלמות של ממש".

תמיד חשבתי שרגליים מושלמות זה השיא, הטופ, העיידית, ועכשיו — מושלמות של ממש". מה זה? יש לה שלוש רגליים?

ואחר כך — אופנאית אחת, "המדהימה תמיד בהופעותיה יוצאות-הדופן. היא לבשה שחור". תסלחו לי, אבל אמי, האלמנה זה שמונה שנים, מקפידה ללבוש שחורים יום אחר יום, לוכר אבי המנוח, והופעתה בכלל איננה יוצאת-דופן.

שלמה אלון, הרצליה

עיסת הנחתום

על צירוף מיקרים משונה (רוח של פוגרום), העולם הזה 1.7.87.

נכון שהנחתום מעיד על עיסתו? ניהוש אחד כיצד נקרא הרחוב ברמת-עמידר,

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03/232262/3/4. תאודור 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: רוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ מחלקת המודעות: כרמית טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: גר בע"מ, תל-אביב.

קניא יני.

מכלכלת את מעשיה המדיניים בוהירות עלילת. ככל החלטה כזאת מעורבים אינטרסים רבים היחסים עם מדינות רבות, עם הגורמים השונים באש"ף, וכו'.

ברור לגמרי שמוסקווה נתונה עתה בתהליך של התקרבות לישראל. כחלק ממדיניות ה-גלאזנוסט' של מיכאיל גורבאצ'וב, אך קצב הדברים וצורתם בוודאי נקבעים על פי שיקולים רבים.

כך, למשל, יתכן כי ביקורו של וייצמן במוסקווה, "אוזן" על-ידי הזמנת יאסר ערפאת לשם, גם על כך מתנהלים קצת מגעים חשאיים.

סקופ

וייצמן יוזמן למוסקווה

עוד וייצמן השמע השבוע הצהרה: הוא מוכן להיפגש עם יאסר ערפאת, ויר אש"ף בתנאים מסוימים. התנאים מתאימים לנסחת ריב"ש-ט"ש המפורסמת: הכרה בישראל והפסקת מעשי-האלחמות.

בכך חור וייצמן על הצהרה שהשמיע עוד לפני 15 שנים. הצהרה דומה השמיעו אז אריאל שרון (שלא העמיד תנאים), ובמרום נס משה דיין.

עיתוי הצהרתו של וייצמן נראה מיקרי. היו שראו בה גם ביטוי לניסכול אחר, ששימיען פרס לא לקח אותו עימו למרוקו. מכיוון שוייצמן צורף לממשלה הנוכחית בתפקיד הכלתי-רשמי של מי שיעסוק בענייני-השלום. על רקע הלחוחות בערב במצרים, הרי אי-שיתוף במסע זה היה כמעט בבוהנת סטירית-לח. אולם פרס לא רצה להתחלק בתהילה, ולקח עימו רק אדם פוליטי אחד: רבי אדרי, שנודע להוביל את הסתערות מפלגת-העבודה על הציבור המא-רוקאי בארץ (ראה כתבה).

אולם וייצמן לא היה מדוכא. הוא יודע שעומד לקרות משה, שיעלה את עמדתו באופן דרמטי. זהו הסוד המדיני השמור ביותר בשעת זו: עוז וייצמן יוזמן לבית-המועצות. כדי להיפגש עם אנשי-מימשל בכירים.

הסובייטים, העוקבים מזה זמן רב אחרי פעולתו של וייצמן למען השלום הישראלי-ערבי, החליטו לבחור בו כנאיש המתאים מהמד הישראלי שכדאי לעשות כלפיו מחווה כזאת.

ה"סקופ" על הזמנת וייצמן
גם נכון, גם ראשון

מהדרת-חדשות, הודיע שהוא "עומד מאחורי הידיעה".

לקוראי העולם הזה זה מזכיר משהו. לפני שנה, ב-30 ביולי 1986, הופיעה בהעולם הזה ידיעה שהוכתרה בחותמת הרישמית "סקופ", הכותרת היתה: "וייצמן יוזמן למוסקווה". נאמר בה, בין השאר: "זהו הסוד המדיני השמור ביותר בשעה זו".

"עוד וייצמן יוזמן לבית-המועצות. כדי להיפגש עם אנשי-מימשל בכירים.

פעילותו של וייצמן למען השלום הישראלי-ערבי, החליטו לבחור בו כנאיש המתאים מהמד הישראלי שכדאי לעשות כלפיו מחווה כזאת, כצעד נוסף לקראת נורמליזציה של היחסים בין מוסקווה וירושלים. תחילה רצו להיפגש עימו במקום ניטרלי באירופה, אך עתה החליטו להזמין לבית-המועצות עצמה".

אין העולם הזה נוהג להעניק ליריעה את החותמת "סקופ" אלא כשהוא בטוח באופן מוחלט בנכונות הידיעה, וכאשר יש בה ראשוניות גמורה. אותה ידיעה התאימה לשני מרכיבים אלה.

הידיעה באה ממקור מוסמך לחלוטין כח"ל. לי עצמי היתה נגיעה שולית כלשהי לעניין. ידעתי שהיו גישושים כאלה מצד מוסקווה.

לא כן וייצמן. הוא לא ידע על כך רבר, וכאשר שאלתינו ביקש הוא, מצידו, לשמוע ממני מה יודע לי על כך.

ביתניים עברה שנה, והרבר לא יצא עדיין לפועל. יש לכך, בוודאי, סיבות טובות. מוסקווה

רחוב ברמת-עמידר (ניחשתם?)

זאת חתיכת עבודה לחבר פסוק המכיל את כל האותיות. אבל הצלחת: ח"כ נבזה קפץ וטס על ראש גדי מת. חנה פרנק, נתניה

המקביל לרחוב חרמון, בו הועלו באש הדירות בהן התגוררו אזרחים ערביים, אחרי שהוכו מכות רצח.

ניחשתם? אם לא, ראינא את הגלופה המצורפת, בה מופיע תצלום עם השלט של שם אותו הרחוב. רבקה אורי, רמת-גן

מישפט שלא נאמר

האם יש סתירה? (שלא ירחמו עליי). העולם הזה 1.7.87.

בראיון איתי אירעה אי-הבנה מצדך, שגרמה לי עוגמת-נפש. משום מה נאמר שם מפי המיש" פט הבא: "את המדינה קיללתי לפני הפציעה ולא הפסקתי עד היום".

אינני זוכר שאמרתי מישפט כזה, הוא גם לא מתאים לתוכן הראיון. בראיון סיפרתי שהת-נרבתי לשרת בצנחנים, שהשתתפתי בפעילות מיבצעית ושאתי אוהב את המדינה.

מושה (מו"ק) מטלון, תל-אביב

העולם הזה 2601

4

תשקיף

האיום על הכור – באמצעות הורו

אזהרתו של נשיא מצרים, חוסני מובארכ, לישראל, לבל תתקוף את הכור הגרעיני הפקיסטאני, מתייחסת ליריעה של שבועון הורי שפורסמה לראשונה במדור זה (העולם הזה, מדור דף-תשקיף, 30.7.86).

לפני שנה נפוצו בניו-דלהי ידיעות כי ישראל פנתה לממשלת גאנדי בבקשה להעניק לחילי האוויר הישראלי שרות-יקרע בהודו, בכסים להתקפה אפשרית על הכור בפקיסטאן.

מובארכ סיפר השבוע, בראיון לשבועון ההודי בערבית אל-תדאמן (סולידריות), כי נשיא פקיסטאן, זיא אל-חאק, ביקש את עזרתו נגד התוכנית הישראלית. לחצתי על (שימעון) פרס בעניין זה" אמר מובארכ. ואפילו איימתי עליו שמצרים לא תסכים שישראל תתקוף את פקיסטאן.

אזהרה אמריקאית לנוסעים לישראל?

הקונסוליה של ארצות-הברית בירושלים המיזרחית ממליצה למישרדי-החוץ בוושינגטון לפרסם אזהרה לתיירים האמריקאיים, כי בבואם לישראל הם עלולים להיתקל ביחס עויין מצד השילטונות.

השבועון המיזרחי-ירושלמי כשפה האנגלית אלי-מג'ר המוסר על כך, מרווח כי קונסוליה הצטברו תלונות רבות של אזרחים אמריקאיים ממוצא פלסטיני, התיירים עוכבו בנתב"ג, השילטונות תפסו את רכוניהם או את כרטיסי-החזרה שלהם, ורבים נדרשו להפקיד מאות דולארים בערבות לכך שיעזבו את הארץ במועד שבו תפוג הוויזה שלהם, במיקרה אחד גורשה ללא הסבר מישפחה שלמה. בהמלצתה מתייחסת הקונסוליה גם למדיניות מישראל הגבולות כלפי כושים אמריקאיים. תיירים אלה סובלים מעיכובים, מעצרים והשפלות, כי כל כושי חשוד בעיני השילטונות בכך שהוא כושי עברי.

כשנה שעברה פרסם מישרדי-החוץ האמריקאי אזהרה לאזרחי ארצות-הברית שלא לבקר ביוון, בגלל ליקויים בסידורי-הביטחון בנמלי-התעופה באתונה. התיירות ליוון באותה שנה סבלה מכך קשות.

ברילב חושש מהדרוזים

ללישכתו של שר-המישטרה, חיים ברילב, הגיעו ידיעות על דרוזים רבים השוקלים להספיק את עבודתם בשרות בתי-הסוהר, במיזמרי-הגבול ובמישטרה הכחולה. בגלל התערבות המישטרה בסיכסוך-הקרקעות בכפר בית-ג'ן.

ברילב, החושש מהתרוקנות של יחידות שלמות, ינקש מחבריו בממשלה לרסן את רשות-שמורות-הטבע.

דרעי מחלק כספים

אריה דרעי, מנכ"ל מישרדי-הפנים, הפתיע את מארחיו בצפון כשהסכים לכסות, ללא ויכוח, גירעונות מוניציפאליים, בכל מקום שאליו הגיע. דרעי חילק כספים מתקציב המישרד ללא אמליה, בישובים יהודיים וערביים.

המידבקות היוניות נגזו

300 אלף מידבקות (סטריקים) שהוכנו במימלגת-העבודה נגזו ונדרו להשמדה, בלחצם של הניצים שזמחה דינין, שלמה הילל וישושנה ארבל-אלמזולינו. הסטיק, שמעילי המיסלגה כבר החלו בהסעתו, היה יוני מדי לטעמם של הניצים: "אסור לבלום את השלום". תחתם הופקו מיד מידבקות חדשות, שלצד המילה "שלום" מופיעה בהן גם המילה "ביטחון".

הרשימות השחורות למחשב

מישרדי-הדתות עומד למחשב בקרוב את 170 המועצות הדתיות, את פעולות החברות-קריות השונות ואת מאגרי המידע של רשמיה-הנישואין. הטכנולוגיה המודרנית תאפשר שימוש יעיל ונרחב ברשימות השחורות למיניהן.

בליכוד מרוצים

מלווינסקי

בליכוד מרוצים מכך שעקיבא לווינסקי, גיבור-הסוכנות, נבחר עלידי לישכת מיפלגת העבודה כמועמד המערך לרשת את אריה דולצין. יצחק שמיר הגביר את לחצו על בנימין נתניהו, שיסכים להיות המועמד מטעם הליכוד. עם נתניהו בראש ומזל לווינסקי — מערף שמיר — טובים סיכויי תרות לכבוש את מישורת יו-ד"ה-הציונים.

מחשב משומש לבורסה

הבורסה לניירות-יערך בתל-אביב רכשה מחשב מיד שניה, כדי לחסוך בהוצאות. המחשב — יבמ 4381 דגם 11 — נקנה מ-הבנק הבינלאומי, תמורת 300 אלף דולר. הוא פועל לצידו של המחשב הישן של הבורסה, מתוצרת "אן-סי-אר".

גובי-ארי יסיים?

שרידת-חבורה, חיים קורפו, שוקל שלא להאריך את חוזהו של צבי גובי-ארי, מנכ"ל רשות-שדות-התעופה. גובי-ארי, ת-ת-אלוף במילואים, עובר על-פי חוזה מיוחד לחמש שנים, המסתיים באוקטובר. באחרונה הוא הצליח להסתכסך עם כל הבכירים ברשות: עם חשבי-הרשות, ישראל לוי (שהוא אחיו של השופט רב לוי), עם הסמנכ"ל-לתיכונן, אמיר שומרוני (ממפוני-ימית), ועם מנהל נתב"ג, מוטי רבי.

שרים פוחדים מספר

כמה שרים, שיש להם מה להסתיר, מצפים בדריכות להופעתו של ספר חדש.

127 פקידים נותרו באמריקה

בשלוש השנים 1982-1985 ירדו לאמריקה 127 נציגים ישראלים רישמיים של המדינה ומסדרותיה, שעברו שם עד אז. הם המירו את הוויזה שלהם, מטיפוס A, למעמד של שדות-קבע, עובדה זו, מתוך הדוחות הסטטיסטיים של ממשלת ארצות-הברית, מתפרסמת במאמרם של החוקרים אהרון כסיר ואשר פרידברג, בגליון החדש של כתב-העת "מדינה, מימשל ויחסים בינלאומיים".

מבחינה זו מגלים הפקידים הישראליים ריזות ותושיה מובהקת, ומשיגים נצחון מוחץ על חבריהם האירופיים. באותן שנים נשארו בארצות-הברית רק 121 פקידים, מכל ארצות השוק האירופי המשותף (אוסטריה, איטליה, אירלנד, בלגיה, דנמרק, פינלנד, צרפת ויוון). אבל פקידים הממשלות במדינות העולם השלישי יצרידוה עז עוד יותר מהישראלים. בראש צעדו באותן שנים הפיליפיניים (311), אחריהם האיראנים (179), הקוריאנים (150) והודים (140).

את הספר כתב כעת העיתונאי יאיר קוטלר, המלקט פרטים בלתי-ידיועים על חייהם הפרטיים של חברי-הממשלה.

ציץ' רוצה להרוס

את בית-המורה

שלמה (ציץ') להט דורש להרוס את "בית-המורה" הישן, שברחוב שטראוס בתל-אביב, ולטעת תחתיו גינה. הבניין ניצב על קרקע עירונית, בחכירה ל-49 שנים. תקופת החכירה עומדת להסתיים בקרוב, ואנשי הסדרות-המורים פנו בבקשה שיגרתית להאריך את החוזה. להפתעתם, הודיע להם ראשיה-העיריה כי הוא נחוש בדעתו לבטל את החכירה, והורה להם להרוס את הבניין בהקדם. הגינה שתהיה במקום, הסביר להם ציץ', חשובה בעיניו פי כמה מבניין המשמש בית-ועד לעסקנים קשישים.

מחזירים

קרקעות למינהל

קבלני-בניין שקיבלו קרקעות בעירויות-פיתוח פנו למינהל-מקרקעי-ישראל וביקשו להחזיר לו את הקרקעות. בניגוד גמור להיסטריית-המחירים המשתוללת בתל-אביב, אין מצליחים הקבלנים למכור דירות כפריפריה. הסיבה, לדיבריהם: הדירות שהם בונים יקרות מדי, בגלל המרכיב של מחיר-הקרקע, שגובה המינהל.

הביוב מציף את הכלא

בתאים רבים בכלא גניו, שליד שכם, נאלצים כמחצית האסירים לישון על הריצפה, בגלל המחסור במיטות ובמקומות-כליאה, ואחד התאים בכלא מוצף במי-ביוב, בגלל תקלה ברונית באינסטלציה. האגודה למען האסיר, ארגון של עורכי-דין בנצרת, העוקבת מזה זמן אחרי המתרחש בגניו, אינה זוכה משרות-בתי-הסוהר לתשכות עניינות על תלונותיה.

הקרן חילקה

צ'ופארים לבכירים

מנהלי "קג"מ" (קרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות) מסתירים פרטים על מצבה הקשה של הקרן, הנובע, בין השאר, מכך שהקרן חילקה הטבות לבכירים ללא כל בסיס אקטוארי. דוגמה מובהקת להתנהגות הבלתי-אחראית של ההנהלה היא מיקרהו של ח"כ רב בן-מאיר. הח"כ מקבל מהקרן פנסיה של 30 אחוזים, אף כי אין הוא עומד בתנאי המינימום לכך: הוא עבד במועצת פועלי תל-אביב רק שבע שנים, ולא 10 — שהיא תקופת המינימום — ובשנים אלה לא הופרשה על שמו ולוא אגורה אחת לקרן. לפי הסדר מיוחד, שכרו לא שולם לו מההסתדרות אלא ממקום עבודתו הקודם, "האגודה למילחמה בסרטן", והאגודה לא העבירה כספים לקרן. על הצופאר שניתן לח"כ, ולעסקנים רבים אחרים, החליטה לפני שנים ועדת-חריגים מיוחדת בקרן, בראשותו של ניסים בכר, מו שהיה מבכרי-ההסתדרות. כעת חוששים ראשי הקרן מהאיחוד הצפוי עם הקרנות האחרות, שאחריו ייפתחו הספרים ויתגלו הביובזים.

יפשו על בר-אילן

עסקנים צעירים במסדרל החליטו לעשות מאמץ מיוחד באוניברסיטת בר-אילן, לפשוט על המיתות והמעונות ולגייס מקרב הסטודנטים תומכים חדשים למפלגה. בין הפרשנים: חברי סגל ומינהלה באוניברסיטה. צמרת המפד"ל הוכתה כתדהמה, כאשר בכירות האחרונות לאגודת-הסטודנטים כשלה הרשימה המוזהה עם המפלגה ולא זכתה אף בנציג אחד. רוב הסטודנטים הצביעו ליכוד, מיעותם מערך.

90 לגולדה מאיר

עוד בטרם נסתיימו בארץ אירועי יום-ההולדת ה-100 של דוד בן-גוריון, התחילו יהודי אמריקה לחגוג את שנת ה-90 של גולדה מאיר.

האם הוא מתכוון להצטרף המדינה כאשר השמיע כוונתו

גנדי

ציונית אחרת. הצעות אלה הושמעו בעבר הרחוק, מדי פעם, כרעיונות ער-טילאיים, כפי גורמים ורים, ופעם גם עליידי מיפלגת העבודה הבריטית. זה היה בתקופה הקולוניאלית. לרוב התכוונו הדברים לחילופי-אוכלוסין בתוך הארץ עצמה, בין מדינה יהודית ובין מדינה ערבית שיקומו בארץ.

הקישוטים של גנדי להצעתו היו כ"גדר צביונות. הוא דיבר על "חילופי אוכלוסין". משמע: מיליון יהודים באו לארץ מארצות-ערב, כגון עיראק ומארוקו, ועל כן רשאית ישראל לגרש מיליון ערבים למדינות אלה. הוא לא הסביר מה הקשר בין פלסטיני בקלי-קיליה או ברמאללה, בן הארץ, ובין מדינות רחוקות כמו מארוקו ועיראק. גנדי דיבר על "ערב", כאילו היתה זאת מדינה אחת ועם אחד.

הוא גם טרח להדגיש שהוא מתכוון לפיתרון "הומאני", שיוגשם בהסכמה הדדית. זה מגוחך. מדינות-ערב לא הסיימו אף ליישב בתוכן את פליטי פלסטין. לא יעלה כלל על הדעת, כי דימיון הפרוע ביותר, ש"יסכימו" אי פעם לקלוט מיליון ורבע פלסטינים, שיגורשו מן הארץ הקרויה בפייהן פלסטין. המצב הפוך: תוכנית-השלום הכל-ערבית כוללת את החזרת הפליטים לארץ-ישראל. ברור לכל בר-דעת — וכמוכן גם לגנדי עצמו — כי מאחורי הקישוטים

אלו קם ראש מוסד תרבותי חשוב של עיריית ניו-יורק, גנרל בדימוס של הצבא האמריקאי והציע פומבית לגרש שני מיליון יהודים מארצות-הב"רית "מכיוון שקלטנו מיליוני מהגרים אחרים". היה העולם עומד על ראשו. ראש-העירייה, אדורד קוק, היה מ"עיקף את האלופי-בדימוס כמו טיל. יהודי ארצות-הברית והעולם היו וועקים ח"מס. הכל היו מדעועים מגילויי מחירי זה של אנטי-שמיות ניאורנאצית. השבוע הכריז האלופי רחבעם (גנ"די) זאבי, בכינוס פומבי, שיש לגרש מן הארץ מיליון ורבע פלסטינים. תושבי יהודה, השומרון ועזה. איש לא התרגש.

כמה פוליטיקאים מיהרו לפרסם פסקי-תגובה. כמה אירגונים פירסמו מחאות. ראש-העירייה, שלמה להט, מע"סיקו של גנדי ופטרונו, אמר בסלחנות שלכל אדם הזכות להשמיע את דעתו הכנה.

רעיון ברבארי

גנדי דיבר, בעדינות, על "טראגי-ספר" ("העברה"). אחרי שפורטמו הדברים, ניסה להסביר את דבריו. הדברים היו גרועים מן הדברים המקריים. טען גנדי: הוא למד זאת מאבות תנ"ך

מד לפני שבוע במרכז תקרית-הדמים בכפר עוביידה ליד בית-לחם. הורשע בעבירת-שוחד. השופט הגדיר כשוחד רק אחת משלוש הפרשות שבהן היה עינב מעורב. פלוני נתן שוחד לפקיד, אבי צור, ועינב פעל כמתווך. אבל השופט, שזיכה את עינב כשתי הפרשות האחרות, לא הסתיר את דעתו שהן חמורות לא פחות, אם כי לא הוכח שהן פליליות כמוכן החוק.

בפרשות אלה גייס עינב את סוחריי הקרקעות בגדה לפגישות עם ראש-הממשלה יצחק שמיר וסגן-השר מיכאל דקל, כדי שיתרמו כסף לבחי"רות.

ברור שהיתה כאן עיסקה פוליטית סיבובית: גועלי-הקרקע משלמים כסף כדי שהליכוד יישאר בשילטון. הליכוד

במדינה

אש בחורשה. בתי-ג'ן הולכת ר' הופכת לאנדרטה חדשה של טימטום שילטוני מנומנטלי, מין מהרורה חד"שה של יוסף-הארמה של 1976 (ראה הנדון).

לסיכסוך כסים תמים, כביכול. מק'צת אדמות-הכפר הפכו לשמורת-טבע, הכפופה למוסד המטפח את ערכי-הנוף. אילו היה זה סיכסוך בין שני צודדים יהודיים, זה היה נפתר מזמן.

אבל במציאות של ישראל, כל סיכסוך בין השילטון היהודי והתושבים הערביים הופך מייד — ובהכרח — לסיכסוך לאומי.

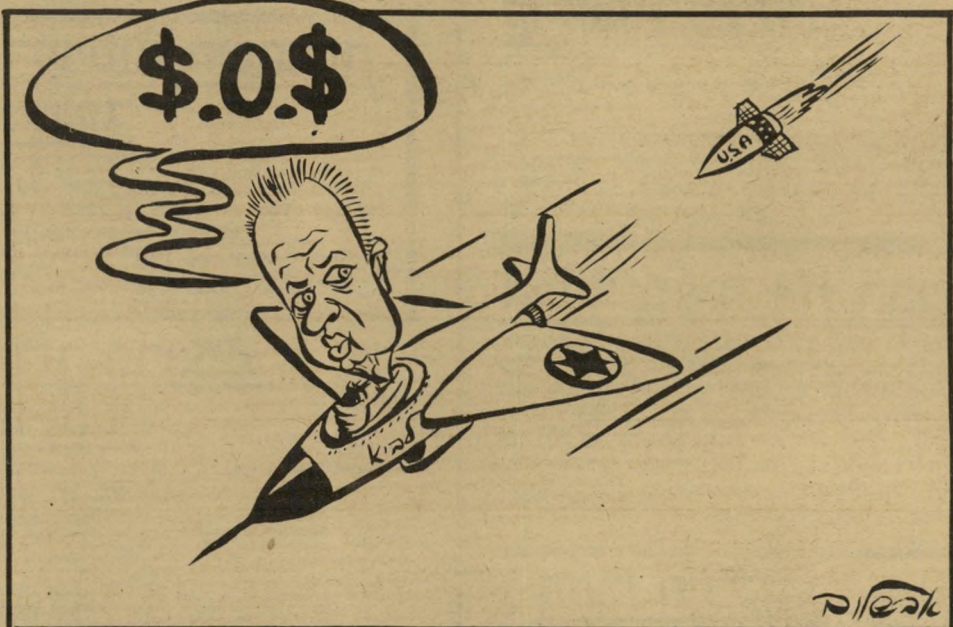
אנטי-הטבע בישראל — כמו הסיירת הירוקה — נוטים ברובם למגמה לאומנית. כאשר הם פוגעים באזרחים ערביים, מתקבל הדבר כאופן טיבעי בהתקפה לאומית. איזולת נוראה היא מצד רשות

העם זעקי. ארץ אהובה

גורלו של טל מוזס הוא תיזבורת נוראה למצבי המילהמה השורר בשטחים הכבושים. מה המסקנה?

אחרי חודש של יסורים נפטר הנער טל מוזס, בן ה-5 וחצי. הוא נפצע כפי"גוע שבו הוטל בקבוק-בערה, תוצרת-בית, לעבר מכונית של מישפחת מת-נחלים. אמו מתה במקום, שאר בני-מישפחתו נפצעו.

יכול יהודי בישראל לדגול בהתנ"חלות או להתנגד לה. יכול ערבי בישי-ראל לדגול בצדיקת "ההתנגדות" הפ"לסטינית או לפסול אותה. לגבי רבר

יירוט

ישתמש בשילטון כדי לקדם את עיס'קותיהם של גועלי-הארמה, העושים הוניתועפות בגדה, בדרכים כשרות ובעיקר בלתי-כשרות. בעסקות אלה נשפך דם, בוצעו מעשי-תרמית ללא ספור, נושלו זקנים וילדים, זוייפו מיסמכים וחתימות ונעשה כל מעשה נבלה אפשרי, הכל למען "המטרה הלאומית".

המיוחד בעיסקי-בחירות אלה הוא שהם נעשו כמעט בגלוי, בלי בושה. ראשי-הממשלה עצמו התערב.

אם לא היו בגדר מעשים פליליים על פי החוק, הם היו בלי כל ספק מעשי-שוחד מבחינה מוסרית.

במקום לתת פנסים לתת מקום לרושם כי שמורות-הטבע משמשות עילה להפקעת ארמות ערביות. כבר היו בארץ הצתות של חורשות, שהמישטרה טענה לגביהן שבאו על רקע "לאומני". אם אוכלוסיה שלמה תראה בשמורות-הטבע חלק מזויה חדשה להפקיע את אדמות הערבים, קל לדמיין מה יהיו התוצאות בשטח.

אנשי הגליל. קשה להימנע מן החשד שכאן פעלו מצד השילטונות עצלנות מחשבתיות, לא-איכפתיות ורזילוזל, אם לא גרוע מזה, מפני שמדובר בכפר של "מיעוטים".

מאורעות השבוע צריכים להדליק נורה אדומה. מדיניות של "יד חזקה" תגרום כאן — כמו בכל מקום — לתוצאות הפוכות מן המקוות. אין מנוס מפשרה, שתיפתור את בעיות הכפר.

גם בתקופה היהודית, היו אנשי הגליל ידועים בעקשנותם. נראה שזהו אופי המקום, העובר מדור לדור ומעם לעם.

מאורעות השבוע צריכים להדליק נורה אדומה. מדיניות של "יד חזקה" תגרום כאן — כמו בכל מקום — לתוצאות הפוכות מן המקוות. אין מנוס מפשרה, שתיפתור את בעיות הכפר.

גם בתקופה היהודית, היו אנשי הגליל ידועים בעקשנותם. נראה שזהו אופי המקום, העובר מדור לדור ומעם לעם.

מאורעות השבוע צריכים להדליק נורה אדומה. מדיניות של "יד חזקה" תגרום כאן — כמו בכל מקום — לתוצאות הפוכות מן המקוות. אין מנוס מפשרה, שתיפתור את בעיות הכפר.

גם בתקופה היהודית, היו אנשי הגליל ידועים בעקשנותם. נראה שזהו אופי המקום, העובר מדור לדור ומעם לעם.

אחר לא יתכן ויכוח: ילד בן 5 אינו צד בסיכסוך. סיבול זועק לשמיים. איש אינו יכול להיות אריש לו.

האם ניתן למנוע קורבנות כאלה? קשה לקוות לכך, כאשר הגדה המערבית ורצועת-עזה מהוות שירות-קרב בין שני לאומים. הצעירים הערביים שזרקו את הבקבוק האמינו, בלי ספק, שהם ממלאים שליחות לאומית נגד כובש אדמתם. הוריו של טל וחבריהם האמינו שהם ממלאים שליחות לאומית כבואם להתנחל ב"יהודה ושומרון", בלב אוכלוסיה ערבית עוינת וזועמת. הם גם חיפשו איכות חיים, כאילו באו לארץ ריקה.

לא יהיה סוף לפיגועים, ולא יהיה סוף למילחמה העכורה, שבה נהרגים ילדים, אם לא ימצא פיתרון מדיני. גורלו הנורא של טל מוזס צריך היה להזעיק את בני שני העמים לעשות מאמץ עליון להשגת השלום.

כל מסקנה אחרת — יד קשה, נקמה, טרור וטרור-נגדי — רק תביא לקורבנות נוספים בקרב בני גילו של טל, בני שני העמים.

אנדרטה לטימטום לא בדאי להרגיז ררוזים. אנשי שמורות-הטבע לומדים זאת בדרך הקשה

מי שקרא השבוע את כותרות העי'תונים, יכול היה לקבל את הרושם כי נטושה בישראל מילחמת-אזרחים מת-מדת בין הרוב היהודי והמיעוט הערבי. אחרי הפיגורם שערכו בריונים בדי-יירים הערביים בשכונת-עמידר ובש'כונה נוספת, באה ההתנגשות האלימה בין כוחות-הביטחון ותושבי הכפר הדי-רוזי בתי-ג'ן בגליל. באמצע היו פיי-גועים שונים, ונאמו של רחבעם זאבי על הצורך ההומאני בגירוש הערבים מן הארץ (ראה המגרת).

אנדרטה לטימטום לא בדאי להרגיז ררוזים. אנשי שמורות-הטבע לומדים זאת בדרך הקשה

מי שקרא השבוע את כותרות העי'תונים, יכול היה לקבל את הרושם כי נטושה בישראל מילחמת-אזרחים מת-מדת בין הרוב היהודי והמיעוט הערבי. אחרי הפיגורם שערכו בריונים בדי-יירים הערביים בשכונת-עמידר ובש'כונה נוספת, באה ההתנגשות האלימה בין כוחות-הביטחון ותושבי הכפר הדי-רוזי בתי-ג'ן בגליל. באמצע היו פיי-גועים שונים, ונאמו של רחבעם זאבי על הצורך ההומאני בגירוש הערבים מן הארץ (ראה המגרת).

אנדרטה לטימטום לא בדאי להרגיז ררוזים. אנשי שמורות-הטבע לומדים זאת בדרך הקשה

מי שקרא השבוע את כותרות העי'תונים, יכול היה לקבל את הרושם כי נטושה בישראל מילחמת-אזרחים מת-מדת בין הרוב היהודי והמיעוט הערבי. אחרי הפיגורם שערכו בריונים בדי-יירים הערביים בשכונת-עמידר ובש'כונה נוספת, באה ההתנגשות האלימה בין כוחות-הביטחון ותושבי הכפר הדי-רוזי בתי-ג'ן בגליל. באמצע היו פיי-גועים שונים, ונאמו של רחבעם זאבי על הצורך ההומאני בגירוש הערבים מן הארץ (ראה המגרת).

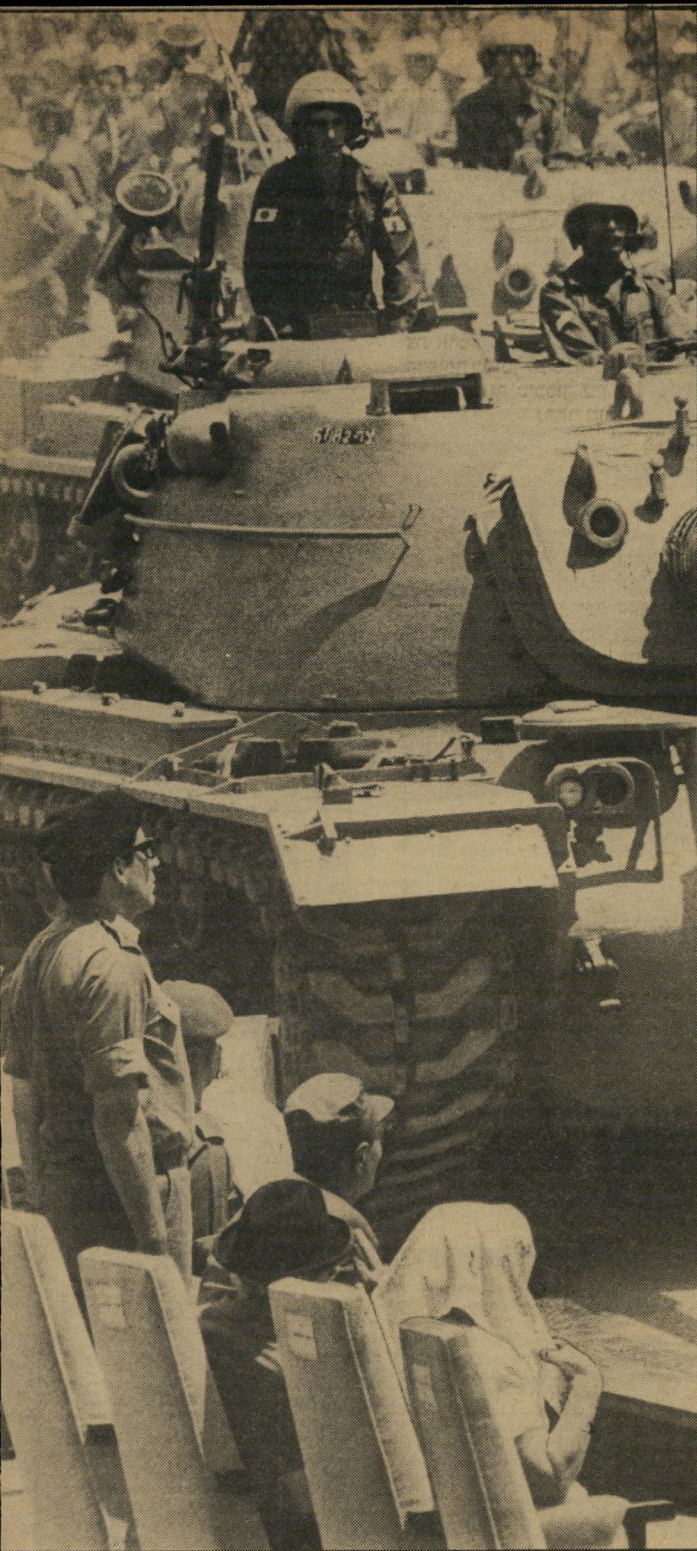
אנדרטה לטימטום לא בדאי להרגיז ררוזים. אנשי שמורות-הטבע לומדים זאת בדרך הקשה

סגן-אלוף זאבי (1954) בגיפ של האו"ם, כמעט מילחמה

הנאים מצוי רעיון אחד פשוט: גירוש. בשפה משלו, חזר גנדי בדיוק נמרץ על רעיונו הישן של מאיר כהנא: גירוש העם הפלסטיני כולו מן הארץ שממע-רב לירדן.

עת-העבודה, ברל כנסלסון, יצחק טכנ"קין ודויד בן-גוריון. מייד קמו מלומדים והפריכו את הדברים. מעולם לא היתה הצעה כזאת מטעם מיפלגת-העבודה או כל מיפלגה

עם גולדה ודיין ביום העצמאות
כמו ילד, הרפתקנות וכו'

כפי שסיפרה באחרונה מצדה, בראיון בחדשות, היה עורך לילדיו מיסטררי בוקר, בודק אם מיטותיהם ערוכות כי קפדנות צבאית ואם המגירות שלהם מסודרות כראוי. כצבא טיפת פולחנים שגם הם היו קצת ילדותיים. כשהיה אלוף פיקוד המרכז, התפרסם כאשר הביא למטהו לביאה, כחיתת-חמד פיקורית, וקרא למטה "מצורת כפיר". באותה התקופה גם עורך סקנדל, כאשר הואשם בכך שהביא חיילות ל"ביתו כדי לשמש כמגישות במסיבה. באותה התקופה התפרסם גם בכך שהיה מזמין ירידים ובניחוסות, כמו חיים חפר, כדי שישתתפו בציד-אדם אחר מסתננים. פעם הואשם בכך שהרג, ככיכול, כמו ירדו, ארבעה מסתננים כאלה, שנלקחו בשבי, לעיני האורחים. כאשר חברי-כנסת נרעש עורך את העניין, הודיע לו הרמטכ"ל דאוו, חיים בר-לב, שלא גנדי עשה את המעשה, אלא קצין אחר, אריה רגב, שנהרג לאחר-מכן בפעולה כזאת.

שיחה לילית

סקנדל הגדול ביותר שבו היה מעורב גנדי נולד גם הוא על רקע של חברות. במשך שנים רבות היה גנדי ידיד (המשך בעמוד 10)

וגישה פוליטית אנטי-ערבית קיצונית. בכינוי "גנדי" וזה עוד בנעוריו, לא רק בשל גופו הרזה, אלא גם מפני שבאחת המסיבות לבש סדין לבן וגילח את ראשו. הכינוי דבק בו, למרות שזא-בי הוא ההיפך המוחלט של המנהיג ההודי מהטמה גנדי, שהטיף לאי-אלימות מוחלטת ולאחווה-עמים.

נער מגודל

אין לגנדי אויבים אישיים רבים, ועל כן נסלח לו הרבה. חבריו מהפלמ"ח, בלי קשר לדיעותיהם ולרדיעותיו, ממשכיכים להיות חבריו. לא רק אנשים כמו חיים טופול מכרזים על עצמם כעל ידידיו בנפש, אלא גם לא מעט אנשים בשמאל, המתעבים את דייעותיו.

גנדי הוא נער מגודל, שלא יתבגר לעולם" אומרים חבריו, המסבירים מדוע אינם מסוגלים להתרגו עליו ועל מעשיו. ואכן, יש בכל מעשיו ודיבוריו של גנדי משהו האופייני בדרך כלל לנער בן 15. הרבר מתבטא גם בחייהמישי-פחה שלו.

לבניו ולבנותיו נתן את השמות סיר-בנימין, פלמ"ח-היפתח, מצדה, ערי-בה וצאלה. כשהיו ילדים קטנים היה נוהג לקחת אותם ברגל לפיסגת-המי-צדה, כדי לחגוג שם את ימי-ההולדת.

לתחיה ולהתחרות בכהנא? השבוע הסעיר את הצעה לגירוש הערבים. מי האיש? מהן דעותיו?

ההגנדי

חמורה מזו של גנדי. כדי לאסור דברים כאלה חוקקה הכנסת, ככיכול, חוק נגד הסתה גיוענית. בעת הדיון על חוק זה לפני שנה אמרו שולליו שזוהי חקיקה מגוחכת, חסרת-שיניים... שאיש אינו מתכוון לאכוף אותה ברצינות. השבוע זה הוכח שוב.

היפוכו של גנדי

פ תכן כי היחס הסלחני כלפי הצי-הרה זו בא, בין השאר, בגלל האופי של בעליה.

גנדי הוא דמות סגונית. רבים מבני-דורו רגילים להתייחס בסלחנות למעי-שיו ולדיבוריו הקיצוניים. מבחינה זו, הוא נהנה ממעמד מיוחד.

הציבור ראה זאת לפני כמה שבר-עות, כאשר ריאיינה הטלוויזיה את אלופי המטכ"ל של מלחמת ששת-הי-ימים. גנדי היה שם הסמן הימני, מול פני מתי פלד, שהיה הסמן השמאלי. אך בעוד שהכל הקשיבו בכבוד לדיברי-פלד, היה היחס לגנדי כמעט משועשע. כאשר הציג לו המנחה שאלה, שיסע אותו הרמטכ"ל-לשעבר, יצחק רבין: "מצאת את מי לשאול?"

גנדי היה תמיד איש לאומני-קיצוני עוד מימי שרותו בפלמ"ח. פעם כמעט גרם למלחמה. זה היה בימי פעולות-התגמול, ב-1954. באחת הפעולות ה-אלה נלכד, מעבר לגבול הירדני, אחד מאנשי היחידה 101 (אחר-כך הצנח-ניס), יצחק גיבלי (גיבלי הקטן), להבריל מ-גיבלי הגדול, בנימין, או ראש-אמן).

גנדי החליט לשחרר את האיש כמיבצע פרטיזני. הוא הליבש כמה אנשים במדיההא"ם. היסוה גיפ כרכב של האו"ם, וניסה לעובר את הגבול כדי לחטוף קצין ירדני לשם החלפת-שבויים. הוא עורר חשר, הגיפ נעצר, והדברים הגיעו לידיעת שריהביטחון דאוו, פינחס לבון, וזה, בועמו, תבע מן הרמטכ"ל משה דיין לפטרו מייד. דיין, פטרונו של גנדי, מצא פשרה והיגלה את גנדי לזמן-מה. אחר-כך אימץ אותו לעצמו כעורר.

גם אז לא התפלא איש על גנדי. הדיעה הכללית היתה שזה מתאים לו. כי באופיו מהולות כמה תכונות: חבי-רות בלתי-מיוגבלת, בוז גמור לפוליטי-קאים, הרפתקנות, הערצת הכוח, העוה

אלוף הפיקוד, עם השר מנחם בגין (1968)
לעיני ירדים, ציד-אדם

עם אשתו, לאה (1982)
לילדים, מיסדר-בוקר

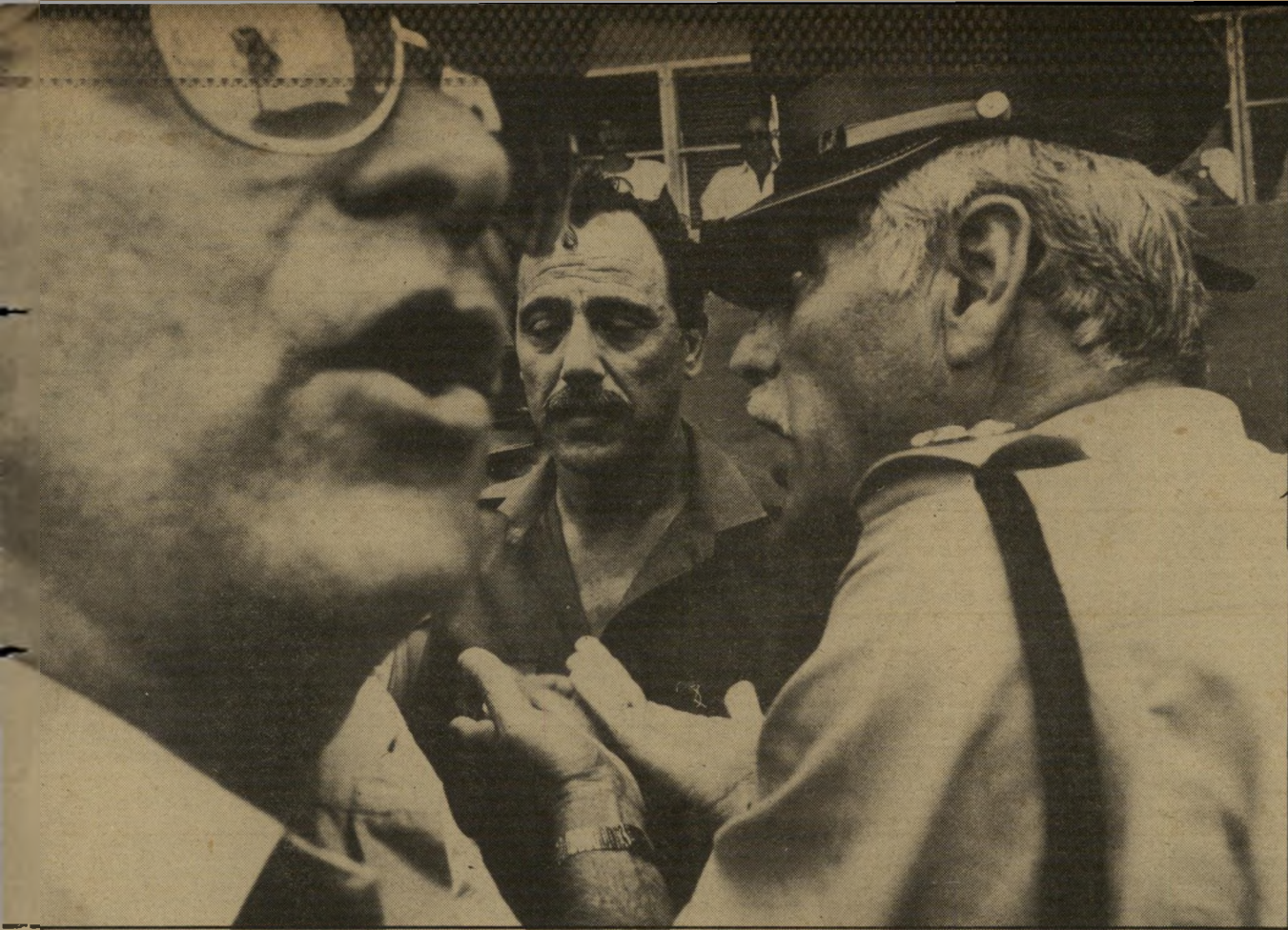
באופן מעשי, זהו רעיון ברבארי. פי-רושו עקירת המוניאדם בכוח, מעריהם ומכפריהם, שבו חיו במשך מאות (ואף אלפי) שנים, והפיכתם לאבק-אדם, פליטים חסרי-כל בכנר. רעיונות מסוג זה נולדו בסיטונות בתקופה הפאשיסטית. אדולף היטלר ביצע "חילופי אוכלוסין" ויישוב מהד-המוניים, ביד רחבה, ולא רק של יהודים, כאשר התמוטט הרייך הפושי-עני שלו, גמלו לו קורבנותיו וביצעו מיבצע-יוועה כאלה נגר הגרמנים. במציאות של ישראל, זוהי הסתה גיד-ענית. כי הרברים, שנאמרו מעל בימה עיונית-ככיכול ביום-עיון מלומד, מהר-הרים בארץ שבה קרו והיעתה מעשי-רמת-עמידר, שם החליטו כנופיות של בריונים לגרש את כל התושבים הער-ביים משכונתם. ברחבי הארץ נשמע קולו של מאיר כהנא, המטיף לגירוש המוני של כל הערבים, ובכללם אזרחי-ישראל.

קשה להעלות על הדעת הצהרה

עם בצלאל מיזרחי ואשתו (בתחנת בנו)
גם בלילה, ירדים מוזרים

**ח"כ שלמה
עמר לא יעמד
לדין על
שוחד, אלא
על הפגישה
הלילית. הוא
מסר לדפנה
ברק את
סיפורו, חלקו
בכתב, חלקו
בעל־פה**

"אני לא פחדן!"

אז הרגשתי דקירה איומה. מצד שני, זה חיוק בי את ההרגשה שיש לי מישפחה בריאה, והכל יהיה בסדר. רק המישפחה, בצירוף של חוג תומך של חברים — שטילפנו ובאו הביתה — עזרה לי להתמודד עם הכל בחודשים האחרונים ולהבין שעבודה קשה של שנים לא עומדת להיהרס.

"אחרי העממי נאלצתי לעבוד!"

נולדתי בחיפה. בגיל 6 הגעתי לקריית־חיים. אבי היה פועל־בניין בסולל־בונה, אמי עקרת־בית. היינו שמונה ילדים בבית: חמישה בנים ושלוש בנות. זה היה בית פועלי־סוציאליסטי כמיטב המסורת של קריית־חיים. האורים והתומים של אבא היה דויד בן־גוריון. אני הייתי הניק התנועה־המאוחדת. מובן שכבית קראו דבר. הייתי ילד מאוד מקובל בחברה. הייתי ספורטאי טוב. כשהייתי קטן, רציתי להיות מהנב דס־מכונות. אחרי שסיימתי בית־ספר עממי, נאלצתי לעבוד ולפרנס את עצמי. בבוקר עברתי כעובד זוטרי באגד, ובערב למדתי בבית־ספר אקסטרני. לא היתה לי עם זה שום בעיה אז. זו היתה צורת־החיים או בקריית־חיים. לא הרגשתי מקופה, גם לא הרגשתי שמגיע לי רבים היו כמוני. כך עשיתי בגרות ואפילו קורסים ככלכלה במכון הישראלי לניהול. גם אחי נאלצו לעבוד לפרנסתם בגיל צעיר.

התגייסתי לצבא. חצי משרותי הצבאיים עשיתי בגולני. כאשר שברתי את מפרקי־הרגל באיי מונים, הועברתי לחיל־החימוש.

אחרי הצבא חזרתי, בדרך הטבע, לאגד. שם התקדמתי ממעמד של חניך זוטרי — למעמד של יושב־ראש המזכירות.

החלום האמריקאי בהתגלמותו? אני

להתמסס, להתמסס. הרגשתי אז תחושת־עוול נוראית, אי־צדק נוראי. אבל, כמוכח, לא צפיתי מה שעתיד היה להתרחש בחודשים הבאים.

"דקירה בלב"

במישפחתי איש עוד לא התייחס לכך. הם לא קישרו את ה"פירסום דווקא אליי. טילפנתי אל עורך־הדין רם כספי, בשבת אחרי־הצהריים. הוא יעץ לי לזהות את עצמי מייד, ולא לגרום בכך עוול ל־119 ח"כים אחרים. הוא ניסח עבורי מיכתב לשר־הביטחון, שבו דרש חקירה.

רק אז לקחתי לשיחה את אשתי, ארבע בנותיי ושני חתניי (כיום יש לי כבר שלושה חתנים). הם לא חשדו במאומה, לא הבינו מדוע אני מכנס מועצה מישפחתית.

הסברתי להם שהמדובר בפירסום הוא כי, "אבא, אנחנו איתך!" — זאת היתה התגובה המיידית.

אנחנו מישפחה בריאה. לכן לא הופתעתי מכך. אחר־כך היתה ההודעה בטלוויזיה. התחיל מטריהטלפונים. מי טילפן? חברים מכל קצוות הארץ. פוליטיקאים? לא, לא זכור לי. עוזר (וייצמן) טילפן, נרמה לי, למחרת. פואד (בנימין בן־אליעזר) — גם. (השניים הם חבריו של עמר לסיעת־יחד כנסת).

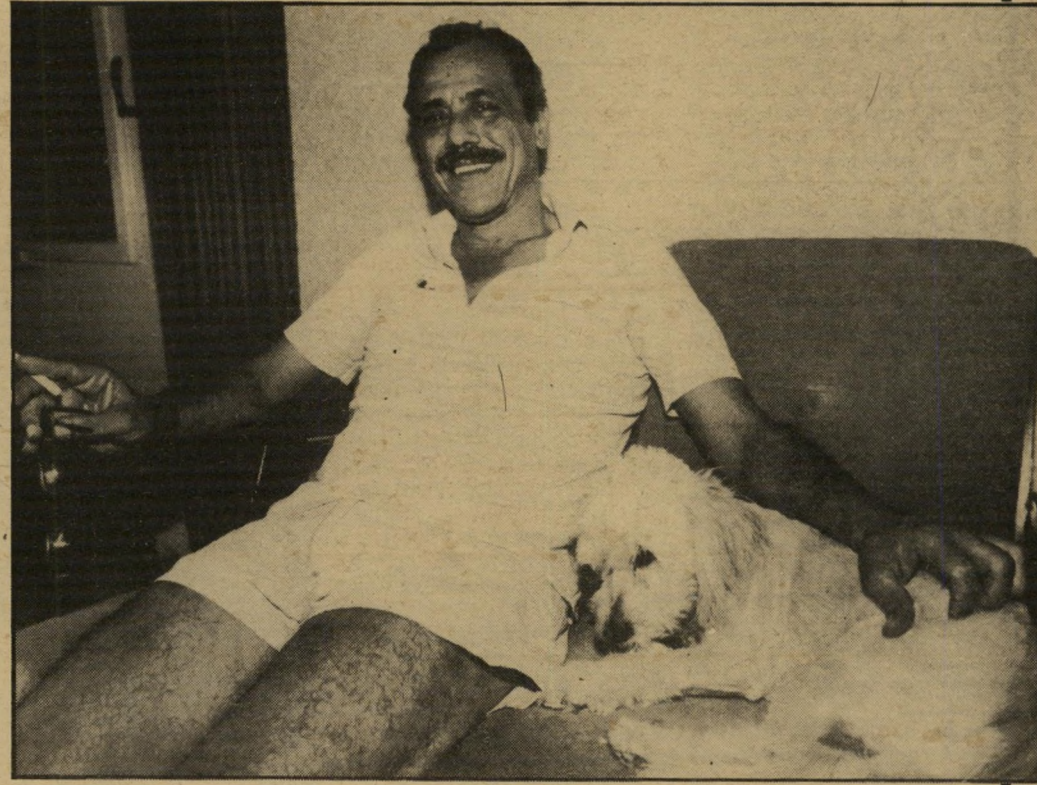
מתי הרגשתי ממש דקירה פיזית? — ואני מרבה ממש על דקירה בלב: כאשר טלי, בתי, שלמדה או בכיתה י', הגיעה הביתה וסיפרה שהוחלט על שנת־דמוקרטיה בבית־הספר. הירצו לפני כיתה מרצים מבחון. אחר מהם הוכיח בעת הרצאתו, "את המיקרה של חברה־כנסת עמר..."

ילדי־הכיתה התחילו לחייך במבוי כה. אז קמה טלי ואמרה: "אני בתו של חברה־כנסת עמר. אתה יכול להמשיך ברגיל!"

חן, שאל: "איכפת לך שאקליט?" ענית ש לא איכפת לי. אחרי זמן קצר ביותר קם והתכוון ללכת. ניסיתי לעצור בערו ולהסביר יותר, כרי שלא ייגרם נזק לאף־אחד. הוא ענה לי: "יש לי יועץ מישפטי. אני מתייעץ רק איתו" ענה — והלך. מאז לא שמעתי ממנו במשך חודשים, ולוא ציוץ אחד. שכחתי מכך, עד לאותו יום שישני אחרי־הצהריים, הרגשתי שמפעל־חיים בן שנים, שנבנה כעשר אצבעות, בויעה, עומד

כתבי־העיתון לתגובה, כמה חודשים קודם לכן. נדהמתי. הייתי בטוח שאותו כתב הבין שאין לו סיפור להיאחז בו, ושירד מזה. שיש־השמונה חודשים לפניכן הגיע עיתונאי למישרי בתל־אביב, וביקש את תגובתי על סיפור שהגיע אליו — הסיפור כאילו השתמטתי משרות־מילואים בלבנון, תמורת מתן שוחד. הוא הניח מכשיר־הקלטה על השול־

ה היה כיום שיש, ה־3 בינואר 1986. באתי, כהרגלי מדי שיש, לנוח אחרי־הצהריים בביתי שבקריית־מוצקין. לקחתי, כמו תמיד, את חבילת־העיתונים של סוף־השבוע ופיתאום, בעמוד הראשון של ידיעות אחרונות, ראיתי כותרת: "איש־ציבור, שהוא כיום חבר־כנסת, שיחד רב־סמל בקבע לצור רך השתמטות ממילואים!" מילים אלה חרטות אצלי עד עצם היום הזה. מייד קישרתי זאת עם פנייתו של

ח"כ עמר בביתו
אף רגע אחד לא רציתי להתפטר מהכנסת. מה פיתאום?

איון צמיר, העולם הזה

האגודה, בראשותי, על המשך עבודה סדירה בקווי-הצפון, והוציאה אסור על נטישת חברי ושכירי אגד את עירם ועבודתם שם. באותה התקופה כיהנתי כיושב ראש המזכירות, וכמנהל איור-הצפון של האגודה. בתוקף תפקידי, עליתי, יחד עם צוות איוריים, לסייע לחברי

אחד, שסולק מעבודתו, ועימו אערוך את החשבון הציבורי בכוא היום. יותר מכל פגעה בי ההאשמה, כאילו ניסיתי להתחמק משרות בלבנון, כאילו השתמטתי, פחדתי כמשך קרוב ל-30 שנה שירתתי במילואים באופן מסודר ומלא. ככל אורח במדינה, בשנים בהן שימשתי

לא מרגיש כך. אני מעדיף לאמר שיש תמורה לזיכרון ולעבודה קשה. כך אני באמת מאמין: שכל מי שמוזע, עובד, לומד ומתקדם — זאת התוצאה. ברור שיש קשר בין הטיפוס שלי למעלה לבין מה שקורה בשנתיים האחרונות — צברתי יריבים.

„שונא אחד ויחיד סידר לי את כל מה שאירע לי...“ ”ביום החמישי של המילחמה הגעתי עד צידון...“

הסניף להתארגן בלחץ הנסיבות ולהמך שיך בכיוצו העבודה, תחת מטר קטיושות.

בעוד שהמישפחות פונו מהמקום (למלון בטבריה), המשיכו החברים כעבודתם הסדירה, ולכל אחד מהם סיפור-גבורה אישי על אותה תקופה. בתוקף תפקידי כיושב-ראש, זמנתי את הישיבה השבועית של מזכירות אגד, שמושבנה הוא ברד-קבע תל-אביב, בסניף אגד בקריית-שמונה. עשיתי זאת כדי להפגין זכות למעשה את הורחות האגודה ומוסדותיה עם חבריה בצפון, ועם תושבי האיזור כולו. בעת מילחמת לבנון, ביום החמישי למילחמה (9.6.82) נכנסתי אל תוך שטח-לבנון בראש קבוצה מצומצמת, שהורכבה מחברי-מזכירות ובעל-תפקידים באגד. המסלול היה: מטולה, הבומיה, הליטאני, נבטיה, צומת צידון צור, צור, ראס-נקורה, ויציאה דרך ראשי-הנקה.

יושבי-ראש מזכירות-אגד, הועברתי לריתוק מישקי. החלטה זאת לא התקבלה ביוזמתי, ולא על-יפי שיקול דעתי, אלא במסודות צה"ליים.

היא התבססה בתחילה על-יך שבתקופה הקשה של מילחמת-לבנון, שבה אגד כולו, על אנשיו, אוטובוסי וכל שרתיו נכלל במערך-ההירום על-פי צו משרד-הביטחון. נדרשה נוכחות ומנהיגות הי"ר לתיפעול יעיל של המערכת, ולתיאום מהלכים באורח ישיר ויוזמי עם משרד-הביטחון. אחרייכן, עם כניסת האגודה למשא ומתן עם גורמים ממשלתיים — מיש רדי האוצר, התחבורה, הביטחון וכו' — על כל התשומות והפעלת התוכנית הכלכלית, הוגשה בקשה לדחיית המי-לואים. הבקשה התבססה על-יך שמע דתי בראש הוועדה האגודתית לניהול המשאומתן, ולא ניתן היה לעשות את המלאכה תוך שרות-מילואים מסודר. צה"ל אישר גם בקשה זו, מתוך הבנה שנוכחותי חיונית במשאומתן, ותרומתי לו תהיה חשובה יותר גם מבחינה ציבורית ואזרחית.

תמיד-תמיד נבחרתי, אבל השארתי מאחוריי אנשים שענים היתה צרה בי, ברור.

כשהתחלתי לטפס, לא הצבתי לעצמי גבול מסוים, לא הגדלתי גולתי כותרת. אפילו לא חברות ככנסת. אני נמנה עם אלה שאינם חושבים על פיסגת הישיבים, פעם חשבתי שלהיות חבר הנהלת-אגד — זוהי פיסגה גבוהה. אחרייך, להיות חבר במזכירות אגד. זה נראה לי ככלל קודש-הקור-שים ולהיות יושב-ראש המזכירות — זה היה שוא. מעולם לא תיכננתי להיות חבר-כנסת!

איך זה קרה? ב-1984 פנה אליי עוז וייצמן. ניהלנו שיחות רבות מאוד; האם אנחנו באותו קורחשיבה מבחינה חברתית, כלכלית, מדינית. כאשר חשנו שיש לנו מכנים משותפים בהרבה נושאים, ובמיוחד בתחום התברתי-כלכלי, וכאשר הוקדמו הבחירות — הוא פנה אליי ושאל האם אני מוכן ללכת עימו לבחירות. נתתי את הסכמתי.

איך אני מסביר את העובדה שמייד עם היבחרי הלחילו כל מיני עכברים לצאת מהחורים ולהתלונן נגדי? ובכן, לא הייתי אומר „כל מיני עכברים“, אלא עכבר אחד.

שידיה מועמד ברשימה מסוימת, הוא פועל מתוך שינאה עיוורת. כלומי: שונא אחד ויחיד סידר לי את כל מה שאירע לי בחודשים האחרונים. האם זה מעיד על יחסי-אנוש לקויים אצלי? להיפך: כל מי שיבוא ועשה מאזן של 30 שנות טיפוס באגד ומימך דה במיכחן ציבורי שם, ייווכח מהם יחסי-חברות מצדי, וכיצד הוכיחו את עצמן ההחלטות שלי לאורך כל הדרך. עובדה היא שוכיית בכל ההתמודדויות במערכות-הבחירות, הכל בגלל ארם

”הייתי בלבנון במילחמה!“

ת מלעין — ילעיו, אבל אני נכוח שמהנלי מיעלים בסדר גודל קטן יותר פונים אף הם לולתם, ואיש אינו מערער על-יך רואה בכך טעם לפגם. נוצר רושם, כאילו חששתי לשרת בלבנון. זו טעות: מעורבותי באירועי גבול-הצפון התחילה עוד קודם מל-חמת של... בקיץ 1981, כאשר קריית-שמונה כמעט התרוקנה מתושביה בגלל הפגזות-הקטיושות, הורתה מזכירות

עמר (עם בנימיין בן-אליעזר) בכנסת

לשימחתי, לא ראיתי אף פעם את המוות מול העיניים!

(לא-שכירים). ניתן לרערך רק לפני המזכירות. גם בעת העירעור יושבים נציגי האגודה ויועצים מיקצועיים. ליושב ראש ועדת-הקבלה ויושב-ראש ועד הערר — זכות הצבעה כפולה. לכן, מישקלי כיושב-ראש, בעניי נים של קבלת אנשים לחברות באגד, היה בלתי-משמעותי.

קלטת של אינשטיין

כ אשר להאשמות נגדי, כאילו הצעתי שוחר תמורת השתמטות משרות בלבנון;

התליך הקליטה באגד הוא ארוך. יש בו אמצעי-יינו המעוגנים כולם בתקנון-האגודה. מעקב בבית-ספר לנהיגה של האגודה, בדיקה רפואית לפי תקנון רפואי-מיקצועי מפורט, בדיקה פסיכולוגית במכון הדסה לייעוץ מיקצועי בירושלים ושואי — בוועדת-הקבלה האגודתית, הממליצה לפני המזכירות על קבלה או אי-קבלה לשרות האגודה.

בועדה יושבים נציגי האגודה ויועצים מיקצועיים, פנים-והחוץ-אגודתיים. ההחלטה נעשית בהצבעה גלויה, ועל פי החלטת רוב חבריה. הרכב הוועדה מעוגן בתקנון וכולל, פרט ליושב-ראש הוועדה, עוד שישה בעלי תפקידים מוגדרים בתקנון. פרט לי מיקרים חריגים ביותר, המלצת הוועדה היא הקובעת בעניין קבלת-חברים

מה פיתאום? גם איש לא רמו לי שעליי לעשות זאת, אף פעם לא. אינני יודע אם ריכלו עליי בכנסת, לא הרגשתי בכך, אבל הרגשתי שלא ניתן לי — בגלל כל הפרשיות — למצות את עצמי שם. הרי בשיא הפירסומים נחתם ההסכם בין מילגת-העבודה מסוף החלטנו להתמוג. אני הייתי בעד המיווג, מפני שחששתי שמיפלטת-העבודה היא בית טכני עובדי, בגלל הרקע שלי ועבור יחד. לא, זה לא מפני שהערכתי שאין לנו סיכוי בבחירות הבאות כמיפלה עצמאית. יכול להיות באמת שהיו במיפלטת-העבודה מי שרגזו והתלחשו „מה, ההוא מסוכך שם עם כל מיני פרשיות, ומקומן מוכטש ואנחנו צריי כים להיבחר...“

אלי, על לא פנים, זה לא הגיע, הייתי עסוק יותר מדי בעבודה שוטפת, ובדת-מודרות עם כל מה שעבר עליי. איך מתמודדים? נכון שהצלחתי לשבור על חוות שלוה-הטענה. זה קשה. לגלות את הסוד: יש לי במכונית קלטת עם שלושה שירים של אריק אינשטיין. לא זוכר את שמותיהם, אבל הם אומרים כל מה שצריך לאמר על החיים. בכל פעם, כשהרגשתי שאני לא יכול יותר, הייתי סוגר את הרדיו במכונית, סוגר את החלונות, מכניס את הקלטת לטייפ, ומתנתק. כשנכנסתי לכנסת, היה לי חלום. לולא מה שאירע, וראי הייתי מקדם אותו.

רציתי לנסות לפעול להקמת מיניסטריון שייקרא משרד-הקואופרציה — משרד שהיה ממונה על ההתיישות-העובדת, הקיבוצים, אגד ואחרים. משבר-המושבים רק מוכיח שצדקתי בחלומי, אבל זה נותר בגדר חלום. אולי עכשיו אתחיל לפעול בעניין זה. בכלל, אני מתכוון למצות את עצמי בכנסת יותר, מעתה ואילך.

עד עתה שמרתי על פרופיל נמוך. זה לא היה מכוון. אני לא חושב שרציתי מהר מדי, או קפצתי גבוה מדי, לא מתחרט על אף רגע אחד.

איש כמוני, שבנה את עצמו מלמטה בעשר האצבעות, גם לא נבהל כלייך מהר, אלא ממשיך.

הגב והחטוטר

יوسف חריש היועץ המישפטי לממשלה, דיבר באחת משיחותיו איתי על הגב והחטוטר. הוא התכוון לטענות נגד חבר-הכנסת שלמה עמר כאילו השתמש משרות בלבנון תמורת שוחד (הגב) ולגולל המזור הזה שקם על יוצרו והמכונה „הפגישות הליליות“ (החטוטר).

השבוע זכה עמר בשיחות-טלפון ללחיצות-ידיים ולברכות מזל-טוב על שהסתיימה פרשת-ההאשמות נגדו בעניין ההשתמטות ומתן השוחד. אחרי שנה וחצי נעלם הגב — נותרה החטוטר. היועץ המישפטי החליט שאין להעמיד את עמר לדין על האשמות השוחד, אך יש להעמידו — יחד עם שבעה אנשים נוספים — לדין בענין „הטרדת עד בנסיבות חמורות“ על כל שאירע תחת הכותרת הפגישות הליליות.

מהי הטרדת-עד? על פי סעיף 249: המטרד אדם בנוגע להודעה שמסר האדם או עומד למסור בחקירה על-יפי דין או בנוגע לעדות שמסר האדם או עומד למסור בהליך שיפוטי — דינו מאסר שלוש שנים. ומהי הטרדת-עד בנסיבות חמורות? בניגוד למה שעלול להצטייר בדמינו הפרוע של חובב-מערבונים מושבע, אין המדובר בהכרח בסציונה אלימה. על פי סעיף 249 א: עבירה עבירה (לפי סעיף 249) כשעבריו נושא נשק חם או קר או שכהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחדיו לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם, דינו של כל אחד מהם בעבירה לפי סעיף 249 חמש שנים. כלומר: חומרת העבירה מיוחסת כאן למיפך המשתתפים בפגישה — שמונה, מלבד אלברט אזולאי המתלונן נגד עמר.

פגשו את אזולאי

פגשו את אזולאי מולויו בקפה סקאלה ומשם יצאו ביחד לעבר מישרדו של ארנון. יקים היה אז עדיין במישטרת-ישראל מבחינה פורמאלית, אם כי לטענתו שהה אז כבר מבחינה מעשית בחוף בחופשה. לומברסקי היה כבר פורמאלית משוחרר אז ממישטרת-ישראל. השניים הם כיום חוקרים פרטיים. לטענתם, אז עוד לא התחילו כלל להתארגן כחוקרים פרטיים ותיפקדו כחבריו של עמר.

ביוזמת מי נערכה הפגישה המפורסמת? כל צד זורק את הכדור לעבר הצד השני. בפרוטוקול הפגישה שנכתב על-ידי יגאל ארנון ושפורסם בשבוע שעבר בראשונה בעולם הזה מצוטט כספי במילים: נתבקשנו לקיים את הפגישה... בפרוטוקול לא נרשמה שום הערה של מישו מהנוכחים על נקודה זאת.

מטבע הדברים מתמקדים הזרקורים בשלושת הידועים מבין השמונה: חבר-הכנסת עמר ועורכי-הדין יגאל ארנון ורם כספי. שלמה עמר שגזר על עצמו שתיקה מתחילת הפרשה המסועפת החליט עתה לומר העולם הזה בראשונה את כל אשר על ליבו. שאלתי אותו אם הוא חש בריגשי-אשם כלפי שאר המשתתפים בפגישה. בפרט אחרי שההאשמות נגדו — העילה לאותה פגישה מפורסמת — ירדו מעל סדר-היום הלאומי. ריגשי-אשם? — לא. אני חש שנעשה להם עוול ודווקא על כוונות טובות. אני אישית! נהגתי על פי הנחיות פרקליטי (אז — רם כספי). עורכי-הדין יגאל ארנון, שבמישרדו התנהלה הפגישה הקצרה אך ההיסטורית זכה באהדת הציבור כשכתב לחריש מיכתב לפני כמה חודשים והודיע לו קבל עם ועדה שברצונו לוותר על תהליך השימוע ולהישפט מפני שרק כך יוסר ממנו הכתם הציבורי שדבק בו בעיקבות הפיטויים. וצידקתו תצא לאור. התפתרות השבוע מתפקיד יושב ראש מועצת-המנהלים של הבנק הבינלאומי הראשון רק הגבירה אהדה זאת.

כספי לעומתו הפגין מתחילת הפרשה חוסר-כישרון תיקשורת ונהתנהג לחוצה במיוחד. הוא לא פיספס אף מוקש תיקשורת או אנושי אחד ולכן הוא פחות חביב על התיקשורת. בינתיים חוגג עמר — סוס קרבות ותיק ומשופשף — את ניצחונו. שוקל פניית לראיונות. שוקל מתן הודעה אישית במליאת-הכנסת מתכוון למישפט הפגישה הלילית.

כספי לעומתו הפגין מתחילת הפרשה חוסר-כישרון תיקשורת ונהתנהג לחוצה במיוחד. הוא לא פיספס אף מוקש תיקשורת או אנושי אחד ולכן הוא פחות חביב על התיקשורת. בינתיים חוגג עמר — סוס קרבות ותיק ומשופשף — את ניצחונו. שוקל פניית לראיונות. שוקל מתן הודעה אישית במליאת-הכנסת מתכוון למישפט הפגישה הלילית.

(המשך מעמוד 7)

של מרכזי (מנטש) צרפתי ובצאלא מיוזח, שתוארו בעיתונות כמלכי הפשע המאורגן. כאשר הגיש מיוזח מישפטידיה נגד העיתון הארץ, היה נגרי אחד מסוכביו.

המעשה סוכב סכיני שיתח-סלפן מיסטרות, שווקלסו: בחשאי עלידי המישטרות, בשיתוף זו הזמן נגרי לסא באופן כהל, בלילה, לביתה של שווי דנד, פילגשו של איל-פשע סוכיה אשרי ואחותו של איל-פשע שני, חד מים (גומדי) אחרוני. השניים ירדו של בצלאל מיוזח, הורשעו בביצוע רצח כפל. פרטי הגרשה נשארו לסיים עיפול.

למרות שפרשתי אלה הפכו את נגרי מטרה להתקפת תורות תשנות של כליהתיקשורת, נחלץ ירד אחד שלו, שלמה להט, אף הוא אלוף-במילואים, לעזרתו של נגרי ומינה אותו כמנהל מוסיאון הארץ. בתפקיד זה ניהל נגרי מילחמת-גרילה מתמדת עם אר-כאלוגים ואנשי-העירייה. באחרונה גם לסעדה חדשה, כאשר הזליט ור-צודית לתת למטר שם אידיאלוגי-מוסיאון ארץ-ישראל.

אין ספק כי נגרי הוא איש אידגן מעולה, וכי יש לו מרץ בלתי נלאה. הוא ניגש מייד להפוך את המוסיאון למטר גדול ומרכזי. כשכעז שעבר איחז שם את המיפוש הדמני של קציני מיל-חמת ששת-הימים.

היתה לנגרי עוד תכונה שהתאמה לתפקיד: הוא חסיד משבע של ירד עת-הארץ ותולדותיה. בביתו יש סיפי ריה שהיא, לדבריו, הסיפיה הפרסית הגדולה ביותר בעולם על נושא זה. נגרי גם יום הצאת סידרה יפה של ספרים על ארץ-ישראל, בעיקר הצאה חדשה של ספרים עתיקים של תיירים, שביקרו בארץ בתקופות שונות. כנאה לאדם המערץ סת, הוא גם אספי כלי-נשק.

מתחרה לכהנא

נגרי לא הסתיר מעולם שהוא חסיד קיצוני של ארץ-ישראל השלמה.

כאלוף-התפקיד היה הפטרון הגלוי של כל המתנחלים והתנחלותות, הסיפי פומבית בלי-יאחז לסיפוח ולהגדלת לוח, ולא אחת נשאלו על כך שאילתת כבנסת. אף שהוא איש חילוני, הוא נתן את ידו לחיילים בנו סידר-בנימין חוד בתשובה.

בכל הדברים האלה רומה נגרי לא ריאל שרוך. אלא ששרון הוא פלר-סיקאי, ומנסה לכלכל את מעשיו בעזרמה. בתחנות ערשה לו מילוד מר. נגרי אינו איש של עזרמה ותוד בולות. גם בעניין זה הוא רומה לגער. יש הסוכרים כי הכוחות האחרונה היתה דוחקא מתוכבנת, וכי נגרי נושא את עיניו אל קרייה פליסית, כמנהיג חדש של תנועת-ההגנה.

גם קידבתו לתנועה זו אינה סוד. נגרי רי מתאים לה מאד: הוא יוכל להיות מקובל גם על החלק הדתי וגם על זה חלק החילוני שבה, להתנחות ספאל איתן ולהסתדר עם יוכל נאמן. נאמן מסוף לגדודים הכליטים — סוכי מיליון במיספר — מן השטחים הכבושים. נגרי עולה עליו פי שניים וחצי.

מכיון שהכל מצפים לעליית סוכה של התנועה בבחירות הבאות, יוכל נגרי למצוא לו מקום טוב באמצע בסיעת התנועה כבנסת. הוא יוכל גם לעשות חיל ולהתנחות בהצלחה עם מאידי סוכא. ככזה, לוחם בפלמ"ח ואלוף-ירי מילואים, בו של מוסמך-לרבות שהיה איש גודר-העבודה, יוכל נגרי לעשות נפשות המאסות ככוכב. העולה החדש בעל המיכסא האמריקאי העליון לחם מעולם במילחמת-ישראל.

אך מי שמכיר את נגרי הוא עושה חשבונות כלל. כלל. קם ואמר מה שהוא חושב. כי: לכל אדם מותר להגיד מה חושבו. זה נכון — כל עוד אינו מסקי למה שמוגדר כחוק כגזענות.

מי היה מאמין שזה יקרה לטברסקי, האיש השווה בחו"ל מאז שנחשפו חשבונותיו בשווייץ? אבל הצליחו להונות אותו ב-400 אלף דולר!

יום אחד סיפר וינקלר לטברסקי שמכר שלו, יהלומן בלגי, עומד לפשוט רגל, והוא מוכן למכור יהלומים השווים מיליון דולר ב-40% מערכם במוזון, לפני שהבנק ישים עליהם יד.

וינקלר טס עם טברסקי לאמסטרדם, ושם נכנסו לחדר. טברסקי הביא עימו 400 אלף דולר במוזון. בחדר היו שני היהלומנים, שווינקלר הביא, ועימם הסחורה. הם פתחו את החבילות שהכילו יהלומים, ווינקלר ברק ואמר שאכן השווי הוא פלוס מינוס מיליון דולר.

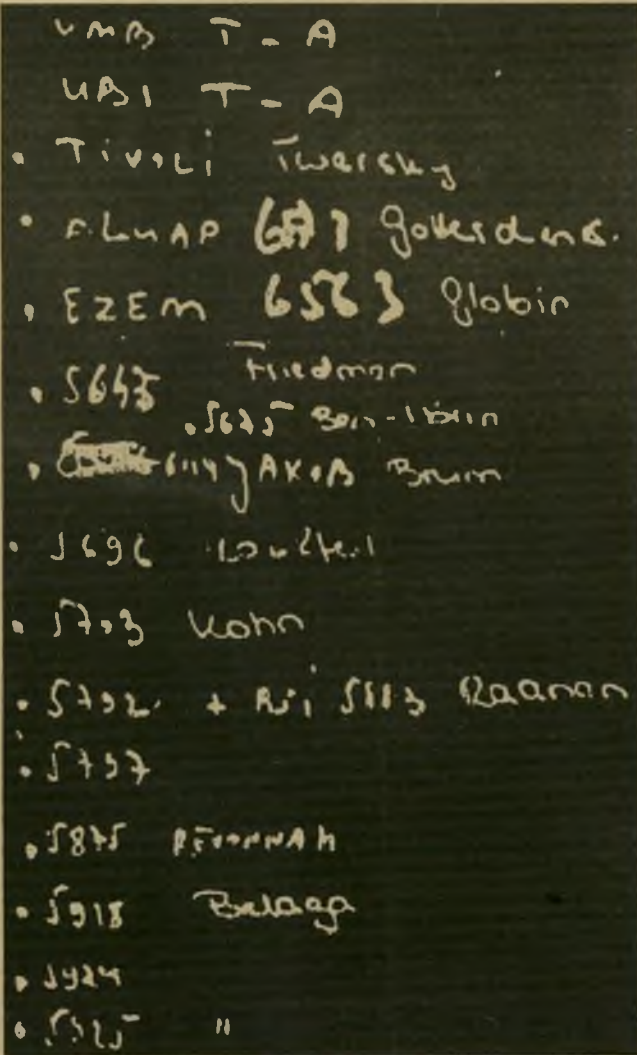
סגרו מחדש את החבילה. וינקלר וטברסקי חתמו עליה, והיא הופקדה בכספת במלון.

היהלומנים לקחו את הכסף והלכו.

למחרת לקחו טברסקי ווינקלר את החבילה מן הכספת, ועלו לרכבת לציריך. בדרך פתחו את החבילה, ווינקלר התעלה: זוככות במקום יהלומים.

טברסקי האשים את וינקלר בשיתוף-פעולה עם שני המוכרים, וזה הציע כפיצוי מיישרד שיש לו באמסטרדם. טברסקי לקח את המיישרד, שיהיה, ושכר גובה-חובות של בתי-הדין בלונדון, שימצא לו את שני המוכרים, תמורת 35% מהסכום. וינקלר עצמו נסע לז'נבה, עובר שם במיכרות-היהלומים מטעם היהלומנים בלגיים. טברסקי עצמו, למרות שניכר עליו כי הסכום שהפסיד מכאוב לו עד היום, אינו מבחיש כי התרגיל היה גאוני.

הזוככות היתה במעטפה שעליה היו החתימות שלו ושל וינקלר. הכספת היתה

טברסקי בקטע מרשימת זילברברג עד היום אין הוא מבין כיצד נעשה התעלול

של המלון, ולא ניתן היה לפתחה ללא רשותו. עד היום אין הוא מבין כיצד נעשה התעלול.

גם לא טבעת

מאז, לדבריו, הוא נוהר מפני עסקות כטוחות כאלה. לפני שנה נפגש בציריך עם דויד סופר ועורר-דינו, וסופר הציע לו להשקיע בניירות-ערך, כאשר סופר מתחייב לרווחים, שכן יש לו מירע וראי על הצפוי למניה. אילו היה מתפתה, היה עתה מסוכך, כמו סופר, עם הרשויות האמריקאיות. הוא מעדיף להשקיע באיגרות-חוב דרום-אפריקאיות כטוחות, לתוך כנרל'ץ בלונדון, ולהשקיע פה ושם בכרסה האנגלית. יהלומים? הם מלהזכיר, אפילו לא בטבעת לאשתו!

יגאל לביב

היהלומים הפכו לזכוכית

מי של שיען טברסקי הולך לפניו, ולא רק בישראל. עד לפני כמה שנים היה ידוע בעיקר איש-עסקים ממוחה, שלא התפרנס מרישיון עורר-הרין שלו, אלא מהלוואות, וממכירות ומקניות של נדל"ץ ועסקי-מימון שונים. לפני שלוש שנים, עת נעצר מנהל קרדנהאמנות תושב ציריך, ישראל וילבר-ברג, כאשר בכלי רשימות של עשרות ישראלים שהחזיקו אצלו כספים, התברר כי גם לטברסקי שלושה מיליון דולר בחשבונות הנאמנות של זילברברג בציריך. למזלו שה טברסקי באותם ימים בחו"ל, זפירסום המעצר בעיתונות עצר בערו מלחזור ארצה. מאז הוא נגולה. כמשך כשנתיים התגורר במלון נובה פארק בציריך, עד ששובעו אשתו, ריבה, כי אכן אין סיכוי לחזרתו ארצה ללא מעצר. לפני חצי שנה רכש בית בלונדון, ברובע המפסטייד היקר, מכר את דירתו במיגדלי דויד המלך לשושנה ירד וארנסט יפת, כחצי מיליון דולר, רשם את בנו בכרמל קולב בלונדון, והחל חי כאנגלי. מרי שבועיים הוא טס לציריך, לטפל בהשקעות שונות, ונראה שבערצון ממצבו הנכחי.

גם בגלות ידע טברסקי לעשות כספים. הונו נאמד כיום ביותר מעשרה מיליון דולר. הוא לא סלח לזילברברג את חשיפתו, והגיש נגדו תביעה למוסר-לבוררות בציריך. העילה: חוסר-הידרות, כנשאו עימו לישראל מיסמכים החושפים לקוחות. התביעה טרם הסתיימה, ואם יזכה טברסקי יוכלו כמה עשרות ישראלים, שנחשפו בזמנו ושנפגעו, לתבוע אף הם כספים.

מטוס פרטי

פרשה שבה הפסיד טברסקי כספים סופרה לי לראשונה מפי יודעי-דבר, ואושרה ככמה שיתות עם טברסקי בלונדון.

גיבורה השני של הפרשה הוא יהודי בלגי בשם ז'אן פייר וינקלר. זה למד בחדר, והשכיל שלא להיות חייס סוכי, אלא להיות יהלומן ממוחה באנטוורפן. הוא סחר באבני-גולם, ועשה הרבה כסף מהעברת זהב לבראזיל.

כאשר החל משבר-היהלומים הגדול, לפני שש שנים, נשאר חייב מיליוני דולרים לבנקים. באותה השעה היה לו מול, והוא נשרד בניו-יורק. הוא תבע שני מיליון דולר מחברת-הביטוח, אך זו טענה כי השודר מכויים, וסירבה לשלם. וינקלר הגיש תביעה לבית-המשפט, וזכה.

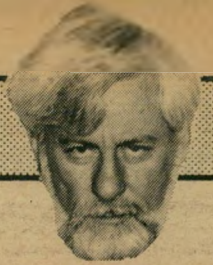
הוא חזר לציריך עם הכסף, והחל בכיבוז מהיר. הוא התגרש מאשתו, ועבר לגור עם ירדה בשם סימון, שעכבה כדיילת כסוויטאייר. לפני שנה התחתן עימה, ומייד אחר התנתה עשה לעצמו פשיטת-רגל מרצון.

לפני פשיטת-הרגל קנה לסימון חנות מפוארת לנעלי-ילדים, דבר שאגרם לבנקים הנרשים לחשוד בו בהונאה, ולהתלונן במישטררה. הוא נעצר ושחרר כעבור זמן וברח ב-1985 לישראל. אמו ואחותו גרו מקודם בניו-יורק. הוא קנה להן רייה.

למר טיט, קנה לעצמו מטוס פרטי והחליף את שמו לשם הקודם של אביו, הוציא רכבו ישראלי בשם הודש, ועבר לגור בלונדון, שם התחבר עם העולם התחתון הכריטי, שהסיר לו דרכנים מזוייפים בראזילים ובריטיים.

הוא ביקר בציריך ופגש שם בשימעון טברסקי. השניים שוחחו, וטברסקי הציע לווינקלר להיכנס לעסקת-קניה-הזמכיה של מטבע המבוססת על הפרשי הש-עות בין ניו-יורק וציריך. העסקות הצליחו, וטברסקי עשה עימו עוד עסקות. לפתע נעלם וינקלר עם כספי העסקה האחרונה, השאיר את טברסקי ללא הכסף, ועם התחייבויות למתוכם שונים.

המתווכים חיששו את וינקלר, וגילו שהוא מתחבא אצל טברסקי בדרייה, ומסופר היעלמתו עם הכסף היה בלוף. הם דרשו וקיבלו את המגיע להם.

הגדרון:

לפני שבועיים כונו הערבים בישראל את עצמם כמיעוט לאומי מאורגן

מתחת לעשייה

כך יכתוב ההיסטוריון, כרבות הימים: המיפנה בא ביום הרביעי, ה'24 ביוני 1987.

זה היה יום קריטי. גילגול החיים התנהלו כסדרם. האזרחים היהודיים של מדינת ישראל לא חשו בשום דבר מיוחד. אומנם, הם שמעו ברדיו שיש שכיבה של האזרחים הערביים, ושזו הצליחה חלקית, אך האזרח הרגיל לא חש בכך. מה גם שכיום הזה, כמו בכל ימות השנה, עברו ברחבי ישראל המוני פועלים ערביים מן השטחים הכבושים. אילו נאמר לאורך שהנה מתחולל שינוי גדול במדינה, לא היה מאמין. **תגובתו האופיינית היתה: "מה פיתאום?"** ובאמת, מה פיתאום?

ד יוזמים הערביים אמרו שאין זו שכיבה פוליטית, בהחלט בהחלט לא שכיבה פוליטית, אלא ישיבה.

השר משה ארנס אמר שזוהי הווקא שכיבה פוליטית, בהחלט בהחלט. **אפשר לסכם את טענותיו בטלוויזיה כך: "ראשית, השכיבה הזאת אירגנה עליידי הקומוניסטים, שנית, אין בכלל שכיבה, שלישי, זוהי שכיבה פוליטית."**

היוזמים קראו לשכיבת "יום השינוי". הם הכריזו שהם חפצים בשינוי בכל מיני תחומים. כגון חינוך, ביוב, שירותים רפואיים וסוציאליים, ומה עוד.

הממשלה אומרת שיש כבר שינוי, בהחלט בהחלט יש, אומנם, היא החליטה לאימכור להעניק שינוי לדרושים ולצרכים. מזה ניתן היה להסיק כי למסלולים ולנוצרים אין שינוי, אבל מהותה של השכיבה היתה שינוי הגמרי. כל הדוברים, משני הצדדים, הכתירו אותה.

ב ניגוד לדיבורי הדוברים הערביים, השכיבה הזאת היתה פוליטית, ועוד ארץ. בניגוד לדיבורי השר ארנס, השכיבה הזאת לא אורגנה על ידי "הקומוניסטים". היא אורגנה על ידי כל הומים והפלגים בציבור הערבי בישראל, ואלה העובדות שקבעו באותו יום: **ראשית, היתה זאת שכיבה כללית של כל האזרחים הערביים במדינה,** פה ושם היו מפירי שכיבה, אנשים שחששו מפני פיתויו, אנשים שפרשו מן הציבור. זה קורה בכל שכיבה גדולה, אין לזה משמעות. **שנית, השכיבה נקראה עליידי כל אישי הציבור הערביים במדינה.**

הקריאה לא יצאה רק מטעם שתי המפלגות הערביות המובילות, התנועה המתקדמת ורק"ח. הצטרפו אליה גם כל הנבחרים הערביים של מיפ לגת העבודה כנסת ובהסתדרות, ראשי העיריות והמועצות המקומיות הערביות, נבחרו כל המיפ לגות הארציות והרשימות המקומיות, התייצבו בראשה.

שלישית, השכיבה נערכה בסדר מופתי, בלי שום הפגנה של אלימות מי צד השוכתים, בהתאם להוראות ההנהגה. אם נצרך את כל העובדות האלה ביחד, נגיע להגדרת המיפנה שחל ביום הזה: **האזרחים הערביים במדינה ביננו את עצמם כמיעוט לאומי, למעוט הלאומי הזה יש עתה הנהגה לאומית.**

ה דבר משנה עד היסוד את תבניתה של מדינת ישראל. כדי להבין את עוצמת השינוי הזה, כדאי לשחזר קצרות את תולדות הערבים במדינה. **כשהסתיימה מילחמת העצמאות, נותר במדינה מיעוט ערבי זעיר.** לא זה בלבד שהצב הגדול של הערבים שהיו קודם לכן ביטח המדינה החדשה גורש או נמלט (שני הדברים נכונים), אלא שכל השכיבה העירונית המיטכילה, העשירה והפוליטית, נעלמה. נותר כמעט רק ציבור של פלאחים.

חלק קטן מן המגורשים והנמלטים החזרו למחרת המלחמה למדינה, כחסות המיפלגה הקומוניסטית. הקומוניסטים היוו אז את חוליית הקשר בין המיסר הישראלי ובין הגוש הקומוניסטי, שתמך בהקמת המדינה וסיפק לה נשק.

כתוצאה מכך ניתן לקומוניסטים להחזיר מן הארצות השכנות את חבריהם ואוהדיהם. בעוד שכל שאר הפליטים נשארו במחנות הפליטים מעבר לגבול, (מישק הפינג'ונג המוזר בין המיסר הציוני בישראל ובין המיפלגה הקומוניסטית, בגילגוליה השונים, נמשך עד היום, והוא פרק מרתק בפני עצמו).

בעקבות תהליך זה גדל מיסר הערבים בישראל ל-200 אלף. היה זה מיעוט מדולדל, חסר שיכבת-עילית, שהממשלה הפעילה כלפיו טרור יומיומי עליידי הפקעת אדמותיו, הפעלת תקדנות חירום, קיום מימשלה צבאי ובתי-מישפט מידים. הם נזקקו לרשיון כדי לבקר בתליאביב או יתכן שמבין כל תאריכי-הטימטום

של ממשלות-ישראל, המצטרפים לה רשימה ארוכה-ארוכה, מזדקר יום-האדמה כמעשה-האיוולת העליון.

ב ד בבד התרחשו בקרב הציבור הערבי בישראל הליכים איטיים, כמעט סמויים, שעתידיים היו לגרום לשינוי הבא. בכוח הריבוי הטיבני, הלך והתעצם מיספרו של המיעוט הערבי במדינה, האחוז בקרב האוכלוסיה הכללית לא השתנה באופן דרמטי, והוא עומד עתה על 17%, אך המיסר גדל בהתמרה. במיקרה כזה הכמות הופכת לאיכות. המיעוט הזה מונה עתה כ-700 אלף נפש.

נא לזכור: כאשר הוקמה המדינה ישראל, מנה הישוב העברי כולו בארץ 635 אלף נפש. ציבור זה הוציא מתוכו את כל הכלים הדרושים להקמת מדינה: **תרבות, משק, חברה, צבא.**

נולדו בישראל דור ערבי שני ושלישי, נוצרה אינטליגנציה ערבית חדשה, סטודנטים, מרצים, רופאים, עורכי דין, שחקנים, עיתונאים, בעלי עסקים, רובם מדברים עברית מצוינת, מכירים את שיטות המדינה ומעורבים בתהליכי הפורטיים.

ציבור זה חיפש שורשים, זהות, שייכות. אין זה עוד ציבור של 200 אלף פלאחים מפוזרים, בהנהגת קווילינגים ערביים שכירים ועסקנים קומוניסטיים יהודיים. זהו ציבור מתחכם של 700 אלף איש ואשה, בעל שכיבה מנהיגה משלו ותחושה תקיפה של זהות לאומית.

הצד הביטויים של תהליך זה היה לידת התנועה המתקדמת, בראשה עומדים בני האינטליגנציה החדשה הזאת, 20% של הנבחרים הערביים הצביעו בעדה ב-1984, אך 99% של האזרחים הערביים תומכים במצע. זהו מצע כפול, האומר: שיוויון מוחלט לאזרחים הערביים בישראל עצמה, ותמיכה בשאיפת העם הפלסטיני למדינה לאומית משלו בגדה וברצועה. לא השאיפה הזאת, בקרב הפלסטינים שמחוץ לגבולות ישראל, מייצג אש"ף ועימו על ממשלת-ישראל לשאת ולתת.

חרף הדיבורים וההכחשות, תביעה כפולה זו היא שהיתה מונחת לפני שבועיים ביסוד השכיבה הכללית של האזרחים הערביים, "יום השינוי".

ש להלל ולשבח את יחסה של ממשלת ישראל לשכיבה זו. לעומת הטימטום הנורא של ממשלת רבין-פרס ב"יום האדמה" של 1976, ברית הגישה הנבונה של משה ארנס ל"יום השינוי" של 1987.

השר ארנס, כממונה על המיגור הערבי (אין בממשלת-ישראל שר הממונה על המיגור ה"יהודי"), ראג למנוע מראש כל פרובוקציה, לכוחות הביטחון ניתנה הוראה חמורה שלא ליצור מצב של עימות עם הציבור הערבי. לכן עברה השכיבה בשקט, ונמנע מרחיף-דמים. אך הדבר אינו משנה הרבה לגבי מהות השכיבה ותוצאתה. 700 אלף הפלסטינים במדינת-ישראל, על כל מנהיגיהם ופגליהם, הגידרו את עצמם השבוע כמיעוט לאומי.

ע ד היום התעלמה מדינת-ישראל עד כמה שאפשר מקיומו של ציבור ערבי בתוכה. זהו אחר המיעוטים הלאומיים הגדולים בעולם.

לדוגמה: הכושים בארצות-הברית מהווים מיעוט של כ-10% בלבד, השוודים בפילנדר מהווים 6.6%, אך השפה השוודית מופיעה בכל השלטים והטפסים בפילנדר, הבאסקים מהווים 3% בספרד, והם נהנים ממימשל-עצמי בכל התחומים.

בכל העולם הדמוקרטי אין מיעוט בשיעור כזה שאין לו ייצוג בממשלה ובכית-המישפט העליון, ובדרג של מנכ"לים ושגרירים. מדינת-ישראל לא התמודדה עם הבעיה, כמבוא של מגילת-העצמאות נקבע שזוהי "מדינה יהודית בארץ-ישראל, היא מדינת-ישראל". אך בסעיף-הביצוע של המגילה נאמר שהמדינה "תקיים שיוויון-זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין, תבטיח חופשית, מצפון, לשון, חינוך ותרבות..." (ההדגשה שלי).

שיוויון-זכויות "מדיני" אין פירושו רק הזכות לבחור ולהיבחר. הוא כולל גם את הזכות הטיבעית של ציבור לבטא את זהותו הלאומית.

חופש-החינוך כולל את זכותו של ציבור לקבוע באופן עצמאי את התכנים הלאומיים של חינוך ילדיו.

עכשיו, באיחור של 39 שנים, מתחיל הציבור הפלסטיני בישראל לתבוע את הזכויות האלה.

פוגרים נוסח רמת-עמידר רק מחוק את הזהות הלאומית של הערבים בישראל ואת תביעותיהם.

ה מדינה יכולה לממש את הזכויות האלה באחת משתי דרכים. היא יכולה להיות למדינה דמוקרטית וחילונית, שבה יש שיוויון גמור לכל פרט, ולא תהיה שום שכיבות מעשית להשתייכותו לעם, לעדה ולתרבות כלשהם.

בישראל של 1987, זוהי אוטופיה. לא זה בלבד שזוהי חברה לאומנית-גזענית בכל אתר ואתר (מאורעות רמת-עמידר התרחשו ערב "יום השינוי", כאלו הומונו ועליידי המארגנים הערביים), אלא שעצם הרצון נקיים "מדינה יהודית" מונע נורמליזציה כזאת.

אם הרוב היהודי במדינה דבק בהגדרתו הלאומית בכל התבטאויותיו ומעשיו, הרי אין מנוס מלאפשר למי עוט הפלסטיני במדינה לרבוך בהגדרתו הלאומית שלו. התכונה אומרת שאין להתמין עד שהדבר יוגשם בדרכי-מאבק, כדאי להביא לאלתר למי סוד מציאות זו: כינון המוסדות הארציים של המיעוט הפלסטיני במדינת-ישראל, בחירתם כי אורה דמוקרטי, הגדרת סמכויותיהם ושילובם בתהליכים הדמוקרטיים של מדינת-ישראל. אין מנוס מכך. השאלה היא רק אם נסיק את הלקח ממה שאירע לפני שבועיים ונקדם את התהליך בצורה נבונה ומוסכמת, או שניתן לדברים להתגשם בדרכים של עימות, התנגדות אלימה וקישוב לאומני.

מאת אורי אבנרי

אשתו של אפרים קישון נמצאת איתו, 20 שנה ברוטו, שנה אחת נטו!

אנשים

נתן את ברכתו ואישר את כנאו לטקס חנוכת כריכתהגלים כי פארקיהמים כשפיים. יום לפני התאריך המיועד הודיעה מזכיר רתו של השר על שינוי בתוכנית. לאשתיהחסייהציבור של ה פארק נאמר שהשר שריר ייערך מפני שהוא נוסע לירושלים. ל טקס האוכרה לזיכרה של גוגה רגזאן. ליאורה רון, היח צנית, לא התעצלה והתקשרה כדי לברר באיזה שעה נערך

מנהל-השיווק של עלית, ושעבר לניהול יצרנית-הג'ינס ליוויס בישראל, גילה שהתחום שבחר לעצמו דורש הרבה יותר מיו מנות ומיקצועיות מאשר תפקידו הקודם. קניגור לא התייאש, ונרשם ללימודי-טקסטיל במכי ללת שנקר, במסלול של לימודי-ערב הנמשכים שנתיים.

■ שגריר האיטי בישראל, פרנץ יוזף, מתגורר באחרונה כרמת-פולג בנתניה ומבלה את

ולאחר-מכן לשבועיים סקי ב- סנטמוריצ'ו בשווייץ.

■ ניהול ענייני הסינרמה אינו מספק את איציק רואי ניס, שהחליט לפרוש מהם ל- טובת עסקיו הפרטיים. רואניס עובר בשעות היום כמתמחה אצל השופט ויקטוריה אויס טרובסקי-כהן, ובערב כמנהל אדמיניסטרטיבי של הסינרמה והמועדון.

■ ישראל קניגור, שהיה

דניאל מצויין, וכבר נראית באי- רועים חברתיים.

■ מעצבי-האופנה עורך פרוביזור החליט שלא להי ענות למרבית ההזמנות למסי בות שהוא מקבל, בגלל העובדה שהוסיף קילוגרמים מיותרים באירועים חברתיים. כדי להשיל מעליו את הקילוגרמים שכבר צבר בחודשים האחרונים, הוא נוסע בשבוע הבא לחוות-כריאות בגרמניה, בקרבת העיר מינכן.

■ בימים האחרונים אפשר לראות את סגניהר רוני מיי לוא במישרו, כשהוא טרוד ועסוק במיקטרת ובטבק. למי ששואל, הוא עונה שהחליט לפי ני שבועיים להפסיק לעשן. הוא מסביר שהיה כבדיקה שיגרתית אצל הרופא. זה הסביר לו שכראית להפסיק לעשן, כאותו הרגע הח לית להפסיק, ומאז הוא מחזיק מעמד. מיקטרת הוא מעשן רק במישרו, לא בבית. עד שחול, היה מלגו מעשן סיגריות בעור רת מסנן מיוחד, שאגר לתוכו, ככיסול, חלק מהניקוטין ומה זפת.

■ זמרים רבים מן השורה ה ראשונה, בנייהם יהודית ריי בין וקורין אלא, כוחרים לבלות חלק מהלילות שלהם, אחרי ההופעות, במיסערה קטנה ורחוקה בחוף-עליה שביפו. באי חד הימים נדהמו כשראו שעל קיר המיסערה מודבקת מודעה, הכתובה בכתב-ידו של ראוף סלאמה, בעל המקום. במודעה הסביר ראוף לבאיהמקום שהפ סיק לעשן, והבטיח לשלם קנס בצורת ארגז-בירה אם יגע שוב בסגרייה. ראוף נהג לעשן חמש קופסות סיגריות ביום. באי ה מיסערה טוענים כי מאז חדל לעשן, נעשה הרבה יותר נחמד.

■ כשנשאלה שרה קישון כמה זמן היא נשואה לבעלה, אפרים, אמרה: "20 שנה כרו טו, שנה אחת נטו!"

■ שרה אמרה לאיש-עסקים מסיים שהחברות שלה כל-כך חשובות לה, עד שהיא מוכנה לוותר על בעלה, אך לא על חברותיה. השיב האישי: "מעניין, גם אני מוכן לוותר על אשתי, אך לא על החברות שלי!"

■ הרוגמנית דניאל ישי נובסקי קיבלה השבוע גט מבעלה, אלון ברנבוין, אחרי נישואין קצרים שנמשכו חצי שנה. אלון, נצר למישפחת-הקכי לנים עתירת-הנכסים, נראה שי בור, ומעדיף להתרחק מעיתור נאים ומצלמים. לעומתו מרגישה

שנערכה במיסערה רוסית בתל-אביב. גם כמה מאישיות-אחרים נדבקו בהתלהבות, ובעזרת וודקה וכמויות גדולות של אוכל נכנסו למצבה-הרוח המתאים. הם רקדו ושרו ומחאו כפיים עד אור הבוקר.

הטקס בירושלים, והבירור העלה שהטקס מתחיל בשעה 3 ואמור להימשך שעה. בעוד שטקס-הפתיחה בשפיים נועד לשעה 6.30 בערב, דבר המותר לשר מירווח-זמן המאפשר לו להגיע לפתיחה. ככל זאת העדיף השר לשלוח את מנכ"ל מישרו, רפי פרבר.

■ מעצבי-האופנה גרי מיי ליי ערך השבוע תצוגת-אופנה לחוג לקוחותיו בסטודיו שלו שבמלון רמת-אביב. הנשים הכבודות הוזמנו לשעה 6.30 בערב, כל הנשים הופיעו בשעה היעודה, כשהן לבושות בתלבושות קלילות, התואמות את השעה ומקום האירוע מלבד לילי שרון, שהופיעה בתלבושת-ערב אלגנטית ביותר.

■ מלכת המחול האירובי ורד ציבעון ואיש-הפאבים צביקה סמלר מנהלים מילי-המתי-עצבים ממושכת, שהגיעה באחרונה לבית-המישפט. בתחילה היתה זאת ורד שתבעה את צביקה על ביטול הסכם מיסחרי ביניהם. צביקה העדיף לסיים את העניין מחוץ לאולם בית-המישפט ונאלץ לשלם כסף רב, דבר שהותיר טעם רע בפיו. השבוע החליט להשיב לה כגמולה, כדבריו, והוא תובע ממנה דמי-ניקיון, בסכום של עשרות אלפי

דודני ציפורי התגלה כחובב מושבע של מוסיקה הונית. גיית, שרה-התיקשרת לשעבר, כיום מנכ"ל הביטוח הלאומי, ישב קרוב לזמרת בצועניה אירין רטש במסיבה

דיד רודי הפסיכולוג התפנה מעיסוקיו והגיע לפאב כדי לברך את עמית רייכר, לרגל צאת סימרה הראשון מה שאמרות לא יודעות. הוא התיישב ליד הבר והזמין משקה. מנהל הפאב, שלא זיהה אותו ושחשב אותו לתימחוני שנקלע למקום, הסביר לו שזה אירוע פרטי. וניסה לרמוז לו שיפנה את מקומו. רודי עמד על כך שהוא מאורחי המסיבה ושהזמון על-ידי המשוררת הצעירה (לידו בתמונה).

ערכו בקפה מילנו שבמרכז ה- עיר, השגריר הצהיר שהוא מחי פש אשה רחבת-מימדים לקטר רציני, ושהוא מתקשה למצוא כזאת. נראה כי ידידותו עם ניצה מעוז רחבת-המימדים הסתיימה.

■ לראשונה בתולדות היהדות התורנית נערכה בישיבה תצוגת-אופנה אלגנטית. הרב נחמן ציפורי, רבה של הישיבה התיכונית שבכפר-צנען, הסכים לערוך תצוגת-אופנה בגזי-הישיבה, כדי לאסוף כספים עבור שיי פוצים בישיבה. בפגישה שערך עם מארגנות התצוגה, בתיה דיסנצ'יק והניתה צנצנר, סוכם שהרוגמנית יעלו על ה- מסלול בלבוש צנוע כיאה למעי-מר, בערב התצוגה נכחו 1200 נשים רתיות והתצוגה כמעט שעברה בשלום. למעט הרגע שבו עלתה על המסלול אחת הרוגמניות בשימלת-ערב חושפי-נית ונועות, בלא כיסוי הולם. רכי-הישיבה קם ממקומו, וזעם וזועף, לעבר המארגנות הנבוכות ודרש הסבר. בתיה דיסנצ'יק, אשתו של עורך מעריב, עידו דיסנצ'יק, הסבירה לו שמקור העניין בטעות. ההתנצלות ה- קבלה, והתצוגה נמשכה עד לסיום המוצלח.

■ השר אברהם שריר

צבי טל העולם הזה

תמי בן-עמי מוכרת כאשפת-בישול, אך גם כזלגנית בעלת כושר-אכילה וקיבולת מדהימים גדול. גרוש במאכליים בנוסח ספרדי. תמי נזקקה למחצית השעה כדי לרוקן את המגש. איש יחסי-הציבור צבי אילון, שישב לצידה, התערב עימה על ארוחה סינית שהיא לא תצליח במשימה. תמי זכתה.

צבי טל העולם הזה

שמעצבת-האופנה **אביבה פיבוק** עורכת מסיבה מפוארת. הכל התכוננו לאירוע החברתי. עדת העיתונאים והצלמים, שי באה לאירוע, חיפשה אחר המארח, וכוזו הוצגה בפניהם הסתייגות. בר שאינה אלא אחייניתה של המעצבת, הנושאת את אותו השם.

■ הנהלת מלון ימית מצאה עצמה במצב מבין, כשנאלצה השבוע לדרוש מאישה-עסקים **שלום פנסטר** לפרוץ את חובותיו במלון. פנסטר, הבעלים של הסינרמה והמועדון, נקלע באחרונה לקשיי-נוזלות, אך מי קורביו טוענים שמצבו שפיר, והקשיים הם זמניים בלבד.

■ **זוהר אהליאב**

ראל ודמות מרכזית בקהילת-השירה העולמית. מאז 1979 הרי צע באופן רצוף כמועמד לפרס נובל.

■ במסיבת העיתונאים שנערך כה לומר **שלמה ארצי**, לרגל זכייתו בתקליט-פלטינה, נכחו רבים מעמיתיו הזמרים והשחקנים. קבוצה של תלמידי בית-הספר, שעברה במקום, זיהתה את השחקן **אייל גפן**, ויצרה סביבו מהומה קטנה. אשת-יחסי-הציינור **רונית ארבל** קמה ממקור מה, עטה לעברם וגירשה אותם בגסות, כשהיא בועטת בהם ב"קלילות. אחרי שחזרה לשולחן הכריזה: "איך שאני אוהבת להריץ לילדים כאלה!"

■ בתל-אביב הופצה שמועה,

150 תפקידי הדיקטורים. רבון הוסיפה שברוך-ככל נענות הנישים בטענה שהכל הוא עניין של כישורים ויכולת. "הריני להודיעך כי קיימות נשים בתל-אביב אשר עונות על קריטריונים זהים, או העולות בכישוריהן בהרבה על הגברים המצויים ברשימת הדיקטורים. אני מוכנה להכיר לך כמה מהן."

■ המשורר **דויד אבידן** הכין תרגומים של כמה משיריו האקטואליים לגרמנית ולאנגלית. מתוך תיקוה שיפורסמו בחו"ל. במסיבת-הלווי של חברתו, המאה השלושים בע"מ, הוצג המשורר בלשון זו: "דויד אבידן, ששמו צריך להיות מוכר לך, הוא המשורר המוביל בישי-

הדיקטורים. כפיצוי על אובדן הכנסה שהיתה אמורה להגיע לו לפני ביטול ההסכם, הוא מסביר את עניין הביטול של ההסכם בהפדת ראשוניות מצד ציבוק. הנהנים העיקריים מהעניין הם אנשי החברה התל-אביבית, שמומן לא זכו במישפט פיקאנטי מהסוג הזה.

■ במסיבה שנערכה לכבוד קפטן נבחרת-ישראל בכדורגל, **אבי ברן**, העוזב את הארץ לטובת סקוטלנד, נראה הנספח הצבאי של בריטניה בישראל כשהוא מסתובב בין האורחים כשכוס ויסקי בידו האחת, ובידי הפנויה הוא לוחץ את ידיהם של האורחים שהכיר. כשנישאל כי הומור על כך אמר: "אני מרגיש כמו ישראלי. כולם הוזמנו לי שעה 9 והגיעו ב-10, אז גם לי מותר להסתובב כשכוס בידי וללחוץ את ידי האורחים."

■ **דני ליבאי**, בנו של ח"כ **דוד ליבאי**, לקח השבוע את מכונית האופל אסקונה של אביו ויצא לבלות בחברת ידידים. היעד שנבחר היה מיסערה בחוף תל-ברוך. בדרך הוא עבר

שלמה אלבו משמאל, לוחץ את ידו של העיתונאי הערבי **זיאד אבו-זיאד**. השניים שוחחו בעת פתיחה רשמית שערכה תנועת המיזרח אל השלום למועדוניה החדש. מאז הוקמה לפני ארבע שנים, לא היה לתנועה בית ושיבות-המזכירות היו נערכות בבתים הפרטיים של החברים. החל בשבוע שעבר יש לתנועה כתובת, מישדר וסלמון. את השינוי הגנו אנשי המיזרח אל השלום בערב משולב, שכלל נאומים והרמת כוסית. אלבו, ד"ר לצרפתית באוניברסיטה, הוא יו"ר התנועה.

שלמה מינץ הכנר התגורר בזמן שהותו בישראל בסוויטה מהודרת במלון-הדירות ימית. הסוויטה מצאה חן בעיניו, והוא רצה לרוכשה, אך התברר שהיא כבר מקורה. שבוע לאחר מכן התברר לו שבעליה רוצה למוכרה, ומינץ קפץ על המציאה. פנינה זלצמן הפסנתרנית איחלה למינץ הצלחה במסע-הופעותיו החדש. זלצמן (משמאל) הופיעה למסיבה כשהיא עונדת ענק-נחושת מקורי, שניתן לה עלי-ידי מעריצה אלמונית. בעלה של זלצמן, דויד וייסמן, שעיסוקו הוא בניית תנור-אח אמונותיים בבתיים, קיבל את הענק מלקוחה, מעריצה של אשתו.

ענת סרנסקי העולם הזה

שלמה אלבו משמאל, לוחץ את ידו של העיתונאי הערבי **זיאד אבו-זיאד**. השניים שוחחו בעת פתיחה רשמית שערכה תנועת המיזרח אל השלום למועדוניה החדש. מאז הוקמה לפני ארבע שנים, לא היה לתנועה בית ושיבות-המזכירות היו נערכות בבתים הפרטיים של החברים. החל בשבוע שעבר יש לתנועה כתובת, מישדר וסלמון. את השינוי הגנו אנשי המיזרח אל השלום בערב משולב, שכלל נאומים והרמת כוסית. אלבו, ד"ר לצרפתית באוניברסיטה, הוא יו"ר התנועה.

צבי טל העולם הזה

מונולוג של ח"כ מיכה רייסר

שאינו שב מדי יום-יומיים אל חיקי מישפחתו? יש לי מישפחה; מבלי לפגוע בכבודו של ראשון-לציון (מקום מגוריו של רייסר), הסיבה היחידה שנשארת לגור שם היא הילדים; אחרת הייתי עובר לגור בתל-אביב. התגרשתי לפני שלוש שנים. לי ולחנה יש גירושין יפסי-יחסית. אני יכול לראות — ורואה — את הילדים מתי שאני רוצה. אני לא מאמין במושג „גירושין מאושרים“ אבל אם יש רבר כזה — זה

חולים לחשוכי-מרפא. אולי באמת בגלל מצבה מיהרתי להתחתן, אבל אני לא מצטער עלייך. חיינו ביחד 13 שנים. איך זה להיות הגרוש היחיד בכנסת? אני רגיל להיות יחיד. בתור ג'ינג'י, אין לי כל בעיה להיות יחיד ומיוחד. גם בכיתה-הספר הייתי יחיד; גם ג'ינג'י, גם אוהד בית-”רתל-אביב וגם חרותניקי! יש לך — להיות הגרוש היחיד — גם יתרונות וגם חסרונות. אני חושב שאני רצי מצליח לשמור על חיי הפר

ליטית שבתוכה אני פועל. המערכת הזאת עומדת לפני בעיה רצינית, ואני מעריך שאם לא ייעשה שינוי לכיוון המימשל האמריקאי — לא נוכל להתמודד עם בעיותינו. מכיוון שאני פוליטיקאי משופשף, איני צופה שינוי כזה בעתיד הנראה לעין. לכן אני ב„חושבים“. ביחוד לאור מה שקורה לי בחודשים האחרונים. אני מרגיש שמחכים לי מכל עבר בפניה. אני גם מבין שפוליטיקאי חייב להיות בכותרות. יש לך גם צדדים

לא פעם אני מתעורר לאחרונה. עוצר ושואל את עצמי: „לאן אתה רץ? מה אתה בדיוק עושה?“ זאת הטראומה שלי. למרות שהשי קעתי 15 שנים בפוליטיקה, ובניתי עצמי מלמטה — אינני חושב שאלך לאיבוד אם אילץ לפרוש, חסוּחלילה, מהחיים הפוליטיים. ברור שלא הייתי רוצה זאת, אבל בחודשים האחרונים אני עושה עם עצמי חשבונות-נפש; האם כל זה כדאי? כשאתה נדרש לשלם מחיר כבד

זיכרונותיו של

ירתום ג'ינג'י

אנחנו יוש לי שלושה ילדים: אלון בן 15 וחצי שהוא קוסם בתחביבו, ואיילת ושרון, שהן תאומות בנות 13 וחצי. הבנות דומות חיצונית יותר לי, ואילו הבן דומה במובן זה יותר לאמו.

טיים. ולא? מי שיוצאת איתי — לוקחת סיכון. לפעמים קורים עם זה כל מיני קוריוזים. כותבים על מערכות-יחסים שאבר עליהן הכלה. איך זה להיות חברה-הכנסת היחיד

לדוגמה? אני חבר בוועדה-התרי-בתי-החינוך של הכנסת. מיוזמתי. ויתרתי על פעילות. האם הייתי מתחיל כיום את הקריירה שלי מחדש? אוהו, אני מניח שהייתי משנה דברים. המון דברים:

נעימים: למשל, כשמוזהים אותך בר-חוב. באחרונה למדתי גם להיידך את החיידך המיקצועי-מעושה. מאוד-מאוד השתנית לאחרונה. הרדתי פעילות בתחומים מסויימים. התפטרתי מתפקידים יוקרתיים.

יותר ויותר — ואני כפירוש נפגע. כמו יצור אנושי אחר. מעיתונות סנסציונית ושיטחית — ולעומת זאת, חלומותיך הולכים ומתרחקים... מהו חלומי הגדול? החלום אינו קשור בי אישית, אלא במערכת הפו-

רייסר כמארגן ועידת-חרות. מילוא. ליבנת ואיתן חשדו שאני סוכן שתול...

רייסר עם לימור ליבנת. נולדתי בשכונת-מחול...

ילד ג'ינג'י

בחלל ניתן להגדיר אותי כסלף מיידים. נולדתי בתל-אביב ב-1946. התחנכתי בבית-חינוך-צפון של זרם-העובדים.

אבי היה מנהל בבית-חרושת לטקס סטיל. אמי — עקרת-בית. שניהם נפטרו זמן. הזקן שלי הוא מאז שאמי נפטרה. לאות אבל. מובן שמאז הוא (הזקן) עבר שינויים...

הייתי ילד ג'ינג'י. להיות ילד ג'ינג'י, זה כיף כשאתה חזק ואתה מנהיג. כשאתה חלש — אולי זה פחות נחמד. אני, לשימחתי, שייך לסוג הראשון. היתה לי ילדות מאושרת. גרנו ברחוב הירקון, ליד שכונת מחלול. הבית שלנו היה לאומי. קראו אצלנו את העיתון חרות. על המדף בספרייה ניצבו ספרים כמו המרד של מנחם בגין, משפט קסטנר של שלום רוזנפלד.

בצבא נהייתי תחילה חובש קרבי, ואחרייך — סמל מירפאה. את התקופה שאחרי שרותי הצבאי אני זוכר כפרוטוטו עד עצם היום הזה.

היה אז המיתון הקשה (1966). חיפשתי עבודה במשך יותר משיבועה חודשים, כל עבודה שהיא, ולא מצאתי. אז אולי עוצב התחביב המרכזי שלי — אנשים. אני זוכר איך הייתי מתרוצץ ברגל בתל-אביב — ואצלי זאת בעיה, בגלל הרגישות הרבה שלי לשמש — מפני שחבל היה לי על מחיר כרטיסי האוטובוס. היה לי קשה, הרגשה נורא לא סימפאטית. לא התייאשתי. מפני שהייתי צעיר. זאת בהחלט תקופה שעיצבה אותי.

הרבר שעיצב אותי היה המוות המוקדם של הוריי. אבי נפטר כשהייתי בגיל 17. רק אז הפכתי לתלמיד מצטיין. הרגשתי אחריות, בגרות. אחר כך חלתה אמי בסרטן. היא סבלה במשך שנתיים. טיפולתי בה לבד. אחי המכונן ממני שהה אז בארצות-הברית. הוא השלים שם את תואר מ"א בהנדסה. הוא אומנם שלח לי סכומי-כסף שהצליח לחסוך — אם כי היה תפרן באותה תקופה — אבל למעשה נפל העול עליי.

אחרי שאמי נפטרה, הלכתי ללמוד באוניברסיטה, והתחנתי עם חנה. הכרתי אותה. כשאמי היתה בבית-

רייסר בהנחה. חיפשתי עבודה במשך יותר משיבועה חודשים. כל עבודה!

איון אפרת/העולם הזה

רכים וזכרים את תקופת האוניברסיטה שלי, גם שם הייתי חריג. נוהגים לטעות ולחשוב שלמדת מישפטים. מפני שאשר החברים בקליינר, מיקי איתן — רונני מילוא, מיכאל פטיס. אני למרתי לימודי עבודה והתחלתי לעשות תואר שני ביחסי עבודה. כיהנתי באגודת הסטודנטים עוד לפני שהם הגיעו. גם בתור ילד קטן, תמיד כיהנתי בוועדה הכיתה. זאת היתה התקופה היחידה שמשמש דאגתי לביתי. אחרי שכיהנתי כשנה כרכזת עסקה, והפוליטיקה היתה ממני כהלאה, נערכו בחירות לאגודת סטודנטים. יום לפני הבחירות נתקלתי בכרוז שאמר: "כל מי שרוצה לתמוך

עצבני בקומה ה-11

מיכה רייסר, ג'ינג'י מוכר למדי בנוף הישראלי בשנים האחרונות. סבב בחדרו שבקומה ה-11 במצודת זאב הלך ושוב. מדי פעם ישב, המשיך לספר לי את סיפורו. קם ללא כל אזהרה מוקדמת ושב התחיל להסתובב הלך ושוב. בין קירות החדר הקטן. רייסר נמצא. יחד עם אנשי ציבור נוספים (גידעון גדות, אלי נדנאו וכמה עיתונאים) בכותרות. בשבועות האחרונים, זהו קצה הקרחון של תהליך חקירה ופישפוש בכל מה שאישי העסקים המנוח מיכאל אלבין הניח עליו יד או אמילו קצה-קצהו של אגודל — למי עשה טובות. למי נתן כסף ומדוע. למי פתח חשבונות. מעורבים בעניין הזה גם פקיד בכיר ביותר, שהוחזר לתפקיד שהוא עזב אותו לפני שנים. ו"שמות" אחרים. הפרשה, המתנהלת לה נבחת במשך כמה חודשים, התמוצעה בתיקשות שוב עקב גינוח בינמיפלגתי, והאשמות נגד היועץ המישיפטי, יוסף חריש. על שהוא נוקט בכיכול, סחבת בטיפול בפרשה. במשך תקופה ארוכה זאת ליוותי את חברי הכנסת רייסר וגדוה. השניים גזרו על עצמם שתיקה. ונמנעו מלהתראיין אף בנושאים אקטואליים. אולם רייסר וגדוה המשיכו לתפקד בכנסת במלוא המרץ. אדם שאינו מצוי בעניינים ודאי היה מתקשה להבחין במצב הרוח המשתנים שלהם ובמה שעבר עליהם. על פי הסכמה מוקדמת שלי עם השניים, החליט רייסר לפתוח השבוע את סגור פיו באוזניי. סיפורו הבלעדי יובא בשני המשכים.

במנחם בגין, גאולה כהן וחיים נדנאו — שיצביע עבור הימין, אבל מי שרוה להיות שפוי — שיצביע עבורנו" או החלטתי להצביע בעד הימין, כך נפגשתי לראשונה עם מילוא, קליינר, איתן, לימור ליבנת ואחרים. רוצים לשמוע משהו מצחיק? בנתתי חלה הם לא האמינו בי. חשבו שאני שתול מטעם המערך; אחד שלומד פיתאום לימודי עבודה, ועוד יושב לו בעמדת מפתח במנגנון של האוניברסיטה של אז, ועוד טוען לפתע פיתאום, אום, אחרי הבחירות, שהוא חרותניק! עברתי מיהננים אינספור, עד שהו סר החשר ממני. גם הבקאות שלי כבאשר התרחש בבית ריטל-אביב עוד רה. מאז יש לי נקודה כמה כלפי קליינר, הוא היחיד שהאמין בי מייד

"באמי חולת הסרטן טיפלתי לבדי... הדימוי הפרוע שלי נוצר בגלל הג'ינג'יות" אני הגרוש הפנוי היחיד בכנסת...

נפתח לפני את הדלת. אחרים — פחות, אבל אולי הם צדקו, אולי הם צדקו. מרוע וזכרים את החבורה שלנו עד עצם היום הזה? מפני שאנחנו היינו הסוגניות הראשונה שבישרה את מהפך 1977, הרי בגין השתמש בנאומיו בניצחונותינו בקמפוס. אנחנו היינו הראשונים שהגענו למצורה (מצודת זאב) עם ניסיון של עשייה ועסקנות. גם כיום, מערב לכל מחלוקת פוליטית, אני רואה את רונני, מיכאל ומיקי כחברים טובים מאוד. במילים אחרות: אני לא רואה עצמי מצביע נגד אחד מהם, גם אם אנחנו תומכים באישים שונים (רייסר נחשב כאיש אמנון של לוי, ואילו מילוא ואיתן נמנים עם מחנהו של יצחק שמיר). הם — נגדי? אני מקווה שלא. עדיין אנחנו נפגשים ומעלים זיכרונות, מדי פעם. זאת היתה חבורה מאוד איכותית, שמנתה תלמידים מצטיינים, רציניים,

רייסר עם התאימות איילת ושרון הקרבות את חייה המישפחה...

מהיכן זה צץ, הדימוי הזה פשוט לא נכון. חברים? יש הרי אימרה נדרשה שחברים בפוליטיקה — אין יש לי חברים רבים מהילדות, מהתיכון, מהאוניברסיטה. מה זה חבר? זה משהו שאני גם הולך אליו הביתה. כזה הוא דודי אפל (כנו של אישי-חרות הוותיק, דודי אפל). חוץ מזה יש לי חברים כמו רונני מילוא, מיכאל קליינר, לימור ליבנת. חברים מפורסמים אחרים? החברים שלי נחבאים אל הכלים... עוד ויצימן? הוא ציין אותי בסיפור באמת הלכתי איתו נגד ההנהגה הוותיקה של התנועה, בזמנו. אף-על-פיכן התנועה פינתה אותי. אצל בגין היתה דמוקרטיה אמיתית. אני איש מחנה דודי לוי. כשאני הולך עם מישהו — אני הולך איתו עד הסוף! לפעמים אני משלם על-כך ביוקר, כשאני בוחר במישהו פחות-חזק, לטווח ארוך זה דווקא משתלם. מפני שיודעים שעלוי ניתן לסמוך.

רייסר בנבחרת הכנסת. כשהייתי ילד רציתי להיות שחקן כדורגל...

יחסי-הציבור שלי מתמצים בגישה ישירה. מי שמסתרר איתי — אז מסתדר. אומרים שהשתנתי לטובה מאו שהתמנתי כיושב-ראש ועדת-הכנסת. בהתחלה, כשהתמנתי, אני יודע שלא כל-כך פירגנו לי. אמרו: "איך הפישפש עלה למעלה?". האמת היא שהייתי אז בריוק בחו"ל, אבל עם כל הצניעות, אני חושב שמי שדחף אותי — ידע בדיוק מה הוא עושה (המדובר על השר דודי לוי). אמרו שזו הקפצה דראסטית מדי, מחברות בוועדת-החניון של הכנסת ל"חירות של ועדת-הכנסת. או מה? גם העובדה שקפצתי ממקום 45 למקום 21, תוך פחות מארבע שנים, אומרת דרשני. מי עוד קפץ ככה?

"אני לא פרוע"

את הקדנציה הראשונה שלי בכנסת אני רואה כיום כתקופה תמימה, מצידדי. יזמתי או דיון מקיף במצב התרבות והחינוך בישראל. במשך שנתיים קיימה הוועדה, בראשותה של אורה נמיר, ישיבות מצות בעניין, כהשי תפתות כל המיומי בתחום התרבות הישראלית. אחרי שנתיים של ויכוחים, מה יצא מכן, חוץ מפסטיבלים? רק מפאת כבודה של הכנסת, אינני אומר שהכל לא היה שווה אף את פיסת-הגנייר עליה נכתבו הדברים. כלומר: הטרור מה שלי היא שאולי דווקא עבודה יסר דית לעומק בכנסת

בנאומי בכירות. מאוחר יותר טבעתי לעצמי את הסיסמה: "אני רוצה להיות במקום טוב כאמצע!" ובאמת, הגעתי בכירות האחרונות למקום ה-21. אני מאוד גא בכך, רואה בכך הכרה של התנועה בפועל. בכלל, התנועה פינתה אותי. אומרים שהדימוי שלי השתנה לטובה בשנים האחרונות. בעצם, לא השתנתי עד לחדשים האחרונים, כשאני במוקד פרשה. מי שמכיר אותי ממש יודע היכן היתרונות והיכן החסרונות שלי. היכן? היתרונות שלי, אני חושב, הם בתחום העשייה, ואילו החסרונות שניתן להעניש אותי הוא לסדר לי לפתוח מוסד או להנחך נגש. אני נואם נוראי באירועים כאלה. אני משתפר בפולמוסים, כשאני ממש מזדהה עם הנושא שעליו אני מדבר.

תמיר, כפי שזכרתיו

בשעות הקטנות של הלילה שיכנעתי את העצני שמוכרחים לקחת את תמיר, וכי בראש המאבק המשולב יעמוד צוות משולש — העולם הזה, שורת המתנדבים ומישרדיתמיר. ניהלנו מאבק עקשני, שנמשך שנים אחדות, והוא הסתיים בהחלפת כל צמרת המישטרה.

„מכר נישמתו לשטן“

אחד המודיעים שלי היה אדם בשם ראובן גרינברג, „רומק“ כפי כל. הוא היה בעבר קצין מודיעין של לח”י, נשאר מקורב לד”ר ישראל אלדר (שייב) והיה שנוא על השב”כ. שם טענו שהוא איש העולם התחתון.

רומק הכיר זקן עובר-בטל בשם מלכיאל גרינוולד, שישב ברחובות בקפה הירושלמי וינה, ועסק בהוצאת עלונים משוכפלים. ובהם השמצות על עולם ומלואו. באחד הגליונות הוא השמיץ אדם בשם ישראל קסטנר, פקיד במישרד-המיסחה והתעשייה. הוא טען שקסטנר זה מכר את יהדות הונגריה לנאצים. זה נשמע מגוחך, וכמו עורכים אחרים, שהעלון הגיע לידיהם, זרקתי אותו לסל.

אולם היועץ המישטפי לממשלה, חיים כהן, החליט להגיש מישפט-זריבה נגד גרינוולד. כהן היה אז איש-מפתח במישטר הבין-גוריוני, מנסח חוקי-דיכוי למינהם, כמעט מכשיר מישפטי עיוור בידי איש ששלט במדינה. הצעתו לחקיקת חוק-לביטחון המדינה, ובו עונשי-מוות על עבירות שונות, שימשה יעד לאחת ההתקפות המשותפות הגדולות שלי ושל תמיר, וב-1953 בחר בו העולם הזה כנאישי-השנה. ציור-השער (של שמואל בק) תיאר את כהן כשהוא מועך אורח באגודל ידו. (זהו אותו חיים כהן שהפך מאז מגן נלהב על זכויות-האדם.)

כשנתבע גרינוולד לדון, הוא פנה אל רומק, רומק התייעץ איתי, ושנינו הסכמנו שאת ההגנה צריכים להטיל על תמיר, למרות שבשנינו זה היה מישפט אבוד מראש.

כשניגש תמיר להלאכה, לא היה לו מושג על כל העניין. כירי מלכיאל לא היה שמץ של הוכחה לאימת קסטנר, מלבד שמועות שרווחו בין כמה מעוללי-הונגריה. תמיר עבר על בלוף, והשופט בנימין הלוי התייחס אליו בזלזול. הלוי יקח טוב, איש מימסדי, חיבב בוודאי כמו רבים, כי „את תמיר המציא העולם הזה“ העיתונות התעלמה מן המישפט כמעט כליל. בליט ברירה, החזיק תמיר את קסטנר על דוכן-הדברים, יום אחרי יום. הוא עסק ב„מסע דיג“ — כלומר שאל אלפי שאלות. מתוך תיקווה שמשנה יודמן, במהלך העדות הגניבה תביעה מאות מיסמכים. כנהוג, ביקש תמיר להציץ בהם לפני ההגשה. כדי שיוכל להחליט אם להתנגד להגשה או לא. כתפיסה המהירה שלו, ראה בירגע כי באחד המסמכים הרבים דיווח קסטנר לאיש הסוכנות היהודית שהוא מסר בגרינברג עדות לטובת קצין-ס”כ בכיר בשם קורט בכר.

מבלי לעוות את פניו, החזיר תמיר את החבילה לתובע. ואמר שאינו מתנגד להגשה. כאשר קסטנר כבר היה עיף ומותש מן החקירה שתייער, שנמשכה ימים, שאל אותו תמיר בתמימות אם כל קצין בכיר בס”ח היה פושע. קסטנר השיב, כמובן, בחיוב. אחר-כך שאל תמיר אם מי שעוזר לקצין-ס”כ בכיר הוא פושע. לקסטנר לא היתה ברירה אלא להשיב בחיוב, ואז שלף תמיר מן התיק את המיסמך ההוא, ושאל את קסטנר אם עזר לקצין-הס”כ הבכיר להימלט מעושו.

באולם השתררה דממה. קסטנר התחיל לגמגם. השופט הלוי נעץ בו מבט ארוך, ובאותו הרגע הוכרע גורל המישפט. הלוי שילול בתמיר עד אז, הפך בירגע עבדו הנרצע. תמיר ניגן עליו מאז כעל פסנתר. כך נולד הפטוק הנורא בפסק-דין של הלוי, שלפיו קסטנר „מכר את נישמתו לשטן“. פסוק זה עלה לקסטנר בהייד.

במשך שבועות ארוכים היה העולם הזה העיתון היחיד שדיווח על המישפט. שלחנו איש מיוחד מן הצוות המצומצם שלנו (עמנואל פרט) לבית-המישפט, ותוך שיתוף-פעולה הרוק עם תמיר הוא סקר את המישפט ארוכות מדי שבוע. כוהו של העולם הזה היה — אז כמו היום — בהעלאת נושאים על סדר-היום של המדינה. המישפט הפך למרכז תשומת-הלב הלאומית.

תודות להלוי, ניצח תמיר בבית-המישפט המחוזי, בעירעור בבית-המישפט העליון (ובגלל הגשתו נפלה הממשלה) טור קסטנר כמעט לגמרי. פרט לפרשת קורט בכר, אך לפני כן נרצח קסטנר.

כשזה קרה, הזעיק אותי תמיר בבחילות. נפגשנו בבית-קפה ליד כיכר-דיזינגוף, סמוך למישרד-המערכת.

תמיר היה חיוור, כמעט בפאניקה. הוא היה בטוח כי „איסר קטן“, איש שרותי-הביטחון, ינסה להלביש את הרצח עליו. שנינו היינו משוכנעים כי יד השילטון ברצח. החלטנו לפתוח מייד בהתקפה, ומאותו הרגע היתה היוזמה בידי העולם הזה.

אותיות בבית-הדפוס

מישפט-קסטנר הפך את תמיר לאישיות לאומית. להעולם הזה היה חלק מכריע בכך. בוודאי היה מוגזם לומר כי „המצאנו את תמיר“, כי כישרונותיו המיוחדים היו מגיעים לידי ביטוי ברבות הימים בכל מיקרה. אך זה היה בוודאי מצריך עשרות שנים, ויתכן שלא היה מגיע כלל לאו שהגיע.

שיתוף-הפעולה בינינו היה יומיומי. נפגשנו פעם-פעמיים בשבוע, ולעיתים אף יותר. הוא היה בא למערכת שלנו, ואני הייתי בא למישרדו בשדרות רוטשילד 15, או לביתו בשיכון-הוותיקים ברמת-גן, כתב מיוחד של העולם הזה ליווה את תמיר בכל מעשיו, והקדיש לו חלק גדול מזמנו.

זהו לא הספיק, תמיר היה ידיו של מרדכי רענן, בעל הדפוס שבו הודפס או השבועון. לא פעם הלך תמיר לישם. קרא את

אורי אבנרי

יונה אישי

בעיריית חיפה. (תמיר לא היה קשור בזה). המישטרה לא עשתה דבר כדי לגלות את מבצעי-הפיגועים, ואף טישטשה את הראיות. שוטרים שנשלחו אלינו כשומרי-ראש גילו לנו, כסוד, שהם שוגרו בעצם כדי לבלוש אחרינו.

במערכת העולם הזה החלטנו שעלינו לשבור את צמרת המישטרה, מפני שהיא הפכה מכשיר פרטי ומיפולגתי בידי כך גריון (האב) ואנשיו. במשך חודשים אספנו חומר, בעזרת קציני-מישטרה שעזרו לנו מבפנים.

באחד הימים קיימה מליאת-הכנסת דיון על הפיגועים נגדנו, בעיקבות הצעות-לסדר-היום של חרות ומפ”ם. אחרי הדיון ישבתי במזונו-דהכנסת, וצמרת המישטרה, שבאה גם היא להקשיב לדיון ישבה ליד שולחן סמוך. עמוס בן-גוריון, שהייתי מיוזר עימו במשך שנים, ניגש לשולחן שלי ושאל, כאילו בהלצה: „אז מי יהיה הקורבן הבא שלכם?“

„אתם“, עניתי. כשהיינו מוכנים לצאת במסעי-הגילויים, התפרסמה לפתע חוברת של גוף בשם שורת המתנדבים, שגם בו היו גילויים על המישטרה. אך בעוד שהחקירה שלנו התנהלה בידי מומחים, והמידע נחקר ונברק, המתנדבים היו חובכנים. חלק מהחומר שלהם היה בלתי-מוסמך, ועל כן חשפו להתקפה נגדית.

עמוס בן-גוריון ויועציו — צמרת השילטון הבין-גוריוני — עטו על המציאה. הם לא העזו להגיש מישפט נגדנו, אך ששו להגיש מישפט נגד המתנדבים. אולם הציבור לא יכול היה, כמובן, להבחין בין הגילויים השונים, וניצחון של עמוס היה גורם בהכרח להתבצרותם של אנשי בן-גוריון במישטרה.

לקחתי את הגיפ שלי ונסעתי בערב לביתו של אחד מראשי שורת-המתנדבים, אליקים העצני, בפרבר ירושלמי. ביליתי שעות ארוכות בוויכוח עימו. באתי לשכנע אותו שאין לנו מנוס אלא לנהל מאבק משותף, ושכדי להטיל את ניהול המאבק המישפטי על שמואל תמיר.

הוויכוח היה רי חריף. העצני, שבא מן המישטרה הצעירה של מפא”י בירושלים, נרתע מפני שמו של תמיר, שכבר היה ידוע — תודות לנו — כפרקליט לוחם, שונא-מפא”י. הוא לא היה רי מכובד בעיניו. מה גם ששורת המתנדבים היתה בעצם מין תנועת-צופים מבוגרת, שעסקה בעיקר במעשים טובים בקרב העולים החדשים. משה שרת תרם לתרומה אישית.

תמיר כאישי-השנה, 1954

אקדים הערה אישית:

כאשר אני בא לתאר את יחסי עם אדם שהיה כמשך עשר שנים שותף-למאבק וידיד, ובמשך 25 השנים הבאות יריב קיצוני, איני יכול להיות אובייקטיבי. אני רק יכול לנסות להיות הוגן, ולספר את האמת כפי שראיתי אותה.

אשתדל לתאר את שמואל תמיר שכפי שהיכרתיו — כיריד וכיריב — כמשך קרוב ל-37 שנות-יחיים.

כאשר ביקש תמיר בצוואתו שלא ייאמרו הספרים על קיבורו, בוודאי רצה להגן על עצמו ועל מישפחתו. מפני הצביעות המקובלת במיקרים כאלה. הפעם עברה הצביעות אף את הגבולות הרגילים. אנשים שאך יום לפני כן חסמו לפניו את כל הרכיבים הפוליטיים, שנעלו לפניו את מילגותיהם במנעול ובכריח, תיארו אותו לפתע כאחד מגדולי-החור, כלוחם נועז, כמדינאי גדול. מתוך תישפכות זו הצטיירה רמותו של תמיר כפוליטיקאי בנאלי, עשוי מפלאסטיק.

תמיר לא היה כזה. הוא היה אדם בעל אישיות מוכהקת מאוד, בעל מעלות גדולות וחסרונות גדולים. אלה גם אלה היו חלק מאישיותו. יש לו הזכות להיזכר כפי שהיה.

לא אתרם חלק לפסטיבל-הצביעות. אספר על תמיר האיש, כפי שראיתו.

בפתח בית המישפט

היכרתיו בראשית שנות ה-50. הייתי עורך צעיר וטרי של העולם הזה. הוא היה עורך-דין צעיר ובלתי-ידוע.

הקשר בינינו נוצר בעיקבות כמה מישפטים קטנים אך מעניינים. שתמיר ניהל, לכולם היה תוכן פוליטי מובהק. אחד נגע, כמדומני, לאישי-צ”ל שוחרט בשעתו על-ידי ההגנה.

אינני זוכר מי יום את הפגישה הראשונה בינינו, ואינני זוכר גם את הפגישה עצמה. אך התרשמתי כי פה יש לוחם. ואני חיפשתי לוחמים.

העולם הזה כבר היה שקוע במאבק לחיים ולמוות עם המימ סד הבין-גוריוני. שרותי-הביטחון „מנגנון החושך“. בשפת העולם הזה) הופעלו נגדנו, בניצוחו של איסר הראל, המתגאה בכך עד היום. הוטל עלינו חרם כלכלי טוטאלי על-ידי כל המשק הממלכתי, הסוכנות, ההסתדרות, וחלק גדול מן המשק הפרטי, שרצה למצוא חן בעיני השילטון. הצבא חסם את מונותיו בפני גליונות העולם הזה. בן-גוריון עצמו התייצב בראש המאבק נגד „השבועון הממיוס“, שהוא סיב לקרוא לו בשמו.

קשה להעלות קוים על הדעת את עוצמת ההחרמה הזאת. פקידים-ממשלה לא יכלו להיראות בציבור כשגליון העולם הזה בידיהם, והסתירו אותו במגירותיהם, או בתוך גליונות מעריב. אזהרים נסתרים במנגנון-המדינה, שביקשו להעביר אלינו מידע (והיו די רבים כאלה), עשו זאת בדרכי-מחתרת.

כאשר נפגשתי עם תמיר, מצאתי אדם שהיה מוכן ללחום במימסד כמנו, שאי-אפשר היה להפחיד אותו, כמנו. כך נוצרה שותפות.

לא היתה זאת ירידות אישית הדוקה. לא בילינו ביחד את שעות-הפנאי. היו אלה יחסים בין חברים-למאבק, הלומדים לסמוך זה על זה, כמו חיילים ביחידה קרבית.

כמשך עשר שנים התהדקה שותפות זו. עמדנו ביחד בפרשות עמוס בן-גוריון ובפרשת קסטנר. כאשר הקים השירותי שבועון מיוחד (ריון) כדי לחסל בדרך זו את העולם הזה (איסר הראל אישר בריעב עובדה זו) היה עיתון-רשף זה מוקדש כולו למילחמה בשנינו, שווה בשווה. הראל החשיד את שנינו בהקמת מחתרת מווינית להפלת המישטר, וברצח קסטנר.

מאבקינו המשותפים התנהלו בבתי-המישפט ומסביבם. תמיר היה רחוק מלהיות מישפטן גדול (מעולם לא החשבתי אותו כל-כך בשטח זה, ואת העניינים המישפטיים-מיסחריים של העולם הזה מסרתי גם אז למישרד אחר), אבל הוא היה גאון בהפיכת בית-המישפט לזירה פוליטית. הוא שלט לחלוטין בצומת שבו נפגשים ענייני-המישפט ויחסי-הציבור.

דוגמה קטנה: כאשר ניתן פסק-דין במישפט-הדיבה של עמוס בן-גוריון נגד שורת המתנדבים, קרא השופט בקול רק חלק קטן מפסק-הדין. נוכחנו לדעת כי נחלנו תבוסה. תמיר הודיע בו במקום לשופט שגישי ערעור, וביקש לקבל לידיו מייד את התיק, ובו פסק-הדין, כדי להכין את הערעור.

המון עיתונאים הקיפו אותנו בפתח בית-המישפט. ורצו לדעת מה יש בפסק-הדין. ביקשנו כמה דקות של שווה. במהירות-הבזק עבר תמיר על פסק-הדין, ראה שהוא שחור משחור, אך שיש בו קטע אחד או שניים בזכותנו.

מבלי להוציא את פסק-הדין מידו, קרא לעיתונאים את הקטעים האלה. למחרת היום הצטייר פסק-הדין בכלי-התיקשורת כניצחון גדול שלו.

כסוף, כמובן, ניצחנו. בערעור שופר מצבנו. אך העיקר היה שבמהלך המישפט הסתבך מפכ”ל המישטרה, יחזקאל סהר, במתן עדות כוזבת, כדי להגן על עמוס. שהיה סגנו. כסופו של דבר הורשע סהר בעדות-שקר, ובלחץ רדת-הקהל טוהרה כל צמרת המישטרה מן היסוד. עזר לכך מידע סודי שהגיע להעולם הזה על קנוניה שנקמה במישרד-המישפטים לטובת סהר. ארכיבר צעיר בשם חי ססירוף מסר לנו מידע זה, מתוך אידיאליזם טהור. הוא נתפס, הורשע ונדרן למאסר. תמיר הגן עליו.

ישיבה לילית בירושלים

יתכן שכדאי לספר כיצד בכלל הגיע תמיר לפרשת עמוס בן-גוריון, כי זה משקף את צורת שיתוף-הפעולה בינינו. במהלך 1955 התפוצצו פצצות במערכת ובדפוס של העולם הזה, בעיקבות פרשת-גילויים שלנו על המישטר של אבא חושי

תמיר עם אבנרי*

תמיר הסתכל ארוכות, ובסוף אמר, בכל הרצינות: "ולנו היו המכ" (ביס")
 התנגדותנו למישטר הבן-גוריוני נבעה משלילה מוחלטת של תפיסותיו בענייני פנים וחץ. היתה לנו תפיסה נגדית, שאותה גיבשתי בחלקה לפני מלחמת-העצמאות, בקבוצת במאבק וחלקה במהלך המלחמה עצמה ומייד אחריה, כשניסחתי אותה באפילוג לסיפרי הצד השני של המטבע.
 התנגדותו של תמיר לאותו המישטר היתה הרבה יותר אישית ומיידית. הוא שנה את האיש ואת המישטר, מפני ששיתפו פעולה עם הבריטים נגד אצ"ל ושלחו אותו לגלות בקניה. הוא זמם נקמה, ובאותה השעה גם חשב על דרכו ליעד שעמד לנגד עיניו מהרגע הראשון: ראשות-הממשלה.
 הייתי מודע להבדל מהותי זה, ששרי החלפנו ריעות פוליטיות מאות פעמים. אבל קיוויתי כי במרוצת הזמן "יידבק" תמיר בתפיסות העולם הזה. תוך כדי שיתוף-פעולה יומיומי. ואכן, היו לאימץ סימנים לכך. בשנות ה-50 התרחק תמיר מהשקפות חרות, והתקרב לריעות שלנו.

"הפלת המישטר בכוח"

באמצע מלחמת-סיני, באוקטובר 1956, כששיתוף-הפעולה בינינו היה כשיאו, פגשתי את נתן ילין-מור. שנינו היינו מועדעים מן המלחמה, שבה שירתה ישראל שתי מדינות קולוניאליות מוזהמות, תחת לתמוך במלחמת-ההישרדות של מצרים (כפי שתבע העולם הזה מאז 1950). החלטנו לכנס כמה חברים, ולגבש מצע חדש למדינה.
 כך נולד הגוף שנודע לימים בשם "הפעולה השמית", ואשר פירסם כעבור שנה מיסמך יחיד-במינו בשם המישטר העברי. שהיה תוכנית מפורטת למדינת-ישראל אחרת. השתתפו במלאכה כמה וכמה אנשים, וביניהם יעקב ירדור, בנימין עומרי, בועז עברון, עמוס קינן ועוד. נפגשנו אחת לשבוע לדיון שיטתי בסעיפי המישטר. הפגישות לא פורסמו.
 לא עלה כלל על דעתי להזמין את תמיר לאותן הפגישות. אני שואל את עצמי, כיום. מדוע. אולי הצעתי לו, והוא לא התלהב. אולי תמך תמיר במיבצע-סיני. אולי היה עדיין רחוק מדי מרעיונותינו. אך בעיקר — לא ראיתי בו אדם היכול לתרום לעבודה פוליטית-רצינית. בעיניי היה אישי-ביצוע, טכנאי מוכשר. עבודתנו לא היתה חשאית, אף שנמנענו מלפרסם עליה דבר, עד לצאת המישטר. במהלכה אירעה פרשת חטיפתו של אלי תבור. תבור השתתף בכמה מפגשותינו, ואחרי שנחטף ריוח כי אנשי השב"כ ניסו לכפות עליו לחתום על הוראה, שלפיה זממנו, בפגישות אלה, את הפלת המישטר בכוח. הכנסנו את תמיר לעניין, והוא הגן על תבור, אחרי שחקרנו אותו במשותף.
 כיום אני שואל את עצמי אם לא טעיתי בכך שלא דחפתי את תמיר לקחת חלק פעיל בעבודתנו הרעיונית. אולי נעלב? אני יודע. אם לא עשיתי זאת אז, בוודאי נראה הדבר בלתי-סביר בומן ההוא.

"אינקופיריט על רעיונות"

בראשית 1959, בהתקרב הבחירות לכנסת הרביעית, הזמין אותי תמיר לארוחת-צהריים במסעדת-הרגים ז'אנט בנמל-יפו. בשעה שאכלנו שרימפס, גילה לי סוד: הוא עומד להקים מפלגה חדשה, שתלך לבחירות. הוא גם המציא לה שם שנראה לו גאוני: "המישטר החדש" — שתי מילים שהיו שייכות באופן מובהק ללקסיקון של העולם הזה.
 כשפירט לי את תוכניתו, נדהמתי יותר ויותר.
 תמיר אסף סביבו כמה מן העסקנים הוותיקים ביותר במיסד הישראלי. הוא לקח רוויזיוניסטים ותיקים מסוגו של אברהם וינשל, שעליית מנחם בגין ותנועת-חרות נישלה אותם ממקומם. ממפא"י לקח את אליעזר ליבנה, ותיק הוותיקים, שגורש ממי"ל לגתו מפני שבנה לעצמו וילה מפוארת ולפי מושגי הימים ההם (המשך בעמוד 42)

* תצלום של ההצבעה לבחירת "צברית 1956 מטעם העו"לם הזה. אבנרי עומד וסופר את קולות ועדת-השופטים. יושבים: יעקב נימצוביץ, סילבי קשת, שמואל תמיר, הרקד"נית יהודית אורנשטיין. נבחרה אופירה ארז. לימים אופירה נבון.

לתמיר היה קסם אישי, שהוא יכול היה להפעילו ולהפסיקו כרצונו (כמו שנאמר לא-אחת על בחורות יפות). היה לו כישרון עצום להפוך בני-אדם לעבדיו הנרצעים מרצון, לפחות לזמן-מה. כשלא היה זקוק להם, החליף אותם באחרים, וכך יצר לעצמו שורה ארוכה של שונאים. לעומת זאת לא עניין אותו כלל דבר שהיה חשוב לי מאוד: לבנות מערכת אידיאית למישטר חלופי. דגם אחר של מדינת-ישראל. הוא לא התעניין ברעיונות, לא החשיב אותם וראה בהם לכל היותר מכשירים מתחלפים להשגת מטרת מיידיית. פעם, כשאחד מידרדי האשים אותו בכך שהוא סוחב את רעיונותי, השיב בצנינות: "אין קופיריט על רעיונות!" כשאני חושב על ההבדלים בינינו, עולה לנגד עיניי סצנה מסוימת. היינו בביתו וחיכינו לו. הוא היה מאחר כרוני (עוד הבדל שהיה בינינו) והיה רגיל לאחר שעה-שעתיים לפגישה שהוא קבע בביתו. תוך כדי כך הסתכלנו — רחל ואני — בתמונות שעל הקיר. תמונה אחת משכה במיוחד את תשומתי: ליבני היה זה ציור של יער אירופי, ובו מעיינ מפקה וצבי. ציורים כאלה תלויים בגרמניה על הקירות של בורגנים ועירים.
 אמרתי לרחל: "איש התולה בכיתו ציור כזה אינו יכול להיות מהפכן!" דרך-חייו לאחר מכן אישרה נבואה זו.
 אגב, כאשר נשאתי את רחל לאשה באופן רישמי, אחרי שמונה שנים של חיים ביחד "בחטא", רשום ביומן-הפגישות שלי: "17.00 — חופה. 18.00 — פגישה אצל תמיר". רחל שומרת על הדף.

מדוע לא מיפלגה?

בשנות ה-50 לא היה בארץ כוח אופוזיציוני שישווה לנו. כשעמדנו ביחד, התגברנו על כל ההתנכלויות. לדברי איסר הר"ל, המימסר ראה בהעולם הזה את האוייב מס' 1 של המישטר, ובזוג אבנרי-תמיר כוח-יחיד מסוכן ביותר.
 הדבר לא נבע רק מייעילות פעולתנו, ומהמהירות שבה יכולנו לקבל החלטות ולצאת לפעולה משותפת. האופוזיציה המימסרית, כגון חרות, מפ"ם ומק"י, היתה חלושה, מסורבלת, ומבחינות רבות היתה גם חלק בלתי-נפרד של המימסר. העיתונות היתה משרתת של השלטון, באמצעות ועדת-העורכים.
 לעיתים קרובות נשאלתי לאחר-מכן: "מדוע לא התחברתם ממש? מדוע לא הקמתם ביחד מיפלגה פוליטית? הרי הייתם כוששים ביחד את הדור הצעיר, מקימים אופוזיציה פוליטית של ממש ומשנים לחלוטין את ההיסטוריה של המדינה!"
 למראית-עין, זה היה נכון. מדוע זה לא קרה? מדוע קרה ההיפך?
 ההסבר המקובל אצל מי ששנאו את שנינו היה ששנינו היינו אנשים מתנשאים, נאוותנים, אגומאנים, ושלא יכולנו להסכים בינינו מי יהיה מס' 1 בהתחברות כזאת.
 האמת היא קצת יותר מורכבת, ואנסה לתאר אותה (כפי שהיא נראית לי).

"לנו היו המכבים"

מהיום שקיבלתי לידי את העולם הזה, באפריל 1950, שנה-שנתיים לפני שהיכרתי את תמיר, הפך שבועון זה מכשיר לגיבוש ולהפצת רעיונות מסויימים.
 דגלנו במדינת-ישראל דמוקרטית, חילונית ושיוויונית, שבה יהיה שיוויון מוחלט בין יהודי וערבי, מערבי ומזרחי. לחמנו במישטר המיפלגתי הפיאודלי הקיים. על כל חלקיו, ובשיעבוד האורח למנגנונים מיפלגתיים בלתי-דמוקרטיים. לחמנו נגד השחיתות החדשה ונגד השרירות הביורוקרטית. לחמנו באופי האנטי-דמוקרטי של "מנגנון החושך" (מושג שהמצאנו) והמישטר, בהפליית העולים החדשים (הרופקים את השחורים), סיסמה שהמצאנו, וברדיפת המיעוט הערבי (המימשל הצבאי) והפקעת אדמותיו.
 הטפנו ל"השתלבות המרחב" (מושג שהמצאתי) ולתמיכת ישראל בתנועה הלאומית הערבית, בהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל ובפיתרון בעיית-הפלתיים (שהיתה אז המיכשול העיקרי לשלום. גיבשנו הצעה מפורטת לפיתרוןה).
 כשהיכרתי את תמיר, היה רחוק מכל אלה. הוא בא מתנועת-חרות, והיתה לו השקפת-עולם לאומנית פשטנית, בעלת צביון רומאנטי כלשהו.
 (פעם פגשה אותו ירדה משותפת בנורווגיה. השניים הלכו לחוות במוסאון ההיסטורי ועמדו פעורי-פה מול עמודים קדומים עוצרי-נישמה מתקופת הוויקינגים, יורדי-הים הצפוניים הנועזים.

תמיר עם גרניולד במישפט קסטנר

הגהות הכתבות שלנו עליו, והכתיב לפועל-הלינוטייפ שינויים ותיקונים. תוך הוספת מחמאות לעצמו. התייחסתי לכך בסלהנות. (לא מכבר סיפר לי ירדני ישראל לך, מהאוניברסיטה הירושלמית. שב-1964 הוא אירגן ועד נגד היחסים עם גרמניה. הוא ביקש את תמיר לנאום באסיפה. תמיר הלך לדפוס שבו הודפסה הכרזה לאסיפה. החליף את האותיות של שמו ובחר באותיות הגדולות ביותר שהיו מצויות בדפוס.)
 אין פירוש הדבר שהיינו תמימי-דעים בכל. רחוק מזה. במהלך מישפט-קסטנר התעוררו בינינו חילוקי-דעות די עמוקים.
 שנינו הסכמנו כי זהו מישפט חשוב ביותר, שבעזרתו ניתן לחשוף את האדישות הנוראה של הנהגת היישוב, ובראשה כן גוריון ושרת, לגורל יהודי אירופה בימי השואה. אני, שהיכרתי את קסטנר לפני המישפט, ראיתי בו קורבן של מדיניות זו. תמיר, שרצה לנצח במישפט נגד קסטנר, בנה תיאוריה שהיתה בעיני כלתיהגיונית. הוא יצר תמונה של בגידה כפולה: בגידת בן-גוריון ושרת בירושלים, בשרות הבריטים, ובגידה של קסטנר כבורשפט, בשרות הנאצים.
 באמצע המישפט תבעתי פומבית להפסיקו, ולמנות ועדת-חקירה היסטורית לכדיקת הפרשה. ראיתי סכנה ביצירת תיאוריה פשטנית של שיתוף-פעולה בין הציונים והנאצים, ואכן, כיום מתגלגלת תיאוריה זו, השאובה ממישפט קסטנר, בעולם, והיא

תמיר ואבנרי במסיבת "העולם הזה"

משמשת כנישק בידי הסובייטים וגורמים פלסטיניים מסויימים. הצרה היתה שתמיר לא הבין את המנגנון הנאצי. וזה גם לא עניין אותו. מעבר לצורכי המישפט. אני רואה את עצמי כממוחה-חובב של ההיסטוריה הנאצית, ואף כחתי על כך ספר. ניסיתי להבין את הקשר ההיסטורי של פרשת קסטנר, והמניעים של אדולף אייכמן ואדונו בפרשה זו. תמיר, לעומת זאת, היה איש תועלת, ואותו עניין רק מה שמועיל לניצחון במישפט.

שניים על חסקה

יחסו לגרמניה היה פשוט ובלתי-מורכב: הוא שנה כל דבר גרמני.
 באותם הימים נהג תמיר להינפש בחתירה על חסקה בחוף פרייטמר בתל-אביב. אצל המציל "טופסי" קצפולסקי. הוא פיתה אותי לבוא לשם גם אני, ומאז אני חותר בחסקה כשיש לי זמן. לא אחת יצאנו לחתור ביחד על חסקה אחת, ותוך כדי כך ניהלנו ויכוח פוליטי. פעם הרחקנו לחתור עד לאונייה שעמדה מול נמל תל-אביב. בהתקרבו ראינו שהיא מניפה דגל גרמני. הצעתי לעלות ולשוחח עם הצוות. תמיר היה מוכן להוריד אותי על הכסא, אך לא לעלות בעצמו. הוא לא היה מוכן לדרוך על שטח גרמני.
 בפעם אחרת יצאנו ביחד ללב ים, ולפתע מצאנו את עצמנו עומדים על החסקה בלב אגם ענקי של צואה אנטישית. חתרנו כמו מישוגעים. כדי לצאת מיים. "זהו בעצם מה שאנחנו עושים כל הזמן", אמר אחד מאיתנו לשני. "אני זוכר מי למי."
 בפעם אחרת תפס אותנו זרם חזק, שהרחיק אותנו מן החוף. חתרנו בקהחתנות, בקצב אחיד, כדי להגיע לחוף.

בעיני רבים במדינה הצעירהנו כצמר-חרמ, שני אנשים מאותו הסוג. השב"כ של איסר הראל התייחס אלינו כאל יחידה אחת. כך גם ורועות אחרות של השילטון.
 ואכן, היו לנו אז כמה תכונות דומות. היינו בני אותו הגיל (תמיר היה מבוגר ממני בכמה ימים). שנינו היינו פייטרים. שנינו באנו מן האצ"ל (אני מפרשתי מאצ"ל לפני שתמיר הצטרף אליו). שנינו היינו אנשים פוליטיים מאוד. שנינו לחמנו נגד המימסר הבן-גוריוני. שנינו כאילו השלמנו זה את זה, כשאנו לוחמים במקביל בשתי גזרות שונות.
 אומנם, עזרה הרדית זו לא היתה לגמרי סימטרית. העולם הזה הושיט לתמיר עזרה עצומה: פעם מינה אותו כאיש-השנה, פעמים רבות הופיע על שער השבועון. היקושנו לו ולמשעו כתבות בלאספור. עורנו להפוך את הפרקליט הבלתי-ידוע לאחד המיש-פטנים הגדולים במדינה. המאבקים הגדולים שבהם התפרסם, לא היו כלל אפשריים ללא הפירסום המאסיבי שהענקנו להם.
 תמיר, מצידו, הגן עלינו בכתיהמישפט מפני ההתקפה הנגרית של המישטר. הוא היה יועץ מישפטי שקול וזהיר. יותר מזה לא יכול היה לתת לנו.

אולם היו בינינו הבדלים ניכרים. אני נאתי לארץ בגיל 10, והוא היה לידי-הארץ. כתוצאה מכך, היתה לי שפה שניה מילדות, ויכולתי להעניק לעצמי השכלה כללית. תמיר ידע עברית על בוריה, הירכה לקרוא ספרות ושיירה והיה מצוי במקורות. זה יצר אצל שנינו מונות-יעולם די שונה.
 מגיל 10 חייתי בעוני, כשכונת-מצוקה בדרום תל-אביב. נא-לצתי לפרנס את עצמי מאז שמלאו לי 14. תמיר נולד כנסך ירושלמי, כשכפית-כסף בפיו.

אסירה יערי וסניגורית קפלן שקרים לסניגורים

אחר מזה שמסרה בתו המפורסמת, ניכר היה כי עדנה קפלן ומקריין עמדו על סף התפוצצות. אבל כסניגורים מנוסים הם נשכו את שיפתותיהם, הסתירו את זעי מם ושתקו.

קפלן ומקריין הבינו את הלהצים הקשים בהם עומד הלקוח שחיוו על המאזניים. הם אולי לא סלחו ליערי על מעשיה הטיפשיים ודבריה הבלתי מחושבים, אבל הם המשיכו בתפקידם כמיקצוענים אמיתיים.

נראה כי כימיה היא גם מילת המפתח ביחסיו של מרדכי וענונו עם סניגוריו. הצעיר המיורחי משכונת-המרי (המשך בעמוד 20) **אילנה אלון**

גיתית למדה את החומר בשקרנות והבטיחה לסניגור כי כאשר תעלה על דוכן-העדים היא תשכנע את השופטים כגירסתה.

אבל ביטחונה העצמי הרב היה כי עוכריה, כאשר עלתה גיתית על דוכן העדים היא הסתככה, ותשובותיה ערו ררו מדי פעם גליצחוק בקהל, והעלו מבט של חוסר-אמון על פני השופטים.

לפתע התברר לה, כנראה, כי עצו תיו של הסניגור היו יותר טובות מי חוכמתה הפריטית.

בעוד גיתית מתפתלת על דוכן-העדים, כסס מאיר זיו את ציפורניו מתיס כול, על שהקליינטית החכמה שלו לא שמעה בקולו וסיבכה את עצמה, למרות הכל, לא היה, כנראה, הסניגור מתפטר מהתיק, כי התפטרותו שלו בשלב כזה של הדיון היתה נראית כאי לוקר את הקליינטית. זיו היה ממשיך בחירוק-שיניים עד הסוף, אבל גיתית, כפרץ זעמה, פתחה לפני-גאית הפתח לצאת מהעניין.

מצב רומה היה במשפט חווה יערי, כאשר סניגוריה גילו כי שיקרה, או טעתה, בעניין תאריך מותו של אביה, תאריך שהיה משמעותי ביותר לתיק, כאשר הביאה התובעת פנינה רבורין לפני בית-הדין משפט בצורה דרמטית את צילום מציבת-האב, ועליה תאריך

הפתיעה גם את בית-הדין שיש צורך בסניגור, כאשר ביקשה לפתע את החלפתו.

מאיר זיו לא נשאר חייב, הוא הרגיש פגוע ביותר. אחרי שהקדיש למישפט כליכר הרבה זמן ומרץ, חש כי חטף סטירת-לחי שלא הגיעה לו. על כן קם בעצמו מיד לאחר אותה ישיבה, וביקש לשחררו מתפקידו.

בית-הדין שיקרה דחה את בקשות שני הצדדים, והסביר להם כי בשלב זה של המשפט אין כל אפשרות להחליף סניגור.

למחרת כבר השתפר מצב-רוחה של גיתית. היא הרגישה כי עשתה טעות וגרמה עוול לסניגור, היא התנצלה והצהירה כי היא בוטחת בו ומבקשת ממנו להישאר בתפקידו. זיו נעתר, לאחר שבית-הדין שיקרה כפה זאת עליו.

מה שקרה בשלב זה בין מאיר זיו וגיתית רומה מאוד למה שקרה במהלך עדותה של חווה יערי. התברר בעדות הנאשמות, כי הלקוחות ששכרו עורכי-דין משובחים, כסכומי כסף גדולים, אינם מקבלים את עצתם ומפרים אותה.

ר"ר עדנה קפלן ועורכי-הדין רודר מקריין ביקשו מחווה יערי להשתמש בזכות-השתיקה שלה ולא למסור למישטרה כל מידע. אולם חווה לא עמדה בהוראה זו. היא התפתחה מדי פעם להוסיף עוד הודאה ועוד הודאה, ואפילו ביקשה מחוקרה, הקצין מישל חרד, לזייף את תאריך ההודאה, כדי שסניגוריה לא ידעו כי הפרה את עצתם.

ברור כי הודאות רבות כליכר של

יש סניגורים הגורסים שיש צורך ב"כימיה" בין הקליינט ועורך-הדין שלו.

השוב שיש כימיה, יש לך יותר חשק לעבוד על התיק אם אתה מחבב את הלקוח שלך. אבל זה אינו הכרחי. זוהי עבודה שאסור לערב בה רגשות, אחרת אתה נהרס. ברור שאסור לפתח אנטגוניזם ללקוח, כי אז קשה לך לייצג אותו ואין לך מוטיבציה מס' פיקה". אמר סניגור אחר.

עמיתו המייצג הרבה נאשמים, טוען לעומתו: "כימיה זה לוקסוס! עורכי-דין שיעובד על מאסות אינו יכול להרשות לעצמו דרישות כאלה. בתיקים גדולים חשובה יותר הכימיה, כי אלה נאשמים דומיננטים בעולם התחנות, ואתה צריך גיבוי מהנאשם כדי לעבוד ב' תיק".

רצוי שתהיה כימיה, אפשר אומנם בלי זה, אבל זה מאוד מקשה על העבודה" אמרה סניגורית הנחשבת בחוגי המיקצוע כ"רגישה".

אבל עורכי-דין ותיקים ומנוסים טוענים שאין לערב רגשות בתיק, ויש להתנהג בכל מיקרה באופן מיקצועי קר. "אני מעדיף תיק בעל סיכוי מישפטי על קליינט נחמד שיש לי איתו כימיה, אבל התיק שלו גרוע מבחינה מישפטית", ציוו עורכי-דין ותיק.

כאשר בוחנים את המיקרים בהם התעוררו לאחרונה בעיות בין הסניגור ללקוח, ברור שלכימיה יש מישקל. גיתית איראלוב וסניגורה, מאיר זיו, נראו כאילו הם זיווג מצויין. שניהם

אסירה גרנות וסניגור קנת (משמאל) חילופין לפני עירעור

נאשם בלם (עם אשתו איובל) וסניגור ויינרוט מכות על השולחן וקפה שפוך

נאשם נותנות תמיד תחמושת ביד התביעה. כאשר מדברים הרבה, יש גם סתירות ופירוט ברורים, וקשה יותר להסביר מעל דוכן-העדים, כאשר מגיע יום-הדין.

למרות אופיה הקשוח של גיתית ונסיגונה הקודם במישפטים פליליים, נראה כי גם היא עשתה את אותה הטעות עצמה. למרות שגם הסניגור האנגלי שנשכר עבורה בלונדון, וגם מאיר זיו הזהירו אותה לא למסור למישטרה הודאות נוספות, היא לא יכלה לשלוט בלשונה.

היא התלוצצה עם התוקרים. עשתה תרגילים אירוביים, נשכבה על הריצפה — אבל ביתניים גם ענתה על שאלות, מיני דברים בניגוד לעצתו המפורשת של הסניגור.

על סף התפוצצות

מאיר זיו סניגור מנוסה, הוא מסר לה מיד עם תחילת המישפט את כל הודאותיה במישטרה, כדי שתקרא אותו ותלמד בעצמה את הסתירות והשאלות שאין עליהן תשובה.

קשוחים, אמיצים ובלתי-שיגריתיים, ושניהם אהבים ללחום כמימסר. היה ברור מתחילת המישפט שבין השניים יש כימיה ואהדה רבה.

אבל גם כאן הגיעו היחסים לידי משבר בימים האחרונים. המשבר פרץ לאחר שגיתית עמדה על דוכן-העדים במשך שלושה ימים, מסרה את גירסתה והרגישה כי נכשלה בכך. במשך ימים אלה אסור היה לה להיפגש עם הסניגור, היא לא יכלה להיעזר בו כדי לתקן את גירסתה, והרגישה בודדה ומתוסכלת.

השיא היה כאשר הסבירה לבית-הדין המישפט כי נעצרה בלונדון והואשמה שם בירות על שוטר בריטי. בית-הדין המישפט לא האמין כי היו האשמות כאלה נגדה, והיא ביקשה להמציא להם מיברק מסויים של האינטרפול ל-מישטרת אנגליה, בו נאמר כי היא ירתה בשוטר בהונגיקונג.

המיברק הזה לא היה בידיו של זיו, והוא מעולם לא התבקש להציגו לפני בית-הדין המישפט.

גיתית הרגישה את עצמה נעזבת ומזונוחת. היא חשבה כי הסניגור אינו מקדיש לה זמן מספיק וכי הוא מתרשל בתפקידו.

לכן עשתה את הצעד הנועז,

(המשך מעמוד 19)

צוקה, שבלבו הרגשת קיפוח חברתי. בחר לו את עורך־הדין אמנון זיכרוני. שהוא הדיף הגמור ממנו. זיכרוני, שמאלו ואיריאליסטי נודע, הוא ילד־שמות אשכנזי, שזוה שנים רבות הפך לדמות של מצליחן טיפוסי. שהסיגר השמן תמיד בין שפתיו. אפשר להניח כי הברלים אלה הם שעוררו לאט־לאט בליבו של ועונו הרגשות של חשדנות ורתיעה מהסניגור שלו.

אחרי שאמנון זיכרוני עזב את התיק. בחר לו ועונו את עורך־הדין אביגדור פלדמן. שגם הוא מבחינה מסוימת שונה מלקוחו. אולם נראה כי לכושו המרושל של פלדמן ואישיותו החביבה הצליחו עד היום לשמור על האמון מצידו של ועונו.

לעומת זאת, עורכת־הדין הר"ר קפ"ל, שהזמנה עליידי פלדמן להיות עוזר כנגדו בתיק, לא עברה את מיבחן ועונו. הוא הסכים להיפרד ממנה עוד לפני המישפט.

תעוועיו של ועונו מעוררים את השאלה כמה זמן יהיוק פלדמן מעמד. מבחינת התיקשורת. ועונו הוא פרימה דונה. היכול להרשות לעצמו הרבה יותר מנאשם רגיל.

אִי־אפשר להימנע מדובר על כסף במערכת־היחסים שבין לקוח ונאשם. מישפט פלילי עולה הרבה כסף. ויש לשער כי נאשמים, שמכרו דירה כדי לממן את הגנתם המישפטית, דורשים תשומת־לב ותמורה מלאה לכספם. הרבה יותר אולי מאשר מוכן הסניגור לתת.

הלקוחות הנפכים לנודניקים. הם מתקשרים לביתו של עורך־הדין יומם ולילה. דורשים שיבוא לבקדם בכלא בתדירות גבוהה. ולעיתים גם מתערר בים בצורת עבודתו בשטח המיקצועי. לסניגורים שונים היו תשובות שיר נות באשר לחשיבותו של גורם הממון בתיק מישפטי. היו שטענו כי אין לו כמעט השפעה, ואולם נראה כי התשרו בה הכנה ביותר ניתנה עליידי סניגור רית מפורסמת:

"לפעמים, כשאין לך ברירה, ואתה צריך פרנסה, ובאותו חודש לא פונה אליך אף קליינט אחר, אתה מוכן לקבל בגלל הכסף גם קליינט שלא בליכך מוצא חן בעיניך".

עורך־דין אחר אמר כי הוא נזהר כלי־כך מלקוחותיו הפליליים, שהוא עומד על כל כלי ה"הטקס", הוא נותן להם השבונות כחוק על כל אגורה. ושומר

צילום צמיר העולם הזה

גיתית בבית־המישפט
גם רכילות ושחחות בין העצירים

נעמי לויצקי, ואמר דברים שלא יאמרו במסגרת היחסים של לקוח־סניגור: "דויד בלאס לא עוזר לנו במישפט הזה. הוא רוצה להכתיב לנו את דרכי־החשיבה. את קריהגנה ובכלל איך לנהל את המישפט הזה. ואני באמת מנהל את המישפט כמו שהוא רוצה, כי האיש הזה מכה על השולחן ומתפרץ בלי סוף."

יום אחד השתולל בבית־המעצר, הפך את השולחן עם הקפה שהתהפך עלינו, ואז יצאנו החוצה ורצינו להתפייטר מהתיק. אבל הכנו שאם נעזוב אותו כעת — וגם התייעצנו על כך עם (אמ) נון גולדנברג — זה יתפרש כהרי־שעה."

קליינט אינטליגנטי

כ אשר מדובר בעבריניים רגיזים, נוהרים עורכי־דין עוד יותר. לקוח יכול לסכך את עורך־הדין שלו בצרות צרות עם המישפטה, הפרק ליטוט ולישכת עורכי־הדין. הוא יכול

בנווה־תירצה, היו מלכות־הכלא שרה ("שמוליק") אנגל ואורית ארביב. הן ניסו לשכנע אותה לעזוב את עורכי־הדין שלה, ולהעביר את התיק לידי של סניגורן הוותיק, עורך־הדין דויד יפתח. מסיבות שונות לא קרה הדבר. אבל כיום, לאחר שהסתיים מישפטן של חווה יערי ואביבה גרנות, החליפה אביבה את סניגורה, נתן קנת, ושכרה את יפתח.

יערי ערכה מחקר־שווקים מעמיק, בחנה עשרות עורכי־דין, התייעצה בעורכת־הדין כרמלה חנוך ושותפה מוטי לנצ'ר, ולכסוף הסתכסה גם איתם.

השבוע בחרה יערי את עורכי־הדין שלה לעירעור, וחתמה על יפוי־כוח לשימרון שובר ושמואל סף, סניגוריו של האנס הבכין שלמה חליווה. עורכי־דין נרתעים מלקוחות המניסים להתערב באסטרטגיה המישפטית של התיק.

"אפילו נאשמים אינטליגנטיים ר משכילים אינם מבינים לפעמים את התיק עד סוף המישפט", אומר סניגור, האוסר על לקוחותיו להתערב בשיקור ליו המישפטיים. "אתם לא עובדים אצ־לי במישרה", הוא אומר להם בצחוק, כאשר הם מנסים לתת לו עצות מישפטיים.

רוב הסניגורים חושבים שקל יותר לעבור עם קליינט אינטליגנטי מאשר עם נאשם טיפש. שאינו מבין את ההסברים המישפטיים, אבל רובם טוענים כי גם לקוח אינטליגנטי רק מסכך את התיק בהתערבותו. סניגורים חוששים כי גם לקוחות בעלי־השכלה מתרשמים לעיתים יותר מהאוקטבות של הסניגור מאשר מטיעונו המישפטי. באנגליה מצאו פיתרון חלקי לבעיה של יחסים בין לקוח ועורך־הדין שלו. באנגליה נהוגה שיטה בה קיימים שני סוגים של עורכי־דין. האחד הוא הסו ליטטור, עורך־הדין הנפגש עם הלקוח, חות, מנהל איתם את המשא־ומתן, מקבל מהם את גירסתם ונותן להם ייעוץ מישפטי. סוליסטור אינו מופיע בבית־המישפט.

השני הוא הבאריסטר, עורך־הדין המייצג את הלקוח בבית־המישפט. הוא כמעט שאינו נפגש עם הלקוח. הסוליסטור הוא המתווך ביניהם. גם בענייני כסף וגם בעניינים מישפטיים.

כאשר נהוגה שיטה כזו, אין הרבה נקודות־חיכוך בין הצדדים, והיחסים הרבה יותר טובים.

לבעלי עסקים וסוחרים

נפיון קיץ

בנק המזרחי

עד סוף חודש יולי בלבד!
עכשיו, בעת קניות הקיץ —
בנק המזרחי נותן לך אשראי
נוסף בתנאים נוחים.
נפיון שטרות ושקים בריבית
מיוחדת וקבועה של 2½%
לחודש.
המבצע ללקוחות תיקים
וחדשים כאחד
פרטים מלאים בכך סניפי הבנק.

הרבה קטינים קיפצו ופיזזו לקצב הדיסקו ★ הדוגמניות מפרגנות זו לזו ועורכות יום הולדת האחת לכבוד השניה

ממקאו למרקש

כואי נחזור למארוקו, כתבה בהר מור הדוגמנית תמי בן-עמי. לחברתה, שלומית אמיר, בכירכת יוסידי

אמיר, שם שמח למגוש את החבורה התל-אבי בית הקבועה, הנוהגת לרדת לסופי שבוע לסונס-טה. אחת מהן: הדוגמנית חני פרי (איתו בתצלום).

אלי פכושדו הבעלים של אוויה סונסטו ממעיט להופיע באירועים חברתיים כאלה. הפעם בא למסיבה של שלומית

גלית ורטהיים בת ה-17 וחצי, שסיימה את לימודיה ועומדת להתגייס לצבא. היתה התגלית היפה והמעניינת בפתיחה. בניגוד לנערות-הזוהר המצועצעות והמלאכותיות, הנוהגות להראות

הולדת. האופנאי עזרר פרויבוזר, שהביא אותה למיסערה מקאו, שם המתינו לה 160 חברים וידידים, נהנה מהמחמאות שקיבל על השימלה שהעיניק לשלומית, כמתנת יום-הולדת.

רפי שאול הגיע בחברת זוגתו היפה חווה לוי, הנראית צעירה יותר מיום ליום, כזכות הרומאן ביניהם. רני

אזן, הדוגמן יפה-התואר שעושה חיל בעסקיו כמעצב-אביזרים בריסלדורף, היה היפה התורן של המסיבה, וסיפר לראשונה על הקשר שלו עם מלכת-היופי ימית נאיה הדוגמנית דניאלה ישינובסקי, גרושה טריה ויפה, הופיעה למסיבה בחברתה של נעמי ון-הסן, דוגמנית צעירה ורעננה.

בין כל האורחים שהסתובבו בלטה מארגנת האירוע היפה הזו, הדוגמנית יהודית נגר, בשימלת-עור אדומה בנוסח טינה טרנר. קובי זר נשאר זמן קצר, והמשיך ישירות לחדר-הלידה, למשימה הבאה. הדוגמנית עירית אלטמן החליטה לחרוג ממינהגה, ובאה לבושה בג'ינס וטרקו. האווירה היתה אלגנטית, ולכבודה של שלומית הביאו את הזמרת חני יופה, שצירפה לשירתה את יהודית נגר.

נילי פלד ששינתה תיסרוקות בארץ של הזמרת אני סיבה בגפה. חברה לחיים, הבדרן יהו

שלומית אמיר ציפתה לבואו של אהובה, ג'ורג' חורי, מפא-ריס. הוא לא הספיק להגיע. לכן העניקה נשיקה לשפן מאבטיח. כשידידתה הדוגמנית יהודית נגר מעודדת אותה.

זיה נצר הדוגמנית של גוטקס, שנפרדה מבן-זוגה, יורם בן-דוד, לא נשארה מיותמת. וזכתה לנשיקה מאסף רובין רב המעללים. בתצלום משמאל - הדוגמנית חני פרי בפזזה אופיינית.

קולנוע

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: שיחות מלוכלכות נרדפי ה' חוק. מלו.
חיפה: נרדפי החוק.
ירושלים: נרדפי החוק. קרייזל העורב.

תל-אביב:

★★★ **בלוז החופש הגדול** (גת ישראל מוצג גם ברוח בירושלים) — אווירה אותנטית ורגשית סוערים של נוער שנות השבעים. נכון גם לעכשיו. ריחוף על פני הבעיות עם רגעים מעוררי הודות ורגעים אחרים חובכנים במיקצת.

★★★ **לא שם זין** (פאר, ישראל) — איקה זוהר נושא על כתפיו בכבוד מעמסה כבדה: בחור בריא הופך לנכה ועולמו חרב עליו. לפי סיפורו

סוניה סביך: פעילות קדחתנית

צועית. פורנו רך. היוגוסלבים גילו מאז ומתמיד פתיחות רבה בענייני-מין, ואין כנראה שום בעיה בהצגת סרטים כאלה. מה עוד שהחלקים הפוליטיים אינם מסוכנים ביותר. הטענות שמשמיע המרצה נשמעות כאוסף של קיטורים אופייניים לאינטימטיאליים בכל מקום. לא שמדובר בקיטורים לא צודקים. פשוט איש לא מתרגש מן האידיאליזם שהם משקפים. מתקבל הרושם שאפילו השחקנים אינם מוטרדים במיוחד מן המסר עצמו. אולי משום שהפעילות הפיסית הנדרשת מהם היא קדחתנית מדי.

פוליטיקה

גופנית

שלום לך אהובתי (תמוז, תל-אביב, יוגוסלביה) — בתו של דיפ' לומט יוגוסלובי. שגדלה בניכר. חזרת הביתה ולומדת קומוניקציה. במסגרת עיסוקה, ככתבת של עיתוני-הסטודנטים. היא מבקשת לראיין מרצה-כוכב בעל דיעות פוליטיות ואקדמיות חריגות. הדיקן של המאקולטה מזמין אותה למישרדו. חוקר אותה על הסיבות לבקשת הראיון ולבסוף מבטיח לאשר את מירסומו — אם בתמורה תרגל לטובת השילטונות ותספק את האינפורמציה הדרושה כדי לפטר את המרצה הפרובלמטי. שהוא כמו קוץ בישבנה של המאקולטה. כסוכריה נוספת. מצוי עיס לה שיחרור מידי מן הכלא של 'חברה הנוכחי. שנאסר בעיון סחר בסמים.

הגברת הצעירה. מאוד בטוחה בעצמה. מקבלת על עצמה את המשמיה. גושית את המרצה ומייד נדלק בין השניים ניצוץ מסעיר של תאוה רבת-עוצמה. מרגע זה והלאה קשה לנתק בין הגופות הלוהטים של השניים. וכאשר הם בכל זאת נחים ממלאכתם המפרכת. הרי זה רק כדי לאפשר לאקדמאי השנה והנמרץ להביע את דעותיו החריגות על התיקשות. על המימסד ועל מארכסיזם בכלל. קשה לומר שיש קשר כלשהו בין שני המרכיבים הללו. מין ופוליטיקה. המתלווים זה לזה ולמען האמת יש רושם שהמרכיב השני הוא בסך הכל תירוץ כדי שאמשר יהיה לעסוק בראשון. ואכן יש בסרט הזה סצינות-רבות. אם לא מקוריות ביותר. ורמת החשיפה קרובה למה שנהוג לכנות בעגה מיק-

שחקנים זוהר ווקסמן עולמו חרב עליו

של הן בראמוץ. בימיו שמואל אימברמן. גירסה ישראלית של החזרה הביתה. אבל קרובה יותר ללב.

★★★ **שיחות מלוכלכות** (דיזנגוף קני-דה) — סאטירה חברתית מבריקה על צביעותו של העולם האקדמי המערבי.

★★★ **נרדפי החוק** (לב, ארצות-הבית) רית. מוצג גם באורינון 2 בירושלים ובשביט חיפה) — ג'ים ג'ארמוס. אחד היוצרים העצמאיים המעניינים ביותר בקולנוע האמריקאי. משלה שלושה יוצאירופן לאיוצלהים לערבות לואי-זנה. אמריקה אחרת.

★ **שרה'ים אישיים** (דיזנגוף אנגליה) — טרי ג'ונס מחברת מונטי פיטון ביים סאטי-החברתית מרינה כאילו היתה קומדיה בולוואר-

בזיל ועוזרו: לונדון עכברית

צב על המישמר והכל מסתיים בכי טוב. לבד מסצינת מירדף אחת. המתנהלת בתוך חנות-צעצועים. קשה למצוא חומר מרתק של ממש בסרט זה. שאורכו רק קצת יותר משעה. וינסנט פרייס מגלגל קולו בנעימות ידועות היטב. קול הבוקע מפי הרשע העיקרי. אבל כל זה ודאי לא יהיה איכפת לזאטוטים אשר ייתפסו לסיפור. זה אולי לא יעשיר אותם. אבל זה גם לא יכול להזיק.

הזאטוטים

יאהבו

הרפתקאותיו של סופר-בלש (רב-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — אולפני דיסני ממשיכים לחלוב את עולם העכברים המצויירים.

אבל מיקי, המהפכן והחצוף. חסר. למרבה הצער. עם השניים הולכת השיגרה ומשתלטת על הדמיון של ציירי-הבית. הממי שיכים אנמנם לעשות עבודה קפדנית להפליא. ומרבים בפר-טים וקישוטים המעשירים כל תמונה בפני עצמה. אבל צולעים מאוד בשטח התסריט וההמצאה.

הפעם הם נטלו את השראתם מארתור קונן-דויל. לונדון של העכברים. המתקיימת באותה לונדון של בני-האדם. מגיע עכברון שחזר זה עתה משרות בצבא הוד-מלכותה העכב-רית באפגאניסטאן. ועוד בטרם התבית חזרה במולדת. הוא כבר מתבקש להושיט עזרה לעכברית קטנה שאביה נחטף. השניים מגיעים יחד לביתו של בזיל. הבלש העכברי המפורסם המתגורר ברחוב בייקר. במרתף ביתו של הבלש האנושי המי-פורסם (דרך החלון נראית דמותו של שרלוק הולמס).

מכאן והלאה. הסרט מגלגל מין גירסה ילדותית של הקורה בלשית. כאשר את מקום מוריאטי האיים תופס עכברוש גדול-מימדים. מעניין שהנבלים באים הפעם מעולם העכברים גם כן. כאשר החתולים והכלבים אינם אלא כלי-עזר חסרי-בינה. העלילה מספרת על נסיון להחליף את המלכה העכברית האמיתית ברובוט שיהיה בשליטת העכברוש. אבל בזיל מתיי-

יצאנית פיין ושחקנית וולטרם האמת המופשטת

דית והתוצאה מזוהר במיקצת — חלקה הראשון צולע. חלקה השני מטרף. ג'ולי וולטרס. קומיקאית מוכשרת מגבידה קול בהגזמות כשהיא מלמת את דמותה של סינת'יה פיין. מנהלת בתי-דבות לבעלי כל הנטיות שרעננות פטה עורר הדים רבים לפני שהיא אנטי-תאצ'רי הרוף של דייט (שחקן) ★★ **ימי רדיו** (שחקן) וודי אלן באחר מסירטי ה... שלו. העמוסות יידישקיי... מפתיעה בזימרה. מיה פארו נהדרת מקסימה.

מישל בוזינה ורישאר אנקונינה: לקצץ פאות

האיש המאמין. לקצץ את הפאות ואת הזקן ולעבור כמה רגעים מביכים בין יצאניות. הומוסקסואלים ומושעים. כאשר העזרה היחידה שמוגשת לו באמת היא מצד אחיו. ממנו התעלם עד אז. יש אמילו סיפור-אהבה זעיר עם נערה ערבית משוחררת. אשר ממלסת את בחור-הישיבה על הקטנוע שלה. רישאר אנקונינה (מצאו פאנטון) ומישל בוזינה (משלושה גברים ותינוק) היו צריכים להתחלף בתפקידים כדי לעורר מידה כלשהי של אמון. אבל זו הבעיה היותר קטנה של הסרט.

שמי קצת

אנטישמי

לוי וגולית (לב, תל-אביב, צרפת) — קומדיה יהודית זו. מעשה ידיו של בימאי יהודי, גראר אורי. ש' כבר ניצל את ההומור הטמון ב' פיית ובזקן בסרט קודם. הרפתקאותיו של רבי יעקב. היא מביכה למדי. לכל מי שמתייחס לקולנוע במידה מינימאלית של רצינות. לולא היה אורי אחד מבני עמנו. אפשר היה לחשוך בנטיות גיזעניות כלשהן בסירטו; בכל מיקרה. הפשטנות היא סימן היכר לכל מה שקשור כאן לצדדים האתניים של הגי-בורים. והצדדים האלה נרחבים וכבדים.

מדובר בשני אחים יהודים. אחד מהם דתי. והסרט מתחיל בטקס-הנשואין שלו. השני יצא לתרבות רעה. התחתן עם גויה ונחשת להישאר בחיקה החם של המשפחה באנטוורפן. הוא מנהל ביסטרו בפאריס. שם הוא מתפרנס מכל מיני פי-גולים כמו בשר חזיר. שאותו הוא מוכר ללקוחותיו בתוך הכריכים שלו.

האח הטוב. שהוא גם גאון. עובד במילטשטי-הלומים. בה' יותו נאמן על מעבדו. הוא נשלח יום אחד. עם כמה שקיות של אבקת-ההלומים. שעליו למסור לידי מיפעלי רנו בפאריס. ה' משתמשים באבקה בתהליך יצור המכוניות שלהם. ברכבת המובילה אותו לפאריס מצטלבת דרכו בדרכה של בלדריית-סימס. המניחה את מיטענה שלה בתוך דיקו. כדי להינצל מידי המיטטרה הרודפת אחריה. זאת תחילתה של קומדיית-טעו-יות. שבמהלכה האח הטוב צריך להשיר מעליו את מחלצות

מאיר כספי:

„רוצים טיולי עומק, עם הסברים מעמיקים!“

הקיצ הגיע. מיליון תלמידים יצאו לחופשה. עונת-התיירות החלה. ושוב מופיעות כותרות-ענק: התיירות לשיא חדש. גדל מיספר הישראלים היוצאים לחוץ-לארץ. ועוד. ביקשתי לברר עם מנכ"ל משרד-נטיעות, מאיר כספי, אם זו היסטריית-נטיעות.

השנה יש עליה מתונה בתיירות. של 15 אחוז. אבל אם מתייחסים לכל היוצאים לחוץ-לארץ לטיולים ולנופש, שהעליה באמת גדולה, כ-30 אחוז. לא הייתי מגדיר זאת כהיסטריה, אבל בהחלט מיספר היוצאים לחוץ-לארץ השנה הוא גדול. לפני שנה יצאו כ-200 אלף איש לנופש. השנה ייצאו כ-300 אלף לחוץ-לארץ.

● מני הם הנוסעים?

כולם. כל החתך החברתי של מדינת-ישראל. בני כל הגילים. מישפחות עם ילדים, צעירים, זקנים. כולם. אפשר, למשל, לראות כיצד במישפחה אחת יוצאים ההורים לטיול למיזרח הרחוק, הילד בן ה-18 יוצא לטיול קמפינג, והילדה בת ה-22 יוצאת לטיול גיאוגרפי. כך בהרכב מאוד מישפחות.

● מה בכל זאת מאפיין שנה זו?

הטיולים המאורגנים. זו שנה שהפתיעה גם אותנו. כולם רוצים לצאת לטיול מאורגן.

● מה הסיבה?

לדעתי, הציבור הישראלי נהיה יותר אינטליגנטי. רוצים טיולי עומק. עם הסברים מעמיקים בכל מקום שאליו מגיעים. החברה

תיירות

הפסיקו לרצות בטיול חפוף, כזה של ארבעה ימים בארבע ארצות. האנשים גם מבקשים לנסוע למקומות שהם היו בהם כבר, אבל הפעם הם רוצים ללמוד יותר על המקום, לאכול טוב ולישון בבריאות טובים יותר.

● לאן נוסעים?

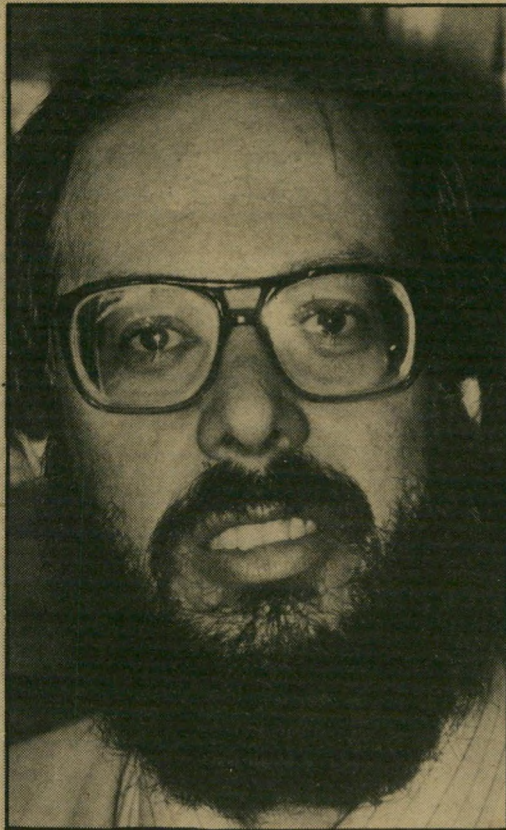
לכל מקום. לאירופה, לאמריקה, למיזרח הרחוק. בפירוש לכל מקום, ובמאורגן.

● ויש יותר כסף לאנשים?

לפני שנים, טיול לחוץ-לארץ נחשב כמותרת. היום, לדעתי, בהרבה מישפחות יוצאות לברי-מלון ולבתי-הארח. כולם, גם מי הקיץ יוצאים לחוץ-לארץ. זה הפסיק להיות מותרות. הטיול לחוץ-לארץ הפך חלק מן התקציב ככל מישפחה. הטיול לחוץ-לארץ הפך משהו כמו קניית מכונת.

● אם כולם בחוץ-לארץ, מני נשאר כאן?

הרבה נשארים בארץ. אבל גם בנופש המקומי חלו שינויים. יותר מישפחות יוצאות לבתי-מלון ולבתי-הארח. כולם, גם מי שנשארים כאן וגם מי שיוצאים, מתייחסים לנופש כאל דבר הכרחי, שכדאי לעשות אותו על הצד הטוב ביותר. וזה כולל אוכל טוב, מלון טוב ותנאים טובים. (רונית אנטלר)

אבי עוז:

„המיקרה של עופרה ידליק נורה אדומה!“

התיאטרון הישראלי לא הצליח מעולם לגרום לי הנאה בכמות שהוא הצליח לעצבן אותי שבוע. מיקרה עופרה ויינגרטן הטיל אור גדול על ההפרדה שבין אמנות לבין מצפון. בתיאטרון הישראלי, או לפחות בתיאטרון-חיפה, הנלחם זה שנים על חופשה-בטווי, חופשה-מצפון ושאר חופשים.

שאלתי את הד"ר אבי עוז, מרצה לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב ואיש-מצפון מוצהר, מה דעתו על תיאטרון-חיפה בעניין ויינגרטן.

מבחינה חוקית יבשה, התיאטרון צודק. אילו פנתה עופרה לבג"ץ כנגד פיטוריה, לא היתה לה עמידה. בחוזה העסקתה היא חתמה שתמלא כל תפקיד שיוטל עליה.

● ברעיה, לא נראה לך תמוה שבן-אדם חותם על דבר כזה?

אולי באמת, עכשיו. המיקרה של עופרה ידליק נורה אדומה, וירצו לנסח סייגים בנושא זה.

אבל נחזור למיקרה עופרה ויינגרטן. כמו שאמרתי, מבחינת חוקית יבשה התיאטרון צודק, אבל מכיוון שרוצים שהשחקנים לא יהיו אוטומטים, צריך להיות גבול להסכם היבש.

אני בהחלט מבין שבשלב מסוים יכול שחקן לשים איזה גבול. ולהגיד: מכאן אני לא הולך הלאה. כאן מתחילה הבעיה המוסרית. אבל כששחקן או אדם מחליט ללכת לפי מצפונו, הוא צריך להיות מוכן למילחמה, כי ברור שאם מהצד השני יושב מישהו שמחליט ללכת לפי החוק היבש, תהיה מילחמה.

● אילו אתה היית מנהל תיאטרון-חיפה עכשיו, איך היית מוגיב לבקשה של עופרה?

אסור לשכוח שדווקא תיאטרון-חיפה פנה לציבור לעיתים קרובות בעניינים מצפוניים. אילו אני הייתי מנהל תיאטרון-חיפה היום, הייתי מכבד את ההחלטה של עופרה, גם אילו הייתי צודק מבחינה פורמאלית. לפעמים זה פשוט לא כבוד גדול להיות צודק.

● מעניין אותי לדעת אם אחרי השיחה שלנו, אתה תשבח מכל העניין הזה, או שמא מיקרה ויינגרטן ידליק גם אצלך איזו נורה אדומה, ותעשה משהו לטובת מיקרים כאלה שאולי יהיו בעתיד?

אני עוד לא יודע. מה שברור הוא שאם עופרה ויינגרטן תיפנה אליי, אני אבדוק את הנושא לעומק, ואתערב. (דניאלה שמיר)

תיאטרון

יוסי שפרלינג:

„הקרקע נשמטת מתחת לרגליהם של הוותיקים!“

מיפלגת-העבודה כמיקרה. הרוחות סוערות. השבוע התפרסמה רשימת-המועמדים המשוערת בבחירות לכנסת ה-12. רבים, שלא מצאו עצמם ברשימה, החלו במסע-השמעות.

פנית לבחור אחד צעיר, עורך-הדין יוסי שפרלינג. שהיה בעבר יושב-ראש התאחדות-הסטודנטים הארצית ואפילו מועמד ברשימת המערך לכנסת ה-11. שפרלינג, פעיל במיפלגה, לא הופיע ברשימת המיוחסים הנוכחית. ביקשתי תי לברר איתו פרטים על הרשימה.

זו רשימה לא ערכנית, לא נכונה, ובעיקר לא מציאותית.

● למה?

כי את הרשימה מסרו. ככל הנראה, עסקנים במיפלגה, שקשה להם להסתגל לעבודה שחלו שינויים בצורת הבחירות לכנסת. הפעם הבחירות יהיו חשאיות ודמוקרטיות במרכז. יש קבוצה של עסקנים במיפלגה הרוצה להמשיך ולנהל את המיפלגה, והמנסה את כוחה, הפעם, דרך העיתונות.

לעסקנים הוותיקים קשה להסתגל לדרך החדשה והרמוני קרטית. הם לא מוכנים לוותר על כוחם. הם זוכרים תקופה שבה הם קבעו, חרונ, נתנו. קשה להם להשתחרר שהם אינם עוד הפטי רונים. לדעתי, הם ימשיכו בכל שבוע למכור רשימות לעיתונות.

● מני, לדעתך, הדליף את הרשימה?

מיפלגות

פרסונאלית, אני לא יודע. עקרונית, המדליפים חושבים שאם שמם יופיע מעל רפי העיתון, הרי שמקומם בכנסת הבאה בטוח.

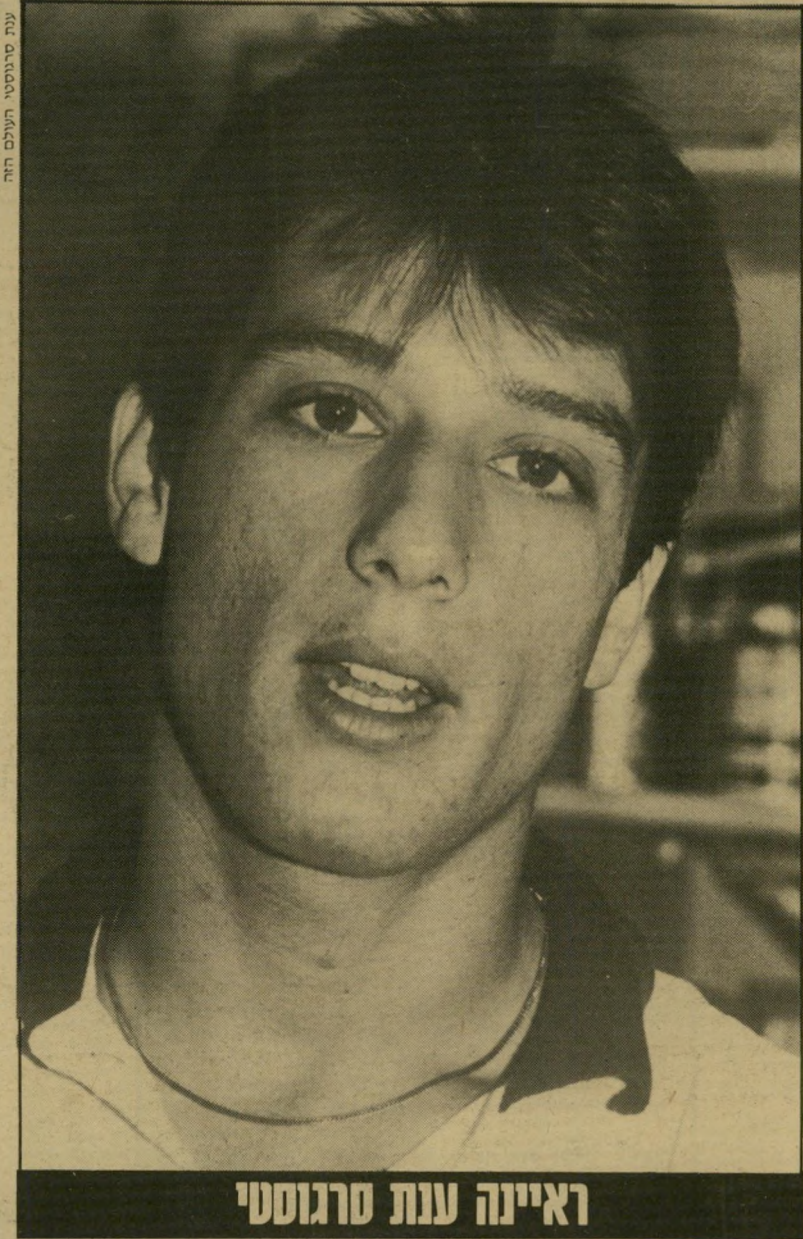
● אילו גם זו צורה להיבחר?

לא. אני לא חושב שזה יעבור, הפעם. זה היה נכון בעבר. היום כשנותנה הנייה, וכשהחליטו סוף-כל-סוף שאין וערות מסדרות ורשימות מוסכמות, קשה לי להאמין ש-1200 חברי-מרכז יפלו בפח של ידיעות בעיתונות. המרכז, הפעם, צעיר יותר, מבין יותר, ובעיקר לא מטומטם. להרבה מחברי-המרכז יש פרנסה ועבודה עצמאית משלהם. אינם זקוקים עוד ללחם מן המיפלגה. לכן העסקנים הוותיקים מרגישים שהאדמה נשמטת להם מתחת הרגליים. אז הם מנסים לעשות תרגילים של הדלפות מצחיקות, רשימת המיוחסים.

בבחירות ליישבת המיפלגה הוביחו הם עדיין הקובעים.

אני כן באמת הביאו לרשימות. עשו דילים ובלוקים. ות אז היו קרובות למועד שבו שונתה השיטה. לא עיכלה את השינוי, והלכה פעם נוספת לרשימות הפעם זה שונה, ולכן רשימת-המיוחסים נראית מזוהה כל-כך. (רונית אנטלר)

בני שכטר, נער ישראלי בן 17, תלמיד תיכון, חבר בלהקת זמר עירונית, מספר על התלבטויותיו לגבי שרותו הצבאי, על האופן שבו הוא מבלה, על דעותיו לגבי נישואין וחיי־מישפחה, ועל דעתו על הפוליטיקה הישראלית

ענת סרגוסטי העולם הזה

ראיינה ענת סרגוסטי

"אני בדיעה שאדם, לפחות גבר, צריך להתחתן רק כשהוא מבוסס ויכול להחזיק עוד בן־אדם"

"הצבא מצטייד היום בעיני בחור בן 17 כמקום קשוח, שלא־נעים לבלות בו שלוש שנים"

"כעיקרון אני לא חושב שאשה צריכה להיות המפרנסת העיקרית במישפחה. זה התפקיד של הגבר"

"מילחמת־הלבנון לא שינתה את הגישה לצבא. יש כאלה שיצאו מהמילחמה עם הרגש־ביטחון"

"לא מפריע לי לכבס ולבשל. אני עוזר מאוד לאמא שלי, שהיא אשה עובדת"

"הנוער של היום משחק אותה ראש קטן, בכל דבר. בלימודים, בעבודה וגם בצבא"

"לא מפחיד אותי

להיהרג בצבא!"

של חייל חבוש כובע מיצחיה לבן. לידו מודבקת מודעה ובה נאמר: "מי שאינו אוהב את מולדתו, אינו מסוגל לאהוב דבר." על הקיר שליד שולחן־הכתיבה תלוי תצלום של מטוס־קרב. בכוננית־הספרים עצמה תלוי מחזור גדולה של בית־הספר. בני הוא נער גבוה, דק־גוף, כהה. לא קצר מדי, מבריק, מלווה נאה מראה. הוא מדבר בלהט, מלווה דבריו בתנועות־ידיים. כפות־ידיים גדולות, האצבעות ארוכות. יש לו ביטחון רב. עמדות מוצקות. הוא עונה לכל שאלה במהירות, כמעט ללא היסוס. זהו בית דתי, ובני חובש כיפה סרוגה.

ישב וצפה בתוכניות־הילדים לחופש הגדול. צילה, בחלוק־בית כחול, היתה במיטבה, ובני, לבוש במיכנסיים קצרים לבנים ובחול־צה לבנה, לקח אותי לחדרו. חדר קטן. מן החלון אפשר לראות את חלון־המיטבח ואת חלונות השכנים. למעלה ולמטה. מחוץ לחלון של השכנים למעלה היו תלויים על החבל כבסים לייבוש. בחדר ספת־נועה, ריפוד בהיר, שולחן כתיבה חום ומעליו סיפריה לגובה. במינת־החדר סיפריה נוספת. עמוסה בעיקר ב־סיפרי־לימוד שונים. מולה ארון־קיר, המכ־סה קיר שלם בחדר. על הארון מודבק קטע־עיתון המספר על הקומנדו הימני, ובו תצלום

הוא היה כבר לבוש וחדרו היה מסודר. הוא קיבל אותי כששערות ראשו רטובות ממיק־לחת של בוקר. הוא מתגורר בבית־הוריו. בפתח־תיקוה: בניין דירות אפור, קומה שלישית, מירפסת, סלון, מיטבה, חדר־שינה. ההורים עלו ארצה מרומניה ב־1964. עד היום מדברים בבית גם רומנית וגם יידיש. האב עובד בחברת־בזק, האם בביטוח־הל־אומי. בבית שלושה ילדים: צילה, בת ה־20, העומדת להתחתן בזמן הקרוב, בני ואבי, האח הקטן בן ה־12. כשהגעתי, פעל מכשיר־הטלוויזיה, ואבי

לפני שבוע התחיל החופש הגדול. לכ־בוד המאורע המרגש הזה, שנוגע, כך נכ־תב בעיתונים, למיליון ילדים ברחבי־הארץ, החלטתי לראיין נער ישראלי ממוצע. בני שכטר, תלמיד־תיכון בן 17, שנה לפני הגיוס לצבא. מה הוא חושב, מה הוא מרגיש, איך הוא מבלה, מה מעניין אותו, מה שא־פית שלו, החלומות שלו, איך משמיעים עליו המאורעות היוצרים את הכותרות הראשיות בעיתונים. הבחירה היתה די מיקרית. הלכתי אליו הביתה באחד הימים הרא־שונים של החופש הגדול. בשעת־בוקר לא מוקדמת, אם כי גם לא מאוחרת במיוחד.

זמר שכטר בלהקת פתח-תיקוה (עם רוניטל בן-קנז)
לא נעים לקחת מההורים כסף בכל יום. אז אני עובד.

יש לנו קופה ביחד. לפעמים אני מביא כסף ולפעמים היא.

● **אם אתה מוזמין אותה לצאת, אתה לא מרגיש חובה גם לשלם?**
אם אני מוציא אותה לבלות, אז אני מרגיש חובה שתיהנה, ואז זה כרוך בכסף אם רוצים להרשים.

● **כמה כסף?**
תלוי. לפעמים זה מסתכם ב-15 שקלים כשהולכים לאכול פיצה, ואם הולכים לראות הצגה זה יכול להגיע ל-50-60 שקלים.

● **מאיפה הכסף?**
ממה שאתה עובד. לא נעים לקחת מההורים כל יום, או שלוש פעמים בשבוע. משתדלים לא לקחת מההורים, וזו לא רק ההרגשה שלי. אני יודע שהרבה חברים שלי רוצים לעבוד כדי להרוויח כסף לבילויים.

יש לי עוד שנה, אחריכך לך תדע. אולי בסוף אחיה קרבי ואוכל חול ואגיע הביתה רק פעם בשלושה שבועות? אז עדיף לעשות חיים עכשיו.

● **המחשבה על הצבא מנחה אותך?**
כן. כסופו של דבר. כן. מהחודש הבא יש לי שנה בדיוק עד לגיוס. לא נורא. ניכנס מהר, נצא מהר.

● **איך משפיעים עליך דברים שקורים במדינה?**
מאוד קשה.

● **דברים כמו פרשת פולארד, פרשת השב"כ, מעניינים אותך?**
פולארד זה מחדל שלנו, אבל מה שקורה במדינה זה מאוד קוואב לי. קוואב לי שיש סלידה מרתיים, שאומרים שהם לא בסדר.

„היתה לי החלבטות בין ללכת ללהקה צבאית ובין ללכת לצבא רגיל, ולתח את מה שיש בשלוש שנים“

● **אתה קורא עיתונים?**
המון. משתדל לקרוא כל יום.

אני חושב שבעניין השב"כ צריך שנפעם הבאה לא יתנו לעיתונאים להתקרב לשום מקום. סתם להרוס אירגון ששומר עלינו. למרות שאת נאפסו שום דבר לא יפצה, אבל קורות טעויות, והכי חכמים הם אלה שלומדים מהטעויות.

● **אתה קורא על הוועידה הבינ-לאומית?**
כן. מה דעתך? אני מוכן לשלום בלי החזרת שטחים.

● **אתה מדבר על זה עם החברים שלך?**
לא, רק עם עצמי. את החברים שלי לא מעניין נת פוליטיקה.

הייתי שמח אילו אפשר היה לקיים יחסים עם סוריה בלי להחזיר שטחים.

● **מה אתה חושב על הפוליטיקאים?**
מלוכלכים אחראים. הפוליטיקה מלוכלכת, ומי שמתעסק בזה חייב להיות מלוכלך.

● **אין ביניהם אחד שאתה מעריך?**
את יוסף בורג, זה היחיד שאני נהנה לשמוע אותו מדבר, כי תמיד יש לו מה לענות ולמי לענות. (המשך בעמוד 40)

● **ההחלטות שלך בין יחידה קרי בית לבין להקה צבאית היתה גם התלבטות של שליחות או של בושה להיות ג'ובניק?**
לא. אני רואה שהיום מחפשים להיות ג'ובניק, הייתי כמה פעמים בבקו"ם (בסיס קליטה ומיון) וראיתי שאנשים מבוססים שהם ג'ובניקים. פעם היו מתביישים בזה, היום מבוססים להגיד: „אני עושה שמונה-אפסי-חמש, בא ב-8 עושה אפס והולך ב-5“.

● **יש בין החברים שלך כאלה שמי חפשים דווקא להיות קרביים?**
בטח. כאלה שיעשו הכל כדי לקבל פרופיל 97 ולהיות בחיל קרבי ובסיירת. עושים את הבחירה נות כדי להצליח וללכת לסיירת-מרכז“.

● **לך לא היתה התלבטות כזאת?**
אם היו לוקחים אותי. חשבתי ללכת לקורס-טיס, אבל כשהבנתי שלא יהיה לי פרופיל 97, החלטתי שעדיף ללכת למסלול שאולי יהיה העתיד שלי גם אחרי הצבא.

● **אתה מרגיש מאוהב?**
קיבלתי את זה. לא נורא, זה קורה.

● **בעבר זה היה דבר נורא.**
נכון.

● **למה?**
הצבא מצטייר היום בעיני בחור בן 17 כמקום

„יש לי עוד שנה לבלות, אחריכך לך תדע. אולי בסוף אחיה קרבי ואוכל חול, ואגיע הביתה רק פעם בשלושה שבועות. אז עדיף לעשות חיים עכשיו“

קשות, שלא נעים לבלות בו שלוש שנים. כשאתה קולט הרים מאנשים שנמצאים בצבא ומספרים סיפורים, זה עושה לך לא טוב.

בעיני, הצבא נראה כמשהו שאני חייב לתת שלוש שנים בצורה הכי טובה שאני יכול.

● **מילחמת-הלבנון שינתה משהו בך גישה שלך לצבא?**

זה שנתיים שיש לו חברה, בשם נטלי יוסוביץ. גם היא בת 17, גם היא תלמידת-תיכון. רומאן רציני.

עד לא מזמן היה חבר בתנועת הנוער בני-עקיבא. הוא היה בה מאז גיל 10, בכיתה דלת. לפני שנתיים החליט לעזוב את התנועה. כי יש לי ביקורת קשה עליהם. זו תנועה שצריכה לתת אידיאולוגיה של תורה ועבודה, וזה לא תורה ולא עבודה. בהנהלת התנועה חושבים רק על כסף“.

הוא ימני בדעותיו, וגם בעיניו הזה הוא מדבר בלהט רב. מסביר את עמדותיו, את ראיית-העולם שלו. מדבר לעיתים בסיס-מות.

נער ישראלי בן 17, שבשנה הבאה יתגייס לצה"ל.

בני הוא חבר בלהקה עירונית של פתח-תיקוה, בשם עבר, הווה. עתיד. הוא מרבה להופיע עם הלהקה כזמר. בחופש הגדול הוא מופיע כזמר בבר-מיצוות.

לפני חודשים אחדים נודע לו שהפרופיל הצבאי שלו נמוך, דבר שסיים את מחשבו-תני לגבי שרות צבאי רגיל. הוא רוצה להגיע ללהקה צבאית, אם אכן יתברר בסוף שה-פרופיל הצבאי שלו אינו ניתן לתיקון.

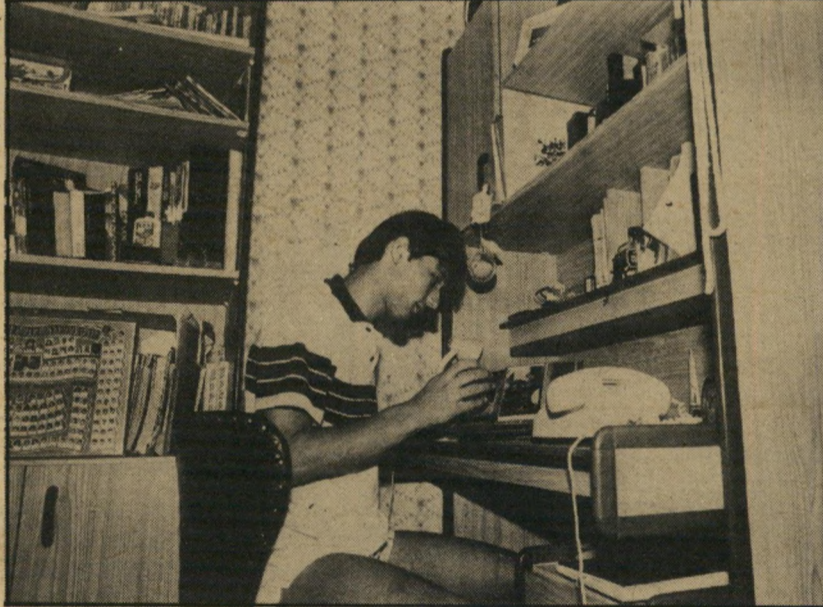
בשיחה איתו קשה שלא להיזכר בסרט בלז לחופש הגדול. נערים ונערות לפני הגיוס לצבא. החופש הגדול, 1970. מה הם חשבו אז. לפני 17 שנה, מה הטריד אותם. ומה מטריד את בני הנוער של היום, שנולדו באותם ימים?

● **סיפרת שעזבת את תנועת-הנוער. ער. אז מה ממלא את מקומה?**
אני תומך באידיאולוגיות שלי. חוץ מזה אני מופיע, שר ומשחק, בלהקה העירונית של פתח-תיקוה, ששמה עבר, הווה. עתיד. כמה מבוגרי הלהקה נמצאים עכשיו בלהקות צבאיות. בשנה הבאה הלהקה תתפרק.

● **ומה אתה תעשה?**
נראה. אני מקווה שאוכל להמשיך להופיע, שאוכל להתמסר לכלינג'ינג, לפיתוח-קול, ואמי תיין לבחינות ללהקה צבאית.

● **אתה רוצה לשרת בצבא בלהקה צבאית?**
בטח. ער עכשיו היתה לי התלבטות בין הלהקה צבאית, לבין שרות רגיל, ולתת את מה שיש בשלוש שנים.

● **חיל קרבי?**
בדיוק. כסופו של דבר, בגלל הפרופיל, התחליתי לחשוב בכיוון של להקה צבאית.

שכטר בחרו בבית הגבר צריך להיות המפרנס העיקרי?

אני לא חושב, אני לא יודע. יש אנשים שיצאו מהמלחמה הזו עם הרגשת ביטחון. אנחנו, הנוער של היום, ראש קטן בכל דבר. גם בלימודים, גם בעבודה, מי שעובד, וגם בצבא. אבל יש אנשים שהם נכים, אבל מתעקשים להיות קרביים.

● **גם לך יש ראש קטן?**
לא. אני לא אוהב את זה.

● **למה?**
אני מאוד לא סובל, לא אוהב לראות בן-אדם שהולך עם הראש בקיר, וזה נקרא אצלי ראש קטן. אפשר להיות גם באמצע.

● **אבל יותר קל בשיש לך ראש קטן.**
אז מה? החיים לא קלים. כי אם אתה ראש קטן אתה אוכל אותה.

● **לאן הולכים שאר החברים שלך?**
לאן שישלחו אותם.

● **יש כאלה שמתנדבים ליחידות קרביות?**
יש גם כאלה.

● **אתם מדברים על הצבא בשיחות בית?**
בליכך בווער. אבל זה גיגע. אני צי שנה יתחילו לדבר על זה יותר. בסיסטים, או שישית, כי זה גם חלקים ואתה גם הופך ל... שאומרים. אבל יש

בין-לאומית...
מאז שנתנו ה...
יש כאלה ש...
היות ויש...
מעלות...
אם...
בבוא...

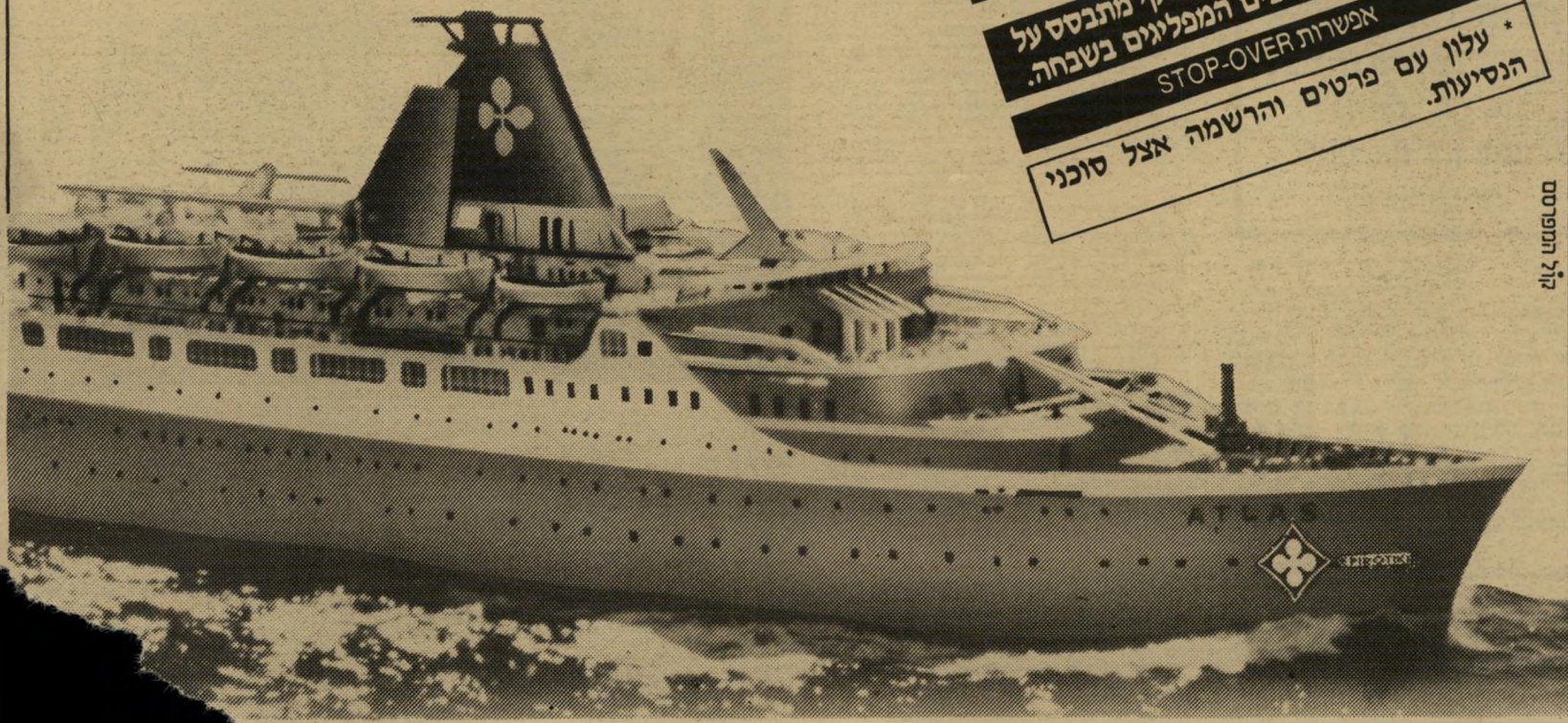
שייט חלומי על אוניות הפאר של אפירוטיקי.

כל יום ג' מאשדוד. במסלול: תורכיה, יוון, האיים היווניים, מצרים.

השתחרר מטרדות היום יום. וצא לחופשה חלומית על סיפוני אוניות הפאר של אפירוטיקי. חופשה המשלבת נופש, מנוחה שעשועים וסיורי חוף. קזינו, מסיבות קוקטייל, דיסקוטק, נשף תחפושות, קולנוע, תאים מפוארים, מזוג אויר מלא, מטבח בינלאומי מעולה, 6 ארוחות ביום, כולל מזנון חצות, חנויות DUTY FREE, בריכת שחיה, סיפוני שיזוף, צוות הווי ועוד ועוד.

חבילות במחיר מבצע
3-7 ימים, טוס ושוט
ותבלה כאוות נפשך
אפשרות ל-14 ימי שייט

החל מ-\$565 (לאכול מיסים)
לאדם בתא זוגי.
25% הנחה לאדם שלישי ורביעי בתא.
50% הנחה לילדים בחדר ההורים.
* עד 8 תשלומים לבעלי כרטיסי אשראי ויזה וישראלכרט.
המוניטין של חברת אפירוטיקי מתבסס על אלפי לקוחות מרוצים המפליגים בשבחה.
אפשרות STOP-OVER עלון עם פרטים והרשמה אצל סוכני הנסיעות.

קול התפרסם

PIROTIKI LINES
כבר 30 שנה
אגילות וצופה בישראל

אלארוף ושות' • ספנות בע"מ
תל אביב: אנגל 6, טל': 03-611454, 622591
חיפה: הנמל 40 טל': 04-671742, 660911. אשדוד: עורף הנמל, ביתן 16 טל': 055-21321, 21165-6

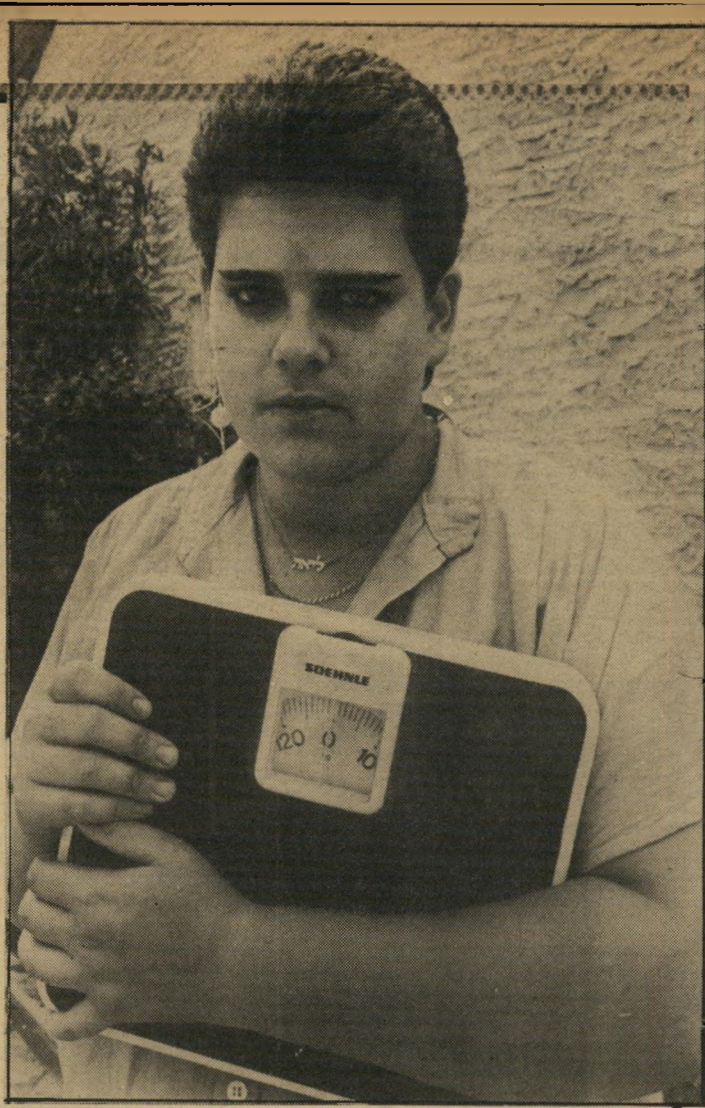

בת 17. בתו של ראש עיריית פתח-תיקווה. "שומן זה מצב זמני!" גם תורשתי

ליאת תבורי, בת 17. בתו של ראש עיריית פתח-תיקווה, רב תיבורי. נערה נאה, קצוצת-שיער, גבוהה, ושוקלת...המוון", כהגדרתה. כמה כבד יוק? היא אינה מגלה.

"זה לא שאני מתביישת או משהו כזה, אני פשוט לא רוצה שההורים שלי יידעו את המישקל המדויק שלי. ה'מישקל שלי לא בריא, ואם אבא יידע אותו, הוא יקבל התקף לב על המקום. בוא נגיד שאני שוקלת הרבה יותר ממה שאני צריכה. הרבה-הרבה יותר." פעם, להיות-שמון, פירושו היה לה' יות יפה. מודל-היופי היה בחורה שמנה וסמוקת לחיים. "חבל שלא נולדתי אז." מתברחת ליאת.

היא משתדלת להתייחס בהומור ל' עובדה שהיא נערה שמנה. "תמיד אומ' רים ששמנים הם מצחיקים. אני לא חר' שבת שאני מצחיקה בגלל זה שאני שמנה. הומור זה אופי, שומן זה מצב

"שמן זה

זמני, שאפשר לשנות אותו. יכול להיות שבלי לשים לב אני מצחיקה כזאת, בגלל הצורה החיצונית. להראות לכר' לם שאני לא יורמית ובוקית."

הנטיה להשמין הופיעה אצל ליאת

ליאת תבורי בביתה. אף פעם לא אסלה לדתיים!"

לא מגעיל!"

ראש-עירייה תבורי בביתו אין הרגליית-זננה..."

כבר בילדות. כשהיית בת 7 התחילה להשמין. "אז התחלתי להתפתח לצד' רים. עוד לא הייתי ממש שמנה, אבל הייתי מלאה ונראיתי גדולה בהרבה מהילדים האחרים. בכיתה לא סבלתי מהטחנת-עלכונות דווקא בגלל הגודל. פחדו להעליב אותי, כי ידעו שמי שיעז להרגיז אותי יקבל מכות. לפחות זה היתרון של שמנים בחברת ילדים. לא צוחקים עליהם. בגלל הכוח.

"הסיבות לכך שהתחלתי להשמין? אצלנו בבית אין הרגלי תזונה. אין ארו' חזות מסודרות. מי שרעב, פותח את המ' קרר ואוכל. חוץ מזה, יש עוד סיבה. ההשמנה זה עניין תורשתי אצלנו כי מישפחה. שני האחים הגדולים שלי היו גם הם שמנים מאוד, אבל עכשיו הם עשו דיאטה, ואני הכי כבדה במישפ' חה."

מילחמות עם ואפלה

כ כל שליאת התבגרה, היא השמי' נה יותר ויותר. "זה הפריע לי מ' אוד, עד שהשלמתי עם זה. יום אחד תפסתי את עצמי ואמרתי: זהו, ליאת. את שמנה, ואת חייבת להשלים עם זה, אין מה לעשות!"

"בעצם, זה לא נכון. יש הרבה מה לעשות, אבל זה כרוך בהרבה-הרבה מאמץ. אדם רזה לא יכול להבין כמה קשה לאדם שמן לעשות דיאטה. איזה מילחמות וייסורים צריך לעבור כדי ל' הימנע מאכילת הוואפלה. כדי להימנע מאכילת הגלידה בקיץ. מילא כשמי דובר באדם מבוגר, אבל ילדים שמנים ממש מיסכנים מזה. דיאטה כרוכה במ' אמץ פיסי ונפשי."

"החברים שלי אומרים לי הרבה פע' מים: ליאת, אם תרזי, תהיי הכסית של בית-הספר. הם חושבים שאם רק רוצים, מייד מרזים."

ליאת מסבירה שדיאטה לא נגמרת בהימנעות מזלילה. "יש שלושה שלי בים בדיאטה. השלב הראשון הוא ההח' לטה. אחר-כך מגיע שלב הדיאטה, והי' שלב הקשה ביותר הוא השלב של אחרי ההרזיה, כשצריכים לשמור על הדיאטה."

"היתה לי חברה שמנה, שירדה כ' מישקל ונראתה נהדר. אחרי חודשיים — בום, נראתה כמו בלון. היא היתה הרבה יותר שמנה ממה שהיתה לפני הדיאטה. ככה זה, שמנים שנמנעים מז'

(המשך בעמוד 32) **שי כרם**

טוב מאוד או גרוע עד לרקיפה

(רשימה שיטית)

השנייה הפולמוסית של דג הדיו (המדור הנשכני של עכשיו) היא, ככל שנייה פולמוסית, גם המשקאות החריפים, שהם או טובים מאוד או גרועים עד לרקיפה.

דן מירון, ידיעות אחרונות, 15.2.80

ב־1959 מופיע סיפור של דן מירון חיים הזז: אסופת מסות העתידי שלש מודל לכמה מספי ריו המאוחרים יותר. כגון השפר על אלטרמן, צירייה זו של כינוס מאמרים ומסות שנחלקם נתן פרסמו קודם לכן, נוחה למי שמבקש להוציא לי אור ספרים המתמקדים בניצור זה או אחר מבלי להשקיע בהם את הטורח המרובה הכרוך בכתיבת מונוגרפיה, שבה ניטל על החוקר/המבקר להתקוות על כלל יצירתו של סופר, תוך כדי שילוב מתמיד של ניתוח, הערכה, פרשנות וביקורת. הגם שמירון הסתייג מאוחר יותר מעמדותיו 'כנר' שא הוא (בראיון 1980 ליוסי סתוי: "חזרתי כי מהערכות שונות... כגון במיקרה של הזז, אני חו" שב השפרותי בערכו אפילו ביחס לטכסטים ה'

השגות רצופות לאלה של מוריו קורצווייל, סדן והלקין (ובעיקר שני האחרונים) לבין תפישות והשגות הרחוקות מהן כרוק מערב ממירון — פשוטו כמשמעו; בין תפישת הסיפור העברית כ.א.יזה רצף שונה לגמרי" מזה של שאר סיפוריות שבעולם. לבין תפישתה ככל סיפורת לאומית אחרת: הרי לכל סיפורת רצף משלה ושעושה-ת פתחות משלה ואף-על-פיכך חוקים שתופסים שבהותיה תופסים גם בה — ואף היא "סיפורית" שבהקשר, ולא סיפורת לברד תשכון (וראה סיפורת התנ"ך וסיפורת תורה-הזהב בספרד וסיפי רות ההשכלה וכו' וכו').

אולי אין פרק בספרו 4 פנים, שבו בא קונ" פליקט זה בין גמנות סותרות כנפשו ובהגותו של מירון לידי ביטוי בולט יותר בממקום שבו הוא כותב על יונתן רטוש כי —

"המיקצבים של שירת רטוש, ובייחוד של השירים המתקופה המוקדמת, מגלים גם הם את תכונתו הטיפוסית ביותר של המאנני-ריזמוס בתחום זה: את הנטיה למיכאני."

אחרי הביקורת (על-פי הדפס אמריקאי, "אחרי הקציר", מאת צ'ט לה-מור)

נטיה למיכאניות קיצבית מתגלה בשירתם של רבים ממשוררי שנות העשרים והשלושים. שלונסקי, אלטרמן, ולאה גולדברג ה' מוקדמת הביאו אל השירה העברית מושג מאננירטיסטי טיפוסי של ריתמוס שירי. ה' אחדות המונוטונית של האנאפסטים או האמפיבראכים בשירים הטיפוסיים של כור, כביס בחוץ' או של אבני בורה' אינה מגלה, כפי שנטו לסבור במשך דור שלם, רגישות ועדינות מוסיקאליות, אלא להיפך, אדישות לערכים מוסיקאליים החווייתיים של הל' שון והיצמדות למושג מיכאני וחיצוני של ריתמוס... בכמה משיריו של אלטרמן פועלת המיכאניות הקיצבית פעולה, שסופה הרס האמון השירי של הקורא בחווייה. כשירה לאה גולדברג על אהבתה בשיגון; מחורבן, משלהבת, / מנקם, מאשם / כמו האש הצור רבת / האושר בדם' — הופך הקצב של ה' מארש הצבאי את הווידיע על אושר ועיוניו של הניהיגום המאוס' (שם השיר — ז') למשה שעל סף המאוסה'. (עמ' 165-166).

מי כתב דברים אלה? דן מירון אשר, לא הניח לכללי פואטיקה החווייה שביאורו להתחשבות לביטחון הפנימי שלו בערכה החדרעמי של שיר רת אלטרמן' (מפרט אל עיקר, עמ' 13) — או שמה מישוהו שבא, /לקעקע ולרעור את שילוטם של שלונסקי ואלטרמן בשירה ובתרבות', תוך שהוא משרבכ בדיון מונחיסוד השאלו עימי מי עולמה של תרבות זה (כגון אותו) מאנייריזמוס' של הוקה הגרמני שהיה אז באופנה? הרעת נותנת, כמובן, כי רק איזה "מקעקע" שמן החוץ (אולי איזה "אמיגראנט" חתרני, סתר תודעה יהודית-עברית) מסוגל היה לכתוב כרבי רים האלה, אבל החתימה המתנוססת עליהם היא בכל זאת חתימתו של דן מירון, וכדי ביוזון וקצף: המדובר בדיון בשירת יונתן רטוש ה"כנעני" והרי לך בעיה.

אומנם, גם מדברים שכתב על לאה גולדברג הוא עתיד לחזור בו — כדרך שכבר חזר בו מעמ' דתו לגבי הזז — כעבור 20 שנה (היו גם מיקרים שבהם הסתלקתי מאופני-מחשבה ומאופני-טיעון, שבהם הגעתי להערכות או למסקנות, כגון כי מיקרה של לאה גולדברג, ודאי אינני מקבל היום את מערכת הטענות, שבכוחה או מכוחה הגעתי לפני שנה להערכה ממעטת של שירתה"). אבל גם עתה (1980) נותרים הדברים מוקשים ביותר, שכן במקום הערכה "ממעטת" הוא מבקש עתה לתקן להערכה "ממעטיה": (ראה פירוקו השני של הראיון עם יוסי סתוי שאותו כבר הזכרתי) מיספר פעמים.

אכן, הבחנה מרשימה ומהפכנית באמת...

ה'ואנר הנשכני'

מכל הבעיות הקשות והסבוכות הללו שבהן אין מירון מסוגל להכריע לכאן או לכאן או לבורר לעצמו דרר-ביניים כדי לשמור לפחות על תד" מית של עיקביות, הוא נמלט לעולמה של הרצני ויה העיתונאית. שהרי כאן אדם פטור מעוונות של "מיתודות" כדרך שהוא פטור מן הצורך המתמיד להחליט החלטות עקרוניות. כאן רי כיר מנוסה ובוטחת שאינה נרתעת מפני "סילוק" שהוא "חיסול" ו"חיסול" שהוא "אלימות" והיפוכם: קר' לוס שהוא רימוס ורימוס שרק הרקיע הוא למיכ' שול לו.

רא עקא, שגם כאן רודפים אותו הדפים ויצרים מנוגדים. מצד אחד: המשיכה אל מה הוא רואה כאי אריסטוקרטיית התרבות של האמיגראציה היהודית; ובקוטב שכנגד: הרחף ההפוך של הצבר התל-איבי המבקש בכל מאודו להשתלב בתר' בותם, החמודה והעוקצנית' של מי שאינם דומים לו כלל, להתבוסס במה שהוא עצמו מתאר כי "קטעים של גסות-רוח, שמוטב להם ולי כעורך (וככותב, מותר לנו להזכיר לו) — ז') אילמלא באו לעולם" (שם, 15.2.80).

על הראשונה הוא כותב:

"כבר אז הבחנתי בכך, שהמעג עם אנשים מדור העליה השלישית, בני-אירופה, שבאו הנה בסערת התקופה החלוצית, אך לא זנחו את קשריהם עם העולמות התרבותיים של וארשה היהודית או וינה האוסטרית היה לי נוח ומפנה לאין-ערוך יותר מאשר המגע עם

בני דור תש"ח' — צברים אמיתיים או מ' דומים — שבהם (בראשונים — ז') לא רק התרבות היתה כאן עמוקה ואמינה יותר, תודעת הסיפורת הקשורת ומסועפת יותר, אלא גם — ובעצם, קודם-כל — הרמה הא-נושית, צורת היחסים, הקומוניקציה: הכל היה על רמה יותר גבוהה".

אבל, מן הצד השני, כאמור, קיימת המשיכה ל'ואנר הנשכני', כלשונו, הבאה על תיקונה עם הצטרפותו, בשנת 1963, לעריכת כתביהעת עכ' שיר. כאן הוא כותב ומוצא את "השנייה הפול-מוסית" אשר, "ככל שנייה פולמוסית" היא "מן המשקאות החריפים, שהם טובים מאוד או גרועים עד לרקיפה".

על שיתוף-פעולה זה עם מקצת ממי שהוא רואה כ'בני דור' הוא כותב ב'1980:

"מאמרו הידוע של נתן זך על אלטרמן הרחיק אותי מעכשיו לשנים (נתן זך — למי שאינו יודע זאת — פרש מעריכת עכשיו לא-חר שהשתתף בה, חלקית בלבד, בחוברת אחת ויחידה — ז')... בכל אופן, בשנות ה-60 השתנתה האווירה בעכשיו, ואף אני השת' ינית, חיפשתי מגע עם בני דורי, מצאתי אותו כעורך סיפריית מקור' בהוצאת שוקן (ערכתו והוצאתו אז ספרים של אבידן, עמי חי, קניוק, אפלפלד ואחרים) ועורך-שותף של עכשיו".

אתה קורא ואינך מאמין למראה עיניך: עריכת שירי אבידן (ולא סתם ספר, כפי הוא סותם ואינו מפרש כן, כי אם מיבחר) — הרי זה אותו אבידן שכנגדו יצא אך לפני שנים לא-רבות בחריפות כואת. והנה עכשיו הוא מביא לרפוס מיבחר שבו כלול הרוב המכריע (14 מתוך 21) של אותם שירים שכנגדו יצא.

נדיבות שאינה שכיחה במקומותינו ושמה דבר אחר? אני עצמי איני יודע את התשובה. אבל מוד' תר לנו לנחש.

"עשיית סדר"

כעורך-שותף בעכשיו הוא משתתף, כמובן, כי מה שהוא עצמו מכנה, כביטוי הלקוח מן המילון המישטרתי כ"עשיית סדר". וטעמו ונימוקו עימו: "שום מבקר עברי גדול בעבר לא נמנע מעשיית הסדר הזה. לא ברנה, לא פרישמן, לא צמח, גם לא

שואב ממעינות עלומים

הציפורניים, שהוא נזקק לה לשם מילוי שליחותו השירית.

ראיות לקירבתו אל שני הקדמונים הללו ניתן למצוא כמעט בכל שיריו, למשל ב"שיר עתידן עירי", שאפילו כותרתו מצביעה על הקשר הברור עם אבידאנטה אליגירי. בתוך השיר אנו מוצאים: "הוא נוסע / המוסיקה עו' שה לו דברים. / הוא עולה במנוחה נכונה. / הוא רואה את הקולות", השורות נטולות כבדי דור מהשורות הידועות של אבידאנטה. אתה טועם או לא? ומן האקסגוים הנ"ל של דונאי טועם על המוסיקה ששמע שאול המלך. ב"שיר של וילטיר, סמינטגמא" אנו מוצאים: "קשה מאד לעקוב אחרי מה שקורה. אם קורה כך / משהו קורה למעקב שלך, אם קורה לך / אתה משתנה, אתה מתארך, והפרספקטיבה שלך מתקצרת/אתה רגיל לדעת, ואינך יודע / ... אתה נוסע, אתה נד' וכו'".

קורא הבקי בשירת דונאטוס ואבידאנטה לא יטעה במקור הריתמוס והתימאטיקה של השיר. בהמשך השיר הושפע וילטיר גם מהד' שירה המיסטית של הנזירה היאלונגה מהיר הרץ, וכמובן משירת אבידאנטה עצמו ולמי של, בקטע: "נפתחת תאוצה של ממרים / משתנים / תופתם עוצמה הרשה / מימד חדש, מימד מוסתם / אנשים נרמקים אל הקיר, אנשים/נרמקים אל הקיר".

ללא ספק ניכרות בשירת וילטיר השפ' עות של משוררים איזוטריים אחרים, ומשום חשיבותה הבלתי-מיטלטלית בספק של שירה זו בתופעה המרכזית בסיפורת העברית בת ימינו, מציע דג הדיו לקוראיו הלא-טייטסטים הבקאים בסיפורת הכנסייתית והפרופאנט של ימיה-ביניים פרסים מוזרים על ציון מקורות ומרא' מקומות נוספים, שיאפשרו לחוקרי העתיד לעמוד על גודל מקורותיו של וילטיר כמו גם על עומק תרבותו ועל רוחב האירורציה שלו.

דייננים

(דג הדיו) עכשיו, 31-32

אביב-קיץ 1975

סדן, עם כל נטיותיו אל החיוב וכניכול לא אל השליטה. סדן פסל ב־1934 את אבני בוהו של שלונסקי בצורה חדה והדמיונית וחיב את ביאליק. וזאת היתה נקטת עמדה חריפה מאוד באותה תקופה ועשיית ליגה לאומית, אם תרצה לקרוא לכך בשם כוח".

ואנחנו רוצים: זה שקיים הבדל — תהומי. מותר הפעם לומר — בין ביקורת ישירה ואמיצה הנאבקת על השי קפת-עולמה ועקרונותיה וטעמה. והיא, גם היא פולמוסית ו"נשכנית" וסאקאסטית, לעיתים, ל־בין "עשיית סדן" ו"עשיית ליגה לאומית" בצורה הרוחה והמבישה של התחשבות אִישיות ומילה חמות-כוח ויוקרה ופאנקי קליקות ו"הורות" ו"ש מורליזאציה" ומורליות ותועות, חדשות-לכברים, בכיכר השוק, על דבר שניים או שלושת "הגור" לים" (הזוכים המאושרים), ששמותיהם מתחלפים פעם לפעם, אם לא עשו את הנדרש מהם. הכל ברוח ה"היירארכיות" הידועות של ברית המועצות של ימי סטאלין — זאת אין מבקרנו רואה או שאינו נכון להודות בכך, לא ב־1980 ולא ב־1987. מסתבר שבכל זאת לא למד כל-כך הרבה מן "המעג עם אנשים מורו העליה השלישית, בני אירופה", בעלי התרבות, צורת היחסים והמידות האירופיות, שמהן התרשם כל-כך.

אפילו היום, בעת שהוא חודר אטיאט, עקב בצד אגודל, לתחום חדש ור לו בפסיכואנליזה, אותה לא למד ובה לא השתלם (להוציא מה שניתן ללמוד מעיון בכמה ספרים ומתוך כמה "שיעור רים" מרעיה שהיא "פסיכיאטרית במקצועה"...) מאומנת בחשיבה אנאליתית וגם בפסיכיאטריה המודרנית, התרופתית, הוא מפשיל מייד את שרוליו — מעשה אותו קרתן שנזמנן לתנות כלי הרסינה — וניגש ל"עשיית סדן" ולדירוג ה"מוצאים" בנוסח המוכר לכולנו:

במעשה השנים האחרונות... היכרתי את הפסיכואנליטיקאים הגדולים בני זמננו. בין ניהם ז'ק ארלו ומרגרט מאהר, המחודשת העיקרית בפסיכואנליזה של הניקוט-הלי... דה... יותר מכל תלמידי פרננד הסביה מלאני קליין את מהות הדפסיה. יותר נכון שהיא שיוותה ערך חיובי לדפסיה. בחיבורי אחרי ההתפתחות הנפשית של ביאליק למדתי שהוא עשה שימוש חיובי בדפסיה... וההשראה לפירושים האלה באה לי לא רק מפרויד כמונן".

ואיך יודע אם לצחוק או לכנות על ידי שכן הוא ממחך את עצמו. אבל מי שקבע כי "מבקר טוב הוא אדם שיוודע בראש וראשונה לבקר את עצמו" עוד לא כילה מלאכתו. עכשיו הוא "עושה סדן" ו"עושה ליגה לאומית" לא רק ב"רצף" היש ראל, כי אם גם ב"רצף" האמריקאי והעולמי (האמריקה היא מקום שהתרבות חיה בו בזמן הזה. הרצף הוא הווה!)

נכון, לא הייתי קובע שהסיפור החשוך בה נכתב באמריקה. יש סיפורת חשובה בגרמניה. אבל בתרבויות האנגלו-סאקסיות אמריקה חיונית יותר מאנגליה. על אף השו"שים והעידון שאתה מוצא אצל האנגלים. יש בעיה לכל הסיפורת הפוסט-מודרניסטית. אין כוח ללכת הלאה אחרי גויס. אולי בגלל הרתיעה מפני תופעות סוציולוגיות של איבוד קשר בין היוצר ובין החברה..."

(למען הריק וההגינות מה הראוי להעיר כי דברים אחרונים אלה שהבאנו לקוחים מאיון שערך עם כתבת דבר השבוע, הגב' מירי פו, שאותו קרא "בעניין ובתחושת זרות", כפי שהגיב עליו אחר-כך. ציטטנו רק מן הדברים שמהם לא הסתייג בתגובתו. ראה דבר השבוע מן ה־19 ב־ינוי 1987 — "הגעגוע של האריסטוקרטיה הא מיתית" — ומיכתב למערכת באותו מקום שבוע לאחר-מכן.)

..אחוריים מואדמים מנופחים"

אבל נחזור מן האריסטוקרטיה ה"אמיתית" אל האריסטוקרטיה ה"לא-אמיתית", קרי: הישרא לית.

ניסונו להציג את פעילותו ה"נשכנית" בעכ" שיו כמגובלת למרור העוקצני-שמייצני של כתביעת זה, "רג הדיו", היא כמונן שוב בכחיתת חצי-אמית, שהרי כמה מ"נשיכותיו" הקשות וה ארסיות ביותר הופיעו דווקא במדורים כגון, "חדר קריאה", וכן במאמרים וברשימות. כאן, ב"חדר קריאה" זה, הוא מגלה, למשל, כי יאירה גינזר של כל הדוגמות שלהלן לקוחות מחוברת אחת — של עכשיו מס' 32, אביב־קיץ 1975 — "נמנית, כמדומה, עם הקהל הלאומי של כותבי השירים שאינם משוררים", או ממחנן נכונה את הגל של "תירות רוחנית" — לכל ארץ ובידה שעל פני כדור הארץ — המצויף ועוד עתיד להציף את הסיפורת העברית; וכאן הוא גם שוגה את אחד המישים העוכרתיים שרבים מחיבוריו

אינם נקיים מהם (ובאמת, מי מסוגל להשתלט על היקף כזה של תחומי סיפור וביקורת ומחקר). כאשר הוא מייחס את שורתיה של המשוררת "יצאנו אט, וזכרתי במרחבים הכליחו האורות / ואת היית יפה" להשראת, "הפיזמונים הסנטימנ" טאלים של אורלאנד", ואילו הפיומן שאלי הוא מתכוון נכתב, כידוע, על-ידי חיים חפר (לחן: דריר זהבי) ואורלאנד צריך להיות אורלאנד, כמונן.

רשימותיו משוכצות כרגיל בשפע הבחנות קולעות, כגון השאלה החשובה שהוא מעלה ב־1975, "כיצד אירע הדבר, שדווקא העזה והמועז ועת שבהויות הציבוריות-הלאומיות שעברו עלינו ברור זה (מילחמת יום הכיפורים — נ"ו) היא שעורה העינות שירית נמוכה וחיוורת כל כך", אף כי "העצה" שהוא יועץ בתשובה לשאלתו (הרשמה צריך... להחליף את הקביעה בעצה; במד קום שבו רועמים התותחים מן הראוי להן, למוות, שתשתקנה?") נראית כיום, כמבט לאחור, מפוקי פקת למדי.

כאן, דווקא ב"רג דיו", זה, הוא משתתף בעיצוב כריום פארודי, שאף טעמו שלו לא נמר עד היום. כך ברשימה על נסים אלוני, בחתימת "דיונון" (האלוניוס רקס" (שמה) וכך ברשימה בשם "שואב ממעיינות עלומים", בחתימת "דיונונים", שאותה אנו מביאים במדור זה בשלמותה. שתי רשימות שנכתבו — כפי שהעליתי ממקור ראשון — בידי דן מירון וגבריאל מוקר במשותף.

כאן, ושוב דווקא ב"רג הדיו", ברשימה שבה ניכרת שנינותו אך גם הבוטות שלו, הוא מנתח, תחת השם "עינו הנשט", את תופעת ה"עיוות הנחבם יותר, ההולך ונעשה אופייני יותר ויותר לחיי התרבות שלנו, עיוות המשתקף בהעברתם של אלה, "מידה של אינטליגנציה וצורת לדיה של ז'ורנאליסטיקה מדווחת", בעלי-טורים המ־דווחים על תופעות סיפוריות-תרבותיות הנוהג החל או מכה שורש גם בארצנו — גוטלים לעצמם גם את זכות הביקורת — ללא חובת הוכחה, ללא טיעון ענייני-לוגי, אלא על דרך של הכללה ומתוך ניסוח מעורפל בתכלית" — תוך שהם מפגינים את שניאתה של "הפיליטורית הז'ורנאליסטית" ל"שירה באשר היא", כי "זאת לדעת: האחוריים שונאים את הראש", ו"בשום מקום אין העוני והשימומון של חיי התרבות בישראל מגלים כמו באחוריים מואדמים-מנופחים אלו שלהם, שהם התמונה המהופכת של הראש המצומק".

ברשימה זו, שבה הוא נחלץ בעצם להגנתו של יאיר הורביץ מ"קבורת החמור" שאותם פיליס טרים של תרבות ביקוש לקוברו בה בעקבות הופ עתו כסרט טלוויזיה, הוא גם מצליף כהוגן — ייזכרו נא גם דברים אלה דווקא בהקשר שלנו — באחוריה המואדמים-מנופחים של "אחת ממצליחות פות-המוות הנמרצות שלנו", שמכל כתיבתה "שכולה צירוף של עירפול מחשבה ושל ריפיון תחבירי מעורר רחמים", ניכרת, שניאת הקוף לא "דם".

ומירווד-הנשט מסיים בדברים כדורבנות: "אכן, השירה העברית היא מוכרת עוון לכת בנות התרבותיות שלנו, אם השירה אמת, אם לשונה לשון, מה דינם של הכתבים? מיצווה היא, איפוא, לרמוס את המשורר."

דווקא בשל רשימות מעין אלה מצער עוד יותר למוצאו שוב חוזר ומפגיין באותה חוברת, ודווקא במדור "חדר קריאה", את החוש הלא אכזב שלו להחטאות ולהחמצות קשות, המלווה אותו ממש מראשית דרכו, וכך הוא עומד וכותב כאן, בטון המוכר לנו מרשימתו על "פרת שירתו" של פוגל, לא על אותם פיליסטרים אלימים של תרבות ז'ורנאליסטית הראויים לכל חיצו, זעמו, כי אם על סיפרה המופלא של רחל איתן בריקע החמישי, שאחד הדברים הראשונים שעשיתי כעורך מדור זה היה להסב את תשומת-ליבם של קוראיי לערכו ברשימה מיוחדת, וכך הוא נושא אמרו:

"ברקיע החמישי כמוה כשידה ושדות (סיפרה הבא של רחל איתן — נ"ו), הריהו תוצר סנטימנטאלי של סיפורת דגדגנית פסבדו-יודוית ודוגמא מובהקת של סיפ רות היוצאת לעשות מיסחר במכאובים וב לחצים, שאולי הם כשלעצמם אמיתיים ונא מנים היו, המכאובים והלחצים שימשו את מחברת כמין קאפיטל" אישי הניתן למי מוש סיפורי נגרה, ובזכות הגירוי שבמי מוש קנה הסיפור את ליבם של עשרות אלפי הקוראים. אחר שצברה המחברת, קאפיטל ייגשי חדש נוסף אותה במעשה יימוש סיפ רותי-מיסחרי נוסף ב"שידה ושדות", ואכן קלעה גם-הפעם לטעמם של עשרות-אלפי הקוראים. העובדה שברקיע החמישי הדהים ברשומו את מרבית האינטליגנציה הישראלית בת-הזמן היא עדות ניצחת לפרו בניציאליות של אינטליגנציה זו. סיבלותיה

של הילדה הקטנה, העוזבת, המסו את הל בבות ואטמו את העיניים מראות את טיב השימוש הסיפורתי שנעשה בהם.

ועוד כהנה וכהנה דברים שההגדרה "פורנוגרפיה ביקורתית" יפה להם (מירון עצמו לא הסך מרחל איתן גם את האשמה של "פורנוגרפיה גלויה או סמויה", בקובעו באותה רשי מה מחפירה כי "הפורנוגרפיה שלה היא בעיקר מן הסוג החצי-סמוי או המרמוז").

לא, פרופ' מירון, העובדה שברקיע החמישי "הדהים כרושמו את מרבית האינטליגנציה הישראלית" (שוב ההכללות המופרכות שאינן ניתנות לבדיקה, שהרי אין "סקר מרכנה צמח" או חנוך סמית למה שמדעים את, "מרבית האינטליגנציה" שלנו) אינה עדות לפרובינציאליות של אותה אינטליגנציה, אלא דווקא להגישותה. כדרך שי היא עדות, שאין משכנעת ממנה, לאונוו הלאי דרוכות של מבקר פרובינציאלי מהלד-נגרלות המחוסר כל צנוור פנימי (בחסרון זה אני רואה את חסרונו העיקרי של מי שלולא זאת עשוי היה להיות אחד החשובים בחוקרי דורו), אכן, טוב היה עושה, לא כי, טוב מאוד היה עושה, אילו הסתפק בשיפוטי ובהערכתיו כמה שכבר, נתגלה" בידי אחרים, ואילו את מלאכת "עשיית הסדר" בסיפ רות העברית היה מותיר בידי אחרים, רגישים ואנייטטעם ממנו.

הרי הוא עצמו כותב על הביקורת, שעליה לדעת, "מה הם, אברים מתיים" ומה חי ומתנועע בסיפרות" (18.2.80), ומי שאינו יודע לא זה ולא זה — מוטב שנייה את, "איזמל המנתחים", דרבי ריו, בידי אחרים, ועוד לא סיימנו.

נתן זך

תגובה

"בדבריו על שירה של אלקים (כותב צמרת על שיינפלד) מתגנבים בגלוי חיוקים עצמיים של שיינפלד" (תרבוטק, "תפילה של אברך" וגו').

צמרת, בדומה לחול, יודע כי: "הפוסל כמומו פוסל". צמרת, יבל"א, יודע אפילו יותר, יוצר נורמה חדשה בביקורת הפואטית. לאמור: "המ שבה כבראותו משבח".

צמרת מעיד על עצמו (בביקורת שכתב על שיינפלד) לא פחות ממה ששיינפלד מעיד על עצמו (בביקורת שכתב עליו), ולא יותר ממה שאני מעירה על עצמי (כמה שאני כותבת כרגע). וכבר כתבתי את זה בספר שהוא מושא הביקורת הנידונה: מתוך שירת הארכיטקט, זמורה ביתן, 87; "כלי-טוב, / כל כותב את עצמו" (אמנה", 80).

ועוד ממרה צמרת להקפיד בכבוד המשוררות האחרות, כאילו אין מספיק חמצן לכולן, שמא, חו"ש, תאמר מילת ביקורת טובה על משוררת אחת ותשכיח את, "שאר" המשוררות. ובתוך כך הוא מעלה את דרגת הנשיות הפואטית שלי ומ ניח אותה על המיגרש החברתי של, "המשוררות", ולא דווקא על מיגרש "המשוררים", עליו, כי דוע, מישחקים שיינפלד וצמרת גם יחד.

ולעניין הדברים ששיינפלד כתב עליו: "אם יש משהו לו נצטרכה השירה העברית, ולא רק השירה העברית, הריהו בדיוק שירה כזו — ...שירה שהיא תפילה". נוחזנא דעת צמרת. מע תה ועד עולם. בספר מתוך שירת הארכיטקט יש שיר אחד לפחות שאינו תפילה, אלא נלקח

מישר חדאד

קול

תשו רגלי

נתבלבלו נשימותי

איני נאבק עוד באיש

אך קולי עדין עמדי

לצרוח בפני העריץ

שירתע.

מערבית: ראובן שניר

הערות המתרגם: השיר לקוח מתוך הקובץ **ארצפת אל-חריה** (מ-מדרכות החירות, שפרעם 1984) של המשורר הנצרתי מישל איסקנדר חדאד (נולד 1919). המשורר, שבע מאבקים ואכזבות אינו מוכן גם לאחר שתש כוחו הגופני, לכוף את ראשו בפני העושק וכוחות הרשע, כמשורר שמלאכתו מילים הוא מוסיף לעמוד אם גם בקולו בלבד, מול כוחות החשיכה והשינאה.

(על תקן של מוטו) לתנועת "המיוחה אל השלום", שאותה ייסדתי ברוב נשיות המשוררות.

שלי אלקים, ירושלים

אמנות

בין זמן אישי לזמן קולקטיבי

(4 אמנים בנלריית הקיבוץ)

רפי לביא מציג עבודות על ריקט. ציורים עם תצלומים מודבקים, כתבייד רישומי של יד ממש וכיתוב של מכתב-דפוס. עבודותיו מעוררות שוב את השאלה הילגית הישנה: "למי אני עמל" ו"שאלות אחרות, כמו: מה אני יוצרים פה — תרבות מקומית או בינלאומית? מניין אנו שואבים את מקורותינו? לאן מועדות פנינו התרבותיות? — נא לעבוד יותר עם ה"ראש".

גרשוני מציג שוב עבודות מהסוג המופשט האכספרסיבי, מלוות בכתב-ידו — הפעם בפסר קים מתוך קוהלת, העצבנות העולה מדרך העיי סוק בצורות אורגניות ארכיטפיליות מצביעה על מצבנו התרבותי העכשווי יותר מאשר על ניתוח חברתי אובייקטיבי של דמותנו.

דגנית ברסט מציגה עבודות כשחור, אפור ול בן. דימויים גיאומטריים, אדם או גל מסומלים בתוך, או צפים על פני דגמים החוזרים על עצמם או משתנים לחלוטין, כעבודותיה מודגש הצד החזותי ההכרתי או תפיסתי.

נורית דריר מציגה שתי עבודות על נייר, כשהאחת מהן תחוכה בצורה כמעט סגלגלה (אובאלית), דמות אשה, שדה פתוח, אמת-מים, סכימה של כרייגל, אך הפעם יש משהו כמוזיגה של מרכיבי העבודה שי הוא רופף והססני.

גם אצל דריר גם אצל ברסט חסרות העבודות את אמת-המידה הנכונה; היעדרה פוגם בשלמות העבודות או בכללותן.

בעבודות של לביא וגרשוני, לעומת זאת, ניתן למצוא אותה מוזיגה נדי שוני, לעומת זאת, ניתן לה בין זמן אישי לזמן קולקטיבי או קיבוצי.

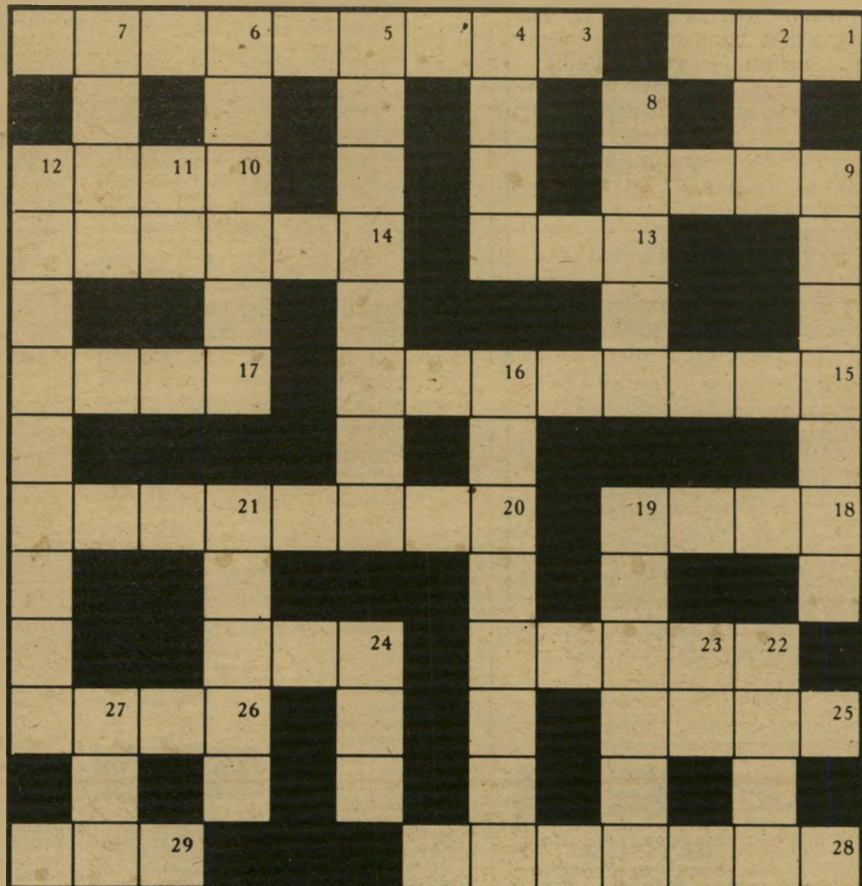
אחת מ"מירזומן" הנע מעבר לזה הדיקדוקי וה מעבר בין זמננו, מעבר לתוכן מילולי כלשהו, תחושה שרק סימן, קו, כתם צבע והמיפגשים בנייהם יכולים לעוררה.

אין לי מכשיר למרוד את מירותו.

נעמי הרייריק

רפי לביא, ציור

מאונך:

- 1 המוכר שהיה לא היה ולא נברא (3)
- 3 רפורטר קבוע לעניני דת (בהשראת "לשון ברזנט" מאת יעקב פרוינד) (6,3)
- 9 נוגע בערנה (4)
- 10 בצלול של ישו (4)

פתרון תשבצות 2599

מאונך:

- 2 שעה שהכסף בירידה (3)
- 4 מסייע כממות (4)

- 5 אורית במגן דוד אדם בתורה (8)
- 6 האיש הוא כוכב בעירו כאנגליה (6)
- 7 יפול עוד לפני ימות המשיח. כך שמענו (4)
- 8 ירימוני באצבע (5)
- 9 בבלנון, כך שמענו, חסר מן המתוק הזה (4,3)
- 11 הטרובב בא מכל העברים (2)
- 12 נורה שהעלה ק. צטניק (6,3)
- 16 כמו אצל בליני, נפל"ם יורה בהתאם לתקן (5,3)
- 19 כמעט כל אנשי הקרוא בעניני דת (4,2)
- 21 הכל בגלל תנועה לא יפה (2,3)
- 22 גנב לולכים שקמלו (4)
- 23 השם בעליונים ובתחתונים (2)
- 24 העוף נשמע מאד אקטואלי (3)
- 28 ענין ההתנגדות עולה ויורד (3)

אביגיל ינאי

שמן זה לא מגעיל

(המשך מעמוד 29)
לילה תקופה מסוימת, חוזרים אחר-כך לזלול במרץ מוגבר.
"לא שווה לי לסבול כליכך כדי להיראות טוב יותר. ברור שהייתי רוצה להיות רזה יותר. הרבה פעמים יש לי פנטאזיות שאני קמה בבוקר רזה. אולי בעצם יותר כדאי לי לפנטז שאופנת, שמן זה יפה' תחזור. אז בכלל יגיע ה' קץ לצרותי", היא צוחקת, ומייד מוסיפה: "אני יודעת שהאופנה הזאת לא תחזור. מה שאני באמת רוצה זה שלא יתייחסו אל אנשים שמנים כאל אנשים רוחים."

"שמן זה לא מגעיל, למרות שככה החברה מתייחסת אליהם. אני מכירה אנשים רוחים שהם רזים וחטובים."

לפחות להשתזף

ל יאת מספרת שהרבה פעמים שואלים אותה אם היא לא מתביישת ללכת לים כשהיא לבושה בבגדי ים החושף את גופה.
"מה פיתאום שאתבייש? אני לא אמר נע מעצמי את תענוגות החיים בגלל זה שאני שמנה. אני יודעת שאני לא נראית כבגדיים כמו רוגמנית צמר. אז מה? אם יש אנשים שמצחקים אותם לראות שמנה בכגדיים, שישוככו את הפנים ולא יסתכלו. בעצם, שלא יסרו כבו את הפנים. שיצחקו!"

ליאת גם מספרת שלא פעם היא סופגת הערות מעליבות מאנשים בחוף. כשמנסים להעליב אותה, אני תמיד מחזירה. פעם נער אחד אמר לחבר שלו בקול: "תראה את השמנה הזאת! מייד ענית לך: מה יש. אני אוכלת על חשבון אבא שלך? הוא כמובן השתתק מייד. אני מכירה נערות שמנות שמתביישות להיראות בכגדיים. פעם הייתי בקייטנה בקיבוץ. כשהלכנו לבריכה,

לי הפסיכולוגית של בית הספר. אומרים שיש לי על הכתפיים הרבה מקום לבנות."
כיום, עם התפתחות הרפואה, התוסף פו שטות רבות להורדה במשקל. "פעם ניסיתי דיאטה בעזרת מחטים סיניים. באותה תקופה קרה האסון בי צומת-הבונים. אני למדתי באותו בית הספר, ולקחתי את העניין נורא קשה. אז הפסקתי את הדיאטה.
"על ניתוח לקיצור הקיבה אני לא חושבת, זה נראה לי שקר. המנתח עושה את הדיאטה? מי שבאמת רוצה לרדת שיעשה את זה לכה, בעזרת כוח רצון. שמעתי גם שניתוח כזה יכול לגרום לסיבוכים."

בחודשים האחרונים השתתפה ליאת בקבוצה טיפולית ראשונה מסוגה בארץ. בקבוצה נפגשו בני-נוער שמנים עם פסיכולוגים ותזונאיות. הם סיפרו על בעיות חברתיות שבהן הם נתקלים. בתחילת כל פגישה היו הנערים נשקפים, כדי לעקוב אחרי שינויים במיש קל כתוצאה מהטיפול הקבוצתי.
"פיירי בכלל לא ירדתי במשקל כי תוצאה מהקבוצה. הלכתי לקבוצה כי אבא נורא ביקש ממני מבחינה חברתית, מאור נהייתי בקבוצה. לנוער שמן יש המון נושאי שיחה משותפים, שאינם רזים לא מתעניינים בהם."

בשעות הפנאי ליאת מנגנת ושרה, אבל האהבה הגדולה ביותר שלה היא המשחק. היא משחקת בקבוצת-תיאטרון של נוער מקומי.
"כן. תמיד אני מקבלת את תפקיד השמנה. זה לא מעליב אותי. אני יודעת שאם אשחק בתפקיד הרזה והחתיכה, זה ייראה מגוחך."
כשמדברים איתה, אי אפשר להתעלם מעובדת היותה בתו של ראש עיר יית פתח-תיקווה. "זה נורא להיות בתו של איש-שיכור", היא אומרת. "אנשים בעיר מאשימים אותי בהחלטות של

החברים שלי אומרים: "אם תרזי, תהיי הכוסיח של בית-הספר!" הם חושבים שאם רוצים, אפשר לרדת מייד

אבא. צועקים לי ברחוב: היי, למה המיסיים יקרים? מה, הם פסיכים האנשים האלה? הם חושבים שאני משתפת עם אבא בהחלטות?"
השיא היה, כמובן, בהפגנות-השבת. "אני אף פעם לא אסלח לרתיים. בני ללם נהרסו לי שנתיים תמימות. שני תיים חייתי בחדר מתמיד. תקופות ארוכות הצמידו לי שומר, בגלל האיר מים. לא היתה לי פרטיות, ואפילו היתה נשק עם חבר שלי לא יכולתי, כי הי שומר הסתכל."

היו מתקשרים אליי הביתה ושור אליים: ליאת הוונה נמצאת? רוצה אותה הסרסור שלה?
"המון פעמים העירו אותנו באמצע הלילה, בהורעה שיש בבית פצצה. פעם אחת הלכתי ברחוב, וקבוצת ילדים קטנים זרקה עליי אבנים. ררפי תי אחריהם ונתתי להם מכות כאלה, שילמדו לקח."

את הרב סלומון, הרב הראשי של פתח-תיקווה, אני מתעבת. בין שאר הד צרות שהוא גרם לנו: הוא היה מגיע כל יום שיש לבית שלנו עם עדת-חסידיו ודורש לראות את אבא. כשאבא לא היה בבית, הייתי עומדת חסרת-אונים בפתח ולא ידעתי מה לעשות. פעם אימתי עליו שאשש בו את הכלב שלי אם הוא לא יסתלק. זה באמת עזר."
מלבד הרתיים הממוסדים, הטריירו את אביה גם ביריני כהנא. בגלל סטירת-לחי שהפליק האב לאחד הבריונים, נגזר עליו השבוע קנס של 2,500 ש"ח.

ובחזרה לעניין המימדים: "עוד מעט החופש הגדול. אני מתכננת לעבוד ב' חופש חזק-חזק על המישקל שלי. כשי אניע לבית-הספר בתחילת השנה הבאה אני רוצה שכולם ישאלו — ליאת מה קרה. איך רזית כל-כך?"
"ביתניים זה רק תכנון. הלוואי שזה יהיה באמת!"

כלב נגד רב

ל מרות הסבל ושאר החסרונות, יש גם יתרונות מסוימים לשמינים. מכיוון שאני נראית כליכך גרד, לה, אני מקרינה סמכותיות. כולם בי בית-הספר יודעים שהם יכולים לבוא ולספר לי על הבעיות שלהם. קוראים

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בוע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

1987

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 טל. 0114-5-6-7901

בשמירה על בריאותך ורכושך

חרים
בניחין

מזל החודש:

סרטן

חיי המין

והסרטנים

● חיי המין שלו

בכל הקשור במין, הגבר במזל סרטן אינו דומה בהתנהגותו למזלות-המים האחרים (דגים ועקרב). זה לא אומר שהוא אינו מיני או שהמין אינו חשוב לו. לעיתים קרובות הוא תמים בגישתו לנשים. תבוסה וסירוב משמשים לו אתגר להצליח להשיג את הבלתי-אפשרי ולהתגבר על אתגרים. פעמים רבות הוא נוהל תבוסה עוד לפני שהתחיל בנסיונות הכיבוש. הוא נאלץ לפנות לכיוון היציאה עוד לפני שהספיק להיכנס פנימה.

כשהאשה אינה עונה לציפיות שלו הוא ממחר להתפכח. הוא חש בדיוק מה לא מתאים לו. גם אם לא תמיד הוא מוצא את זה שכן תתאים לו. אסור לשכוח שהוא רומאנטי, רגיש ורגשני. עדין, אדיב ומתחשב כמאהב וגם כסתם ידוד.

אשה שתנסה לגרום אותו למיטתה לא תצליח בכך. הוא יעדיף להתחבב מתחת למיטה. וזאת משום שהוא אינו דוגל בשיוויון בין המינים, ובהחלט מתנגד לכך שאשה תרשה לעצמה התנהגות שנחשבת דורות על דורות כהתנהגות גברית. הדמיון הרב והמורה שבו ניתן בא

לידי ביטוי גם בהתנהגותו המינית. אולם אם בת-זוגו אינה מוכנה לשתף פעולה היא יסתפק בהזיות ומחשבות דמיוניות ומזרות על איך היה יכול להיות.

הוא לעולם לא יאלץ את חברתו או אשתו לנהוג שלא כרצונה.

כשמגלים מה יש מתחת לשריונו הסרטני, אפשר להזדעזע ולהיות נדהמים. אבל אם מישהי הצליחה לעורר את אמונו, הוא ישתף אותה במחשבותיו וכמיהותיו. וזאת רק לאחר זמן רב. כשיהיה בטוח בה החלטותיו.

הגבר במזל סרטן ינהג תמיד כג'נטלמן מושלם. וזאת כל זמן שהיא תישאר לידי, מבחינות רבות הוא מיושן. הוא עדיין דבק

באמונה שיש שני סוגי נשים: אותן המתאימות לנישואין ואתן המתאימות להרפתקות-אהבים. ככל שהוא מאהב מנוסה, הוא יצפה ממנה גלות עניין בכל דבר שהוא מתכוון ללמדה ואינו מוכן לכך שהיא תיעלב אם יאמר לו מהן התגובות הרצויות.

מה שאסור לה לעשות בשום אופן זו לומר לו שהיא כבר התנסה במשהו קודם לכן. הוא רוצה להאמין שהוא פותח לפניו עולם רחב ונפלא. אם יחשוב לרגע שאינן מלמד ומנחם אותה, יחזור ויסתגר בקונכייתו שלו ובהזיותיו.

● חיי המין שלה

הסרטנית מתקשה מאוד להפריד בין מין

לאהבה. היא חייבת לכל הפחות להעמיד פנים שהיא מאוהבת. לפני שתסגור מאחוריה את דלת הדר-המיטות. כל גבר בחייה יצטרך להבין זאת. אולם למרות עיניה הגדולות והדומעות, הנראות כל-כך מלאות אהבה, ברגע שהצד שלו במיטה התקרר - תסתיים גם העמדת-הפנים שלה. אין טעם לנסות ולגרום לה להבין את העובדות הפשוטות כפי שהן. היא פשוט לא תסכים לקבלן. ככה היא. ואין טעם לנסות לשנותה.

בדומה לגבר בן מזל סרטן, כך גם היא אינה אוהבת סטיות. נסיונות ללחוץ עליה מבחינה מינית, ביחוד במקומות ציבוריים כמו קולנוע, ישאירו את המחור הנמרץ לבדו מול המסך.

היא מעדיפה מקום בטוח, סגור ופרטי. כי היא אינה מרגישה די מוגנת במקום מומבי. המקום הטוב ביותר זו המיטה שלה.

לסרטנית דמיון פרוץ. אם ינהגו בה נכונה במשך זמן-מה, היא עשויה לקבל את הדברים כשהיא מונחית על-ידי אמונתה שהאהבה היא המניע.

בשביל הסרטנית להתנשק כל הזמן זה חצי תענוג. האהבה היא הכל בשבילה. אם הגבר משדר לה שהמין חשוב לו יותר, היא לא תראה שזה מפריע לה. אך תוך זמן קצר יימצאו לה אלף תירוצים מדוע לא לחדש את המיפגש. וכעבור זמן קצר אפשר יהיה לראות אותה עם מישהו אחר.

היא זקוקה להמון פינוק, וצריך לתת לה הרגשה של ביטחון והגנה. בין זרועות חזקות וגבריות. תהיה הסרטנית מאושרת.

בני הזוג שלה הם לעיתים קרובות מזורים ומשונים. לעיתים זה מתבטא במשיכתה לגבר שגילו רחוק מגילה, לרוב מבוגר מאוד. או לחילופין כמעט ילד - תלוי אם היא שייכת לטיפוס המחפשת אבא, או לזו המחפשת בן. אך קשרים מסוג זה מאוד נפוצים כשמדובר במזל סרטן.

מבטי-הרוח שלה באים לידי ביטוי בכל תחום בחיים. כך שגם בנושא המין ברור שתהיה מושפעת. לעיתים היא נתפסת למצב-רוח מזור. שבו היא מוכנה למסור את עצמה ולאבד את המציאות כולה לטובת המין. אך מצב-רוח שונה יכול להציגה כאשה קרה, מרוחקת ואדישה - מה שרחוק מאוד מהאמת.

נדמה שאתם קצת מבולבלים לפתע אתם נעשים מאוד פופולאריים אנשים משבחים את עבודתכם ובני המין השני נמשכים אליכם ומעוניינים לפתוח בקשרים חדשים או לחדש יחסים שנפסקו. כדאי שתשמרו על פרופורציות נכונות. אל תיסחפו באחרי הנטייה לשנות באשליה ולהאמין ש"מה שהייתם רוצים או את מי שהייתם רוצים

אכן יהיה שלכם. בני מזל בתולה ומאזניים יכולים להעמיד אתכם מול מציאות קשה. הייתם רוצים לזוז מאותו מקום שנקרא פרשת דרכים. נראה שזמן ממושך אינכם מוצאים את הדרך הרצויה ומדובר לאו דווקא על התחום המיני? צועי - כמעט כל מה ש"בו אתם מטפלים ב"מים אלה גורם לכם להתלבטויות. היו זה"ר עם רים בטימולכם בענייני מגורים, ורצוי שתמתינו כשבוע לפני שתגיעו לחלטה סופית. אותו הדבר לגבי התחום הרומאנטי - בקשרים חדשים אתם מכירים טיפוסים מזורים.

8- וה' 9 בחודש חשובים מאוד בכל הקשור לעבודתכם גם אם אינכם מסכימים לדרוך של הבוס לא כדאי להתווכח - לא רק שלא יצא מזה כלום אלא שיטילו עליכם הגבלות שאותן קשה יהיה לכם לשאת. ב' 10 וב' 11 בחודש תוכלו ליהנות במיפגשים חברתיים לזכות בעידוד מידידים שיבואו להתארח אפילו ללא הודעה מוקדמת. בתחום הרומאנטי אתם קצת מסתכלים לא כדאי להתקרב אל כל מי שגר בקירבתכם.

התחום המיני חשוב מאוד בימים אלה. הצעות עבודה שמוצעות לכם מעוררות התלבטויות. אך הפעם לא תוכלו להרשות לעצמכם את המתרחש של לקחת זמן ולהתלבט. אתם עלולים להפסיד מקום עבודה או תפקיד שיכול לבסס אתכם מבחינה הכספית וכן להוסיף לביטחונכם העצמי. כישירוכם בצע את העבודה אינו מוטל בספק. כל מה שצריך זה להעני לבצע את הצעד הראשון - כלומר להחליט במהירות.

8- וה' 9 בחודש מעמידים אתכם מחדש בפני בעיה כספית דורשים מכם דרישות לא הוגנות ואתם עצמכם נוטים להוציא על מה שאינו הכרחי או על דבר מה שלעולם לא תהיו מרוצים ממנו. כל קנה השקעה או הוצאה כספית גדולה כדאי לדחות בשבוע. היכרות חדשות גורמות לכם להתלהבות הכל עשוי לקרות במפתיע בדרך הפחות צפויה אבל נסיעות רחוקות וקצרות עשויות לסבך אתכם בקלות בצרה צרורה.

מצב הרוח קצת קשה. הבריאות שלכם או של קרובים גורמת לכם לדאגה. והאווירה הכבדה מסביבכם בחלט אינה לרוחכם. עסקות כספיות שאתם מבצעים בימים אלה עדיף לעשות בשיתוף עם אדם שעליו אתם סומים. כיס הפעם האינטואיציה שלכם מטעה ויאלו העצה הנבונה והנכונה תבוא דווקא ממישהו אחר. אל תתעקשו. קבלו זאת ותיווכחו לדעת תוך שבוע ויחצי שזה נכון. נסיעה לחו"ל עולה שוב.

אלה מביינים שחושבים על עסקות שונות. מכירה או קניה של חפצים יקרי ערך. לים לבצע טעות מתוך נטיה לפעול בחיפזון. ה"נטיה לבזבז כספים אינה אופיינית לכם אך סחפת אתכם בימים אלה - כדאי שתהיו ירי-מזהירים כשאתם מטפלים בכספים וברי-כוש יקר. ה" 8 וה" 9 בחודש ידרשו מכם להשקיע זמן רב למשימה שבה אינכם יכולים לבקש עזרה מאיש - זה יחליש יתיש ויעייף אתכם - הקפידו לישון.

כל מה שקורה לכם בימים אלה אינו נראה כלפי חוץ. ואחרים עשויים לחשוב שהכל מתנהל כרגיל. אבל זה לא כך. אתם מאוד עייפים, מותשים ומתו-חיים. בעבודה אתם מתקשים לנהל את העניינים כרגיל ונתקלים במיכשולים מעצ-בנים על כל צעד ושעל. יתכן שמישהו מעוניין להקשות עליכם מתוך קינאה בהצלחתכם ה"מיקצועית אבל מעבר לכך דברים כאילו יוצאים משליטתכם ואי אפשר לעשות דבר.

חיי החברה מאוד חשובים עכשיו. ה" 8 וה" 9 בחודש ימים מתאימים לעיסוקים כאלה. מכיוון שהם יהיו קשים ומעצבנים. אך ב" 10 וב" 11 בחודש תוכלו ליהנות מהיכרות חד-שות ומפגשות מחד-שות עם ידידים וקרובים. בים שהקשר עימם ה"רופף. ה" 12 וה" 13 אינם מתאימים לנסיעות פ"גישות שיחות ישיבות וראיונות חשובים. אתם עלולים להסתבך בתאונות וכן להסתכסך עם אדם שהשפעתו על עתידכם קובעת.

גדי
21 בינואר - 19 בפברואר

האזניים
21 בינואר - 20 בפברואר

סרטן
21 בינואר - 20 בפברואר

טלה
21 במרץ - 20 באפריל

דני
20 בינואר - 18 בפברואר

טקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

שור
21 באפריל - 20 במאי

דגים
19 בפברואר - 20 במרץ

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

בעיות כדורגל

רבות בניו יורק, שהוכחו נמרצות עלידי כל הגורמים המעורבים בעניין, מוצאת עצמה ברוריה בעיצומה של התקפה מחודשת של שמועות, בדבר הרומאן הלוהט המתנהל בין בתה היפה שרון לבין שחקן הכדורגל הנשוי, **אבי כהן**.

עורכת שבועון הנשים לאשה, **ברוריה אבידן-בריר**, אינה רווה נחת בשנה האחרונה מבניימישפחתה. אחרי הפירסומים הרבים בדבר הרומאן שמניח על בעלה, עורכת הדין **דויד בריר**, עם הישג ראלית **נאוה בודינגר**, המתגוררת מזה שנים

צילון צפירה תעלים הוא

אבי כהן

— מרגיע הצעיר את האם

השחקן, העובד את הארץ לטובת נבחרת הכדורגל הסקוטית סקוטלנד ריינג'רס, מתקן שה להדוף את ההתקפה נגדו, ואת הטענה שהוא נדבר להיפגש עם שרון בגלגו, בירת סקוטלנד, בעוד שבועיים.

באירוע חברתי נוצץ נראתה ברוריה אבידן כשהיא משוחחת במשך שעות עם הכדורגלן החתיר, המנסה להרגיע ולהסביר לה שאין לו שום מעורבות בעניין, ושהכל נובע מהשמעות של יריבים שונים.

אברהם וברוריה אבידן-בריר

שרון נוסעת לסקוטלנד? לא! —

שירה ופרוזה

אריק לום הוא היווני היפה ביותר שהגיע לארץ-הקודש, מאז שאנטיוכוס שלט בארץ. על כך אין עוררין. די לראות את גדודי הנישים והנערות, החגות סביבו במסיכות ובשפת

צילון צפירה תעלים הוא

שרה רוטשטיין ואריק לום

אחרי כוכבניות מזדקנות

הים. מפחיד לשמוע עד כמה נשים מוכנות להשיג פיל את עצמן כדי לבלות לילה בחברתו. אך אריק, שברח מאירופה בגלל התרמית של פלייבוי שרכבה בו, מאז הרומאן שניהל עם כמה שחקניות קולנוע מזדקנות, החליט לשים קץ לעניין. ובתור התחלה בחר לו חברה קבועה את **שירה רוטשטיין**, פצצת-זמן בת 17. מדהימה בחוותה.

הוגג היפה הזה נראה צמוד-צמוד באירועים חברתיים. ולא עוורות כל הקריצות ושליחת ההודעות והפתקים לאריק. הבחור בן ה-25 החליט ששירה היא אהבת-חייו, והציע לה לבוא לגור עימו. בקצב כזה הם עוד יסעו לירח-דבש במיקונוס בעוד חודשיים.

קצת מוזרים

אחד הזוגות המיוחדים וקומעם מוזרים, המסתובב בכל האירועים והמסיבות, מורכב משני אנשים שכל אחד שווה קטע לפני עצמו. הגבר הוא האופנאי **איב דהימרדיקס**, הקרוי פייר בפני חבריו, בן למימשפחת-אצולה אוסטרית המתגוררת לסירוגין בין ישראל לשווייץ. בבעלות המימשפחה מיפעל גדול לייצור מכוונות-תפירה, בשם מרדיקס.

פייר, רווק מושבע, שפתח באחרונה קו ייצור בניו יורק, הראיג את ידידו ובניימישפחתו, שציפו

מי יצלם?

הוא אלגאנטי מאוד, אירופי בהופעתו, לבוש תמיד בחליפות-ערב, מעונב ומגונדר, ומדיף ריח חזות של בשמים יוקרתיים. הוא חוזר ארצה אחרי שהות ממושכת בגרמניה,

נאוה שמש וזבי אילון

החבדל הוא גדול

שם עסק ביחסי-ציבור ובאמרגנות. שמו **זבי אילון**, והוא מתגורר בראשון-לציון. היא, לעור מתו, זרקה מרושלת בהופעתה, טיפוס של ג'יני-סים וטריון, ששמה **נאוה שמש**, העוברת בצלמת-עיתונות.

היא באה לצלם אירוע חברתי. הוא בא להציג טלם באותו האירוע. הם הכירו זה את זה, וכעת הם זוג הגורם להרבה הרמות-גבה.

הניגוד ביניהם גדול, לפחות במראה החיצוני, אך נראה שהאהבה היא מעל לכל, ובוודאי שהיא עיוורת.

עכשיו מחכים הכל לשמיעת מארשהחתיונה. מה שבטוח הוא שבחתיונה שלהם היא לא תצלם.

חוה, אהוד והסניגורית

מאז שהורשעה **חוה יערי** ברצח מלה מלובסקי, היא מחפשת עורכי-דין שיעזרו לה בעירעור. אחת מעורכות-הדין, שאליהן פנתה חוה, היא **כרמלה חנוך**, סניגורית צנומה וכסוי פתי-שער, הנחשבת כפייטרת רצינית. כרמלה חנוך קראה את החומר, שוחחה עם חוה והישתתה את תשובתה. חוה ישבה בכלא,

חוה יערי

את מעדיפה את בעליה

כרמלה חנוך

וחיפשה סיבה לכך שהסניגורית אינה מגיעה לכלא לביקור.

חשבה חוה וחשבה, עד שמצאה: הסניגורית היא רווקה, דקת-גזירה, והיא מעדיפה בוודאי קשרים עם **אהוד יערי**, בעלה של חוה, על פני קשרים מיקצועיים עם הרוצחת. וכך אמנם כתבה לה חוה, במכתב מהכלא.

לא ברור מה ענתה הסניגורית. אבל בשבוע שעבר מינתה חוה שני סניגורים חדשים, שייסקו בעירעורה — שניהם גברים!

איב דהימרדיקס עם ליאורה כהן

תוכניות חדשות אחרי חנה עדן וחנה גלאון

לראותו נשוי ואב לילדים, כמצופה ממעמדו ומגילו, אך הוא המשיך בשלו ויצר קשר חברתי רומאנטי עם השחקנית **חנה עדן** ועם ציפור-לילה ותיקה בשם **חנה גלאון**. לפני חודשיים הכיר באירוע חברתי את העיתונאית **ליאורה כהן**, גרושה ואם לשניים. השניים מצאו שפה משותפת, ונראה שתוכניותיו של פייר לחזור לניו יורק השתנו. הוגג המשעשע הזה עסוק בתוכניות עתידיות משותפות.

צ'ל"ש נוצרים בידיש

● לאסתר סופר על שתי הכתבות על מצבה של יהדות פולין כיום, במסגרת הסידרה "על נהרות תבל". תחת השמאלץ המצופה, הגישה סופר תוכנית מרתקת, ערוכה בטוביטעם. בין השאר גילתה בפולין טיפוסים מעניינים, כגון הפולנידהנוצרית המדברת עברית מודרנית רהוטה, בלי מיבטא זר, ושחקני התיאטרון היידי החדש שאיש מהם אינו יהודי.

צ'ל"ג צלבנים שטוחים

● ליעקוב אחימאיר, על כתבתו השיטחית להחריר על ממלכתה צלבנים, כיומן ליל-שבת. אחימאיר הסתפק בדברים התפלים הרגילים, ראיין מומחים שחזרו על הדברים השרופים הרגילים, ונמנע בקפדנות מכל התייחסות רצינית לנושא העומד לפניו כל אדם רציני העוסק בתקופה זו: מה ההבדל ומה הרמיון בין ממלכת הצלבנים ומדינת ישראל?

מאחורי המירקע ניגולה של תגובה

כיום שבו הודיע רחבעם (גנדי) זאבי לעם ישראל על רעיונו בדבר גירוש הערבים מן הארץ (ראה עמוד 6) אספו כתבי-מבט תגובות של חברי כנסת ואיש-יצבור שונים על הודעה זו.

דן סלומה, כתבי-הטלוויזיה בכנסת, העביר ליעקוב אחימאיר, עורך מבט, את תגובתו של ח"כ בני שליטא, מייד אחרי העביר אלימלך רם, הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, את תגובתו של הח"כ הרורוי של הליכוד אמאל נאצראלדין. אחימאיר אמר לרם שיש לו כבר תגובה אחת של איש-ליכוד. רם הסביר שתגובתו של ח"כ ערבי מהליכוד מעניינת יותר מתגובתו של שליטא. אחימאיר הסכים.

משיקולי עריכה שונים לא שודרה במבט אף תגובה אחת. אחימאיר החליט להעביר את כל הקטע לחדשות-הלילה. ואז החליט מנשה רז, עורך חדשות-הלילה, לשדר את תגובתו של שליטא, ולא את זו של נאצראלדין.

נושא הכתבה הורשע

רני אמיצי, שהיה נושא לכתבת-החקיר של כלבוטק, הורשע השבוע בכתיבה-מישפט בעבירה של סרסרות לזנות.

לפני חודשים אחדים שודרה בכלבוטק כתבה, שצולמה במצלמה נסתרת. התחקיר התחיל בעיקבות מודעות שפורסמו בעיתונות, ושבהן נדרשו בחורות לעבודה מעניינת, גם בחו"ל.

צוות כלבוטק שלח לאמיצי פתיון, צביה ויצמן, המזכירה הנאה של התוכנית. היא הציגה את עצמה כמחפשת עבודה העונה על המודעה שלו.

לא רצו בניסים

היו ביולי התקרב וכישר מלאות שנתיים לתוכנית הכלכלית. משה נר-סיס, שרה-אצור, שהביט בלחדשהגה שלו, תהה מדוע אינו מוזמן לכליהה תיקשורת האלקטרוניים כדי לדבר על התוכנית הכלכלית. הוא ביקש ממיר שוה בלישכתו לנסות ולסדר לו ראיין על נושא זה.

איש-אמונו ניסה לפנות לטלוויזיה בהצעה לראיין את ניסים. בטלוויזיה הודיעו לו שאין כל עניין לראיין רק את ניסים. ואכן, לכתבה במבט שני, שעסקה בתוכנית הכלכלית, בחזו אנשי-הטלוויזיה לראיין דווקא את יצחק מודעי, שרה-אצור הקודם.

עוזרו של ניסים לא התיימש ופנה לקול-ישראל. גם שם לא התלהבו הכתבים הכלכליים מן ההצעה המפתה לראיין את ניסים. לא נותר לעוזרו הנאמן אלא לפנות לתחנה הצבאית, גליצה"ל. הוא טילפן למישרדי התחנה ביפו, ואחרי בירור עם הדוכנה הכלכלית, הודיעו אנשי גליץ לעוזרו של ניסים כי הם מוכנים לראיין את שרה-אצור, וכי יראיין אותו ירדן

חדשה, המשודרת החל ביום הראשון בערב בגליצה"ל. התוכנית, המשודרת ביום כ"ז בערב, הן קרפתוח למאזינים הרוצים להעלות שאלות לקראת גיוסם.

רביץ היה צריך לפתוח את סידרת המישורים המיוחדים ודן שומרון, הר-מטכ"ל, היה צריך לסיימה בעוד שבר עיים.

כיום הראשון כבוקר הודיעו אנשי לישכתו של רביץ כי הוא עייף אחרי נסיעתו לארצות-הברית, וביקשו להחליף את יוסי-השירורים עם הרמטכ"ל. כך פתח שומרון את הסידרה בהופעה משודרת בפני תלמיד-תיכון, ורביץ סיימה בפגישה עם מתגייסים חדשים בכקום (בסיס קליטה ומיון).

במשך השבועיים הקרובים יתארח בכל ערב קצין בכיר אחר באולפן גליצה"ל ויענה לשאלות המאזינים העומדים לפני גיוס.

השנה יש חידוש, לעומת השנה שעברה: אחד המישורים יוקדש באופן מיוחד לשאלות הוריהם של מתגייסים סיס הצעירים, ובפגישה איתם יהיה גם קצין-רפואה-ראשי.

בתוכני הרשות אין חוק ואין ועד

בתרגיל פרלמנטרי הצליח ח"כ הליכוד מיכאל (מייק) איתן לדחות את סיכומי ועדת-החניון של הכנסת, שדנה ביום השני בחוק רשות-השידור.

החוק עבר בכנסת בקריאה ראשונה, והועבר לוועדה לפני הקריאה השנייה והשלישית. הוועדה היתה אמורה לסיים את דיוניה ביום השני, ולהעביר את החוק למליאה.

משה גיאת, אבנר דן ואחרים. שינוי נוסף שהכניס אלון הוא ימיר עיון על נושאים שונים, הקשורים בחטיבה.

לפני שבועיים נערך יום-עיון של הצוות המגיש את מעורב-ייס-תיכונ. כאותו היום נדונו שאלות ובעיות שונות, שהתעוררו אחרי שלושה חודשים מאז יצאה התוכנית לאוויר.

אחת השאלות נגעה לנושאים פוליטיים בתוכנית. המגישים מומינים מדי פעם אורחים לאולפן ומראיינים אותם. מרגלית צנעני וחופני כהן אמרו לניסים גרמה שהכל יודעים ששימועון פרס הוא חבר שלו, ואם הוא מביא אותו ל-אולפן, שלא ידבר איתו על פוליטיקה. "לנושאים פוליטיים", אמרו לו, "יש לפרס כל הרשות והתוכנית האחרות".

מורעי נתן פרס

האזכרה להראלה מודעי, בתם של יצחק ומיכל מודעי, שנחרגה לפני תשע שנים כתאונת-דרכים, נשאה הש"ה אופי שונה.

הראלה שירתה כחיילת בגליצה"ל. בתחילת דרכה היתה מזכירתו של צביקה שפירא, כשזה היה מפקד התחנה, אחר-כך עברה לתפקיד עיריכה והפקה. היא נשארה בתחנה גם אחרי שהשתחררה מצה"ל.

באזכרה להראלה, שנערכה בשנה שעברה, הכריז נתן ש"ה מפקד גליץ. כי השנה ינתן פרס על שמה לעובדי התחנה ולתוכנית בולטות בתחנה. את רוב הכסף לפרס תרמה מישפחת מודעי עצמה.

האזכרה נערכה ביום החמישי שעבר בספריית בית-אריאלה בתל-אביב, והפרסים חולקו לפי שתי קטגוריות. הקטגוריה הראשונה עסקה בסדרות של תוכניות, וזכו בה שתי תוכניות במשותף: ערב-טוב-ישראל, שהעורך הראשי שלה הוא אורי פז ושגמישים אותה דן שילון, יעל דן וגוני פז בילד. התוכנית השנייה שעה קלה על כלכלה, שאותה מגישים שמואל (אוקון) נחישתן ואברהם זל.

במקום השני בפרס זה זכתה תוכניתו היומית של אבשלום קור באורן מילולו, שבה הוא מנתח עניינים בלשון העברית.

במקום השני בקטגוריה היא פרס לתוכנית מיוחדת. במקום הראשון זכתה דליה עופר על תוכנית אחרי-ההמלחה, תוכנית מיוחדת ליום-השיר ושבה הופיעו יהודה פוליקר ורעקב גילעד, כשכל אחד מהם סיפר על מישפחתו בשואה, בשילוב שירים שונים.

במקום השני בקטגוריה זו זכתה ציפי גון-גרם על תוכניתה אוסנת מחפשת בית, שסיפרה על ילדה מוגנת לת. המחפשת מישפחה אומנת. המחלקה הטכנית של גליצה"ל זכתה באותו הערב בציון-לשבח על מיבצעים מיוחדים.

רביץ ביקש מחליף

יצחק רביץ, שרה-ביטחון, היה צריך להיות האורח הפותח בסידרת-תוכנית

שר ניסים רק ערב חדש

קולם, הכתב הכלכלי של התחנה בירושלים.

כשמע קולם על המשימה שהוטל עליה, הטיל עליה וטו וסירב למלא את. הוא כעס על עוזרה-שפנה לג'ץ מאחורי גבו.

רק אנשי ערב חדש נעדרו וריאינו את ניסים על התוכנית הכלכלית. במלאות לה שנתיים.

הדיון בוועדה נמשך שלוש שעות, ובסופו הודיע איתן כי סיעת-הליכוד מתכוונת לדון בחוק ביום השלישי ב-ערב ובקיש, לכן, לדחות את הדיון בור עד לשבוע הבא.

לפני נדלה הקיים בכנסת צריכה הוועדה לקבל בקשה כזאת של אחד מחבריה, בנימוק של התייעצות סיעתית.

אנשי-המערך בוועדה טענו שזה תרגיל פיליבסטר, שנועד לסחוב את הזמן.

כסוף חודש יוני הסתיימה כהונתו המוארכת של הוועדה-המנהל של הרשות, והחל ב-1 ביולי משמשת מליאת הרשות כוועדה-מנהל.

יחסי-הכוחות במליאה מתחלקים כך שלליכוד ולגורויו יש רוב ברור: 23 חברים, מול 8 חברי המערך וגורויו. כשהמצב כליך ברור, מעריך הליכוד לדחות את קבלת החוק החדש כמה שיותר. גם אנשי המפר"ל אינם ששים להמריץ את ההחלטות, מכיוון ששליטא יזרז הרשות, ממשך לכהן בתפקידו, והוא איש מפר"ל.

יצחק נבון, שרה-חניון והשר הממור נה על רשות-השירור, הודיע שיש ב-דיו הסכם חתום בין הליכוד למערך, שלפיו יהיו בוועדה-המנהל החדש 13 חברים, חמישה חברי ליכוד וגורויו, חמישה חברי מערך וגורויו, חבר אחד מהמפר"ל, כשיזר הוועד יהיה איש מערך. הסכם זה, אמר נבון, נחתם על דעתו של יצחק שמיר, ראש-הממשלה, ואותו לא יוכל הליכוד להפר.

במערך רואים את ההסכם כמיבחן כותות של הליכוד, ומקווים שהנושא יסתיים בתוך שבועיים.

ענת סרגוסטי

לישכת הפירסומאים

באטיפה הראשונה המכנתת של לישכת הפירסומאים בישראל, בה השתתפו למעלה מ-50 נציגי משרד-הפירסום, מונה הוועד המנהל הראשון של הלישכה: ישראל ארד, ערי וליש, יואב חביב, אלי לוי, אדי מור, נפתלי מיטל ודן סייג.

כשלב ראשון בדעת הלישכה ליחוס מערכת פעילויות בנושאים שונים במיגזר הציבורי והפרטי על בסיס רעיונות תיקשורתיים חדשים, לראג למאגרי-מידע מקצועיים וכלכליים לחברי הלישכה ולתעריף מנחה לחברים.

הוחלט על אישור תקנון הלישכה, שכירת מערכת מישורים ומינוי מנהל מקצועי קבוע שיפעל לקידום ענייניהם המקצועיים והכלכליים של חברי הלישכה על-פי תוכנית-אב שהוצגה בפני הנוכחים על-ידי הוועד היוזם.

בתצלום (משמאל לימין): רון סייג (אל-ידן פרסום ויחסי-ציבור); נפתלי מיטל (מייטל שרותי פרסום מאוחדים בע"מ); אלי לוי (לב שרותי פרסום בע"מ); יואב חביב (קול המפרסם בע"מ) ועורך-הדין ירון מיכנס, היועץ המשפטי של הלישכה.

מישל ארוס
זוכה מאשמה
של בעילת
קטינה - אחרי
שנתיים של
סבל. איך
זה קרה
לו - ומה
אומרים על
החוק האוסר

מגע עם
צעירה שמתחת
לגיל 17

למה ירדתי
קטינות!

את הלילה שבו נעצר, לא ישכח מישל ארוס לעולם. "הלכתי לישון מאוחר בלילה. כי שעה 4 לפנות-בוקר התעוררתי למיש" מע רעשים מוזרים. לא הספקתי להבין מה קורה, ופיתאום קפץ אדם זר מגג הבניין לחדר-השינה שלי. הוא נעמד ליד המיטה ואמר: 'קום, התלבש, וכוא איתי למטה'." "שאלתי אותו: מי אתה? והוא אמר: 'מהמישטרה'." "שאלתי אותו: מה עשיתי? והוא אמר: 'בוא איתי, אחריכך תבין'." "התלבשתי וירדתי אתו למטה. הוא הכניס אותי לניידת-מישטרה שבה ישבו עוד שלושה שוטרים. שאלתי גם אותם: מה קורה ולכן לוקחים אותי. אבל הם השתיקו אותי ולא ענו." "בשעה 5 לפנות בוקר הכניסו אותי לחדר-החקירות בתחנת-המישטרה. בח"ר ישבו חוקר וחוקרת. הם שאלו אותי: 'ראית היום בחורה בשם טלי?' (שם בדוי). אמרתי להם שכן. 'קיימת איתה

יחסי-ימין?' גם לשאלה הזאת עניתי בחיוב. "ואז הם אמרו: 'אתה חשוד בכ"עילת-קטינה. טלי היא בת 15'." "את מה שהרגשתי באותה שניה אי-אפשר לתאר. תוך שניה נפל עליי דיכ"שעות באכזר-כביר."

ח"כילשעבר פנהדראי
 בין 16 ל-17

במהירות, ושתי הנערות עזבו את ה"דירה". מישל טוען שמלכתחילה, כשהכיר את טלי בנית-הקפה, כלל לא התכוון לשכב איתה. "חשבתי שתם להכיר בחורה נחמדה. לא עם כל בחורה אני חווה ישר על מין, מה גם שאין לי בעיות להשיג בחורות לזיונים. ספר, באופן טיבעי, נפגש עם נשים רבות ומפתח איתן קשרים." **על המשך השתלשלות העניינים באותו הערב הוא מספר:** חצי שעה אחרי שהבנות עזבו, יצאי תי עם איציק לחוף-הים. למטה, בכני"סה לבניין, נתקלנו באדם לא מוכר. שאמר לנו: "תחכו עד שתגיע המיש"טרה! אל תזוזו!"

רבץ
עליי כתם

לא ידענו מי הוא והמשכנו ללכת לחוף-הים. בהתחלה עוד דיברנו עליו וניסינו לחשוב למה הוא אמר את הדברים האלו. מאוחר יותר הוא פשוט נשכח מזיכרוננו. רק במישפט התברר לי שאותו אדם היה המדריך של טלי מהקיבוץ. היא איחרה להגיע, וכשהוא שאל אותה למה איחרה, היא סיפרה לו על מה שהיה בינינו. הוא גם זה שהלך להתלונן עליי. כשחזרתי הביתה, הלכתי לישון, ואז עצרו אותי. המעצר היה לגביי חוויה טראומיטית. אף פעם לא הסתכתי עם החוק. לא ידעתי בכלל מה זה פשע, ובהלך מותיי הגרועים ביותר לא חשבתי ש"אהיה ארפס כמעצר. כשהייתי כמעצר, התקשרתי לעו"רד"הרין צבי לירסקי. הוא הגיע למח"רת והרגיע אותי שהכל יהיה בסדר. באותו יום שוחררתי מהמעצר, אבל רק אז התחיל העונש האמיתי: הריונים שנמשכו שנתיים והיו לגביי עינוי-דין. כשהגעתי למיספרה אחרי המעצר לא הייתי מרוכז בעבודה. כל הזמן חשבתי על מה שקרה, ופחדתי ממה שיקרה. יום אחד התקשרה אליי לקוחה ו"אמרה: 'מישל, ראית מה כתבו עליך בעיתון?' רצתי מייד לדוכן העיתונים וקניתי ידיעות. שם היה כתוב: 'ספר' הצמרת מישל ארוס נעצר בחשד של בעילת קטינה'." מאותו יום שפורסמה הידיעה הפסי"קו להגיע למיספרה הלקוחות הקבר"עים. כל הידידות הטובות שלי נעלמו גם כשראיתי אותן ברחוב הן התעלמו ממני. לא התייחסו. המיספרה עמדה שוממה, לא הגיעו לקוחות. כשנגמר חוזה-השכירות, לא חידשתי אותו. נכנסתי לדיכאון וישבתי כל היום

הבחנתי בשתי בחורות שמסתכלות ע"י לינו. אחת מהן החזיקה כוס של אישנה משקה חריף, והשניה כוס גדולה של בירה. "בהתחלה התעלמתי מהמבטים. אחריכך, כשראיתי שהן לא מפסיקות להסתכל, סימנתי להן לבוא ולשבת איתנו בשולחן. הן באו מייד. אחת מהן, טלי, התיישבה לירי, הת"חלנו לשוחח. היא סיפרה לי שהן באו מקיבוץ בצפון לראות את תל-אביב. כששאלתי אותה לגילה, היא ענתה: '17'."

"במהלך השיחה התפתחה אווירה של צחוק. התחלנו לספר גם בדיחות גסות, ובשולחן היתה אווירה של מין. היה באוויר ריח של סקס..."

"בשעה 10 וחצי הציע איציק שנלך לחוף-הים. הבנות הסכימו מייד, ואני הצעתי שקודם נעלה אליי לדירה. כדי שאחליף בגדים. עלינו כולנו לדירה."

"כבר במדרגות טלי ואני הלכנו יד-ביד. איציק והבחורה השניה ישבו במירפסת, וטלי ואני נשארנו בסלון. אחרי שדיברנו קצת, קיימנו יחסי מין."

"היא סיפרה לי שיש לה חבר, וכשי"שכננו ראיתי שהיא לא בתולה, ושיש לה נסיון מיני."

כשמישל וטלי סיימו לשכב, נשמע קולה של החברה מהמירפסת: "טלי, בואי, אנחנו מאחרות." טלי התלבשה

און. ראיתי רק שחור מול העיניים והר"גשתי מחנק בגרון. איבדתי את העש"תונות והתחלתי לצעוק: היא אמרה לי שהיא בת 17, לא ידעתי שהיא קטינה, כאמת שלא!" "הצעקות לא עזרו לי. נעצרתי ל-24 שעות באכזר-כביר."

ריח של סקס

מישל ארוס הוא בן 31. גבר נאה, לבוש בכגדים אלגאנטיים ושיערו מטופח ומסודר. כשהשתחרר מהצבא, התחיל לעבוד כספר במיספ"רות שונות בתל-אביב. עם הזמן התק"דם, ונהיה ספר מצליח. כשרצה להת"קדם עוד, חסך פרוטה לפרוטה שכר מרתף ישן ברחוב ריזונגוף, ופתח מיספרה משלו. מישל, כך קרא לה, לא חלף זמן רב והוא קנה לו שם של ספר"צמרת.

"הרבה רוגמניות ואנשי-בוהמה היו באים להסתפר אצלי" הוא נזכר. "את ההצלחה שהיתה לי אני לא יכול להס"כיר. כנראה בגלל הכישרון שלי למיק"צוע."

כשנראה היה כי מישל עלה על מסלול-ההצלחה, התמוטט כל מה ש"בנה בשתי-ידייו."

"יום אחד, כשגמרתי לעבוד במיספ"רה, יצאתי עם חבר שלי, איציק, לבית"קפה. אחרי כמה דקות שישבנו שם,

שחקנית שילדס
 תשוקות

ספר ארום ולקוחה (שאינה קשורה בפרשה)
כל מה שבניתי בשתי ידיי - התמוטט!

מנהל בית-הספר גולן
יש מקום לחוק!

סכסולוגית אברמסון
גם הצעירה צריכה להיענש!

כמה ימים אחרי המיקרה נודע הרבר לאביה של המפתה היפה. הוא היה אלוף-מישנה ובעל קשרים רבים ברר"גים גבוהים. כשנודע לו הרבר, חמתו בערה בו. הוא התלונן על הרופא וזה נעצר מיד. במהלך המישפט הוכיח הרופא שה נערה פיתתה אותו, שהיא בקיאה ומי נוסה במין, ושרכים לפניו שכבו איתה. כל הטיועונים הללו לא עזרו לו. קניג נמצא אשם ונשלח ל-15 שנות מאסר.

בארץ העונש קצת פחות כבר. סעיף מיספר 347 (א) בחוקהעונשין משנת 1977 אומר: "הבועל אשה שלא מלאו לה 17 שנים, והיא איננה אשתו, דינו מאסר 5 שנים." החוק ממשיך ואומר, שהבועל קטינה בת פחות מ-16 שנים דינו 14 שנות מאסר.

עד שנות ה-60 אסר החוק לקיים מגע מיני עם נשים שגילן פחות מ-16. עליפי יוזמה של חברת הכנסת הדתית, טובה סנהדראי, הוא שונה.

נשאלת השאלה אם כיום, בישראל של שנת '87, שכשנות 15 מבלות במועדונים, לבושות ונראות כבנות 20, כשבני-הנוער שותים משקאות חריפים ומעשנים בלוי — האם במצב כזה ה חוק איננו בבחינת גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה?

צביקי עשת, בעל סטודיו לצילום, שאליו מגיעות דוגמניות רבות בנות 15 ו-16 טוען: "החוק הזה מיותר. יש ילדות שמגיעות לכאן לסטודיו והן שכחו מזמן מה זה בתוליד. הן שוככות חופשי, וחלקן עשה את זה מתחת לגיל 14."

"זה ממש לא פר שבחורה מפתה גבר, ועושה זאת מתוך הכרה מלאה ורצון חופשי — והגבר שמתפתה הוא זה הנושא בעונש. הילדות של היום מבוגרות דיין, ויודעות טוב מאוד מה הן עושות ומה הן רוצות. הן לא צריכות חוק שיגן עליהן."

משה גולן, מנהל בית-הספר התיכון אנקורי, תומך בחוק. "אני נתקל כנע" רות הללו יום-יום." הוא אומר, "בחורות צעירות בגיל בית-הספר הן עדיין פריי בוטר. לגבר בוגר קל מאוד לפתות נע" רה צעירה, בכסף או בדברים חיצוניים אחרים. גם היום, למרות הליברליות והפתחות, יש מקום לחוק."

"הרושם החיצוני על הבנות של ה יום הוא מוטעה. הן בכלל לא יותר מבוגרות מהנערות של פעם. בפנימיות הן בדיוק כמו שהיו אמהותיהן בגילן." ואילו חברת הכנסת שולמית אלוני טוענת נחרצות: "החוק איננו חוק." והיא גם מסבירה: "החוק הזה, כמו רבים (המשך בעמוד 38) **שי כרם**"

אל תפילו גברים בפה. אל תשקרו! וגם לגברים יש למישל מה לומר: "היום, לפני ששוככים עם בחורה, צריך לבקש תעודת-זהות, כן, כן, אני לא מדבר בצחוק! אני לא אתקרב עוד לבחורה מבלי שאבקש קודם את תעודת-זהות שלה."

אחרי הדברים האלה הוא מחייך ב" פעם הראשונה ואומר: "היום חייבים עוד משהו — קונדרום. לפני כל יחסי מין צריך שיהיו קונדרום ותעודת-זהות. כלי הראשון מתיים, ובלי השני נכני סים..."

גם מתחת ל-14

ל פני כמה שנים נעצר במוסקווה הד"ר ואלדימיר קרלוביץ קניג בחשד של בעילת קטינה. קניג היה מנהל מחלקה כירורגית בבית-חולים גדול, ושמו כרופא מעולה יצא בכל רחבי ברית-המועצות. יום אחד הגיעה לטיפולו בבית-החולים נערה יפהפיה בת 15, שהתלוננה כי יש לה גוש בשד. כשהיו לבד בחדר, הורידה הנערה את החולצה ופיתתה את הרופא לשכב איתה.

מלישכת השופט הודיעו לי שאתה זכאי." את המילים הבאות שלה אני לא אשכח לעולם. הם נכנסו לי עמוק ללב. היא אמרה: "מישל, אתה יכול להתחיל את החיים מחדש. תחזור להיות מישל כמו פעם!" לא יכולתי לענות לה. התחלתי לבכות מרוב התרגשות. כן, בכיתי כמו ילד. אחר-כך הלכתי לחנות הפרחים ושלחתי ללידסקי זר-פרחים בגובה שני מטר. עכשיו אני מרגיש הקלה עצומה. כאילו היה לי גוש ברזל בתוך הלב, ועכשיו הוא נעלם. בדרד-כלל, אחרי מילחמה בן-אדם מרגיש עייף. אני לא. אני חש שיש לי המון כוח, כאילו הוריקן לי זריקת-מרץ.

עד כאן סיפורו של מישל. וכיצד הוא מסכם את הפרשה, מנקודת-מבטו? "אם אפגוש את טלי כרחוב, לא אתייחס אליה. אין לי כעס כלפיה, זו לא היא שהתלוננה במישל טרה. אני רק לא מבין רבר אחד, למה היא שיקרה אותי?"

"אני מתחנן לפני בחורות אחרות: לפני שבועיים התקשרה למישל מזכירתו של צבי לידסקי הודיעה לו: "מישל, אתה זכאי!"

מישל מתרגש מאוד כשהוא נזכר ברגע זה: אמרת לי: אני לא מאמין! ומרוב התרגשות ניתקתי את הטלפון. אחרי-כך התקשרתי שוב, והיא אמרה לי: "פסק-הדין עדיין לא ניתן אבל

דוגמנית ויגלר (בגיל 16) והכרזה שלה
"אני אוהבת שהם נוגעים בי"

ח"ב אלוני
חוק מס לדתיים!"

זמר פיק
זה המון שנים בכלא!"

(המשך מעמוד 37)

אחרים. הוא חוקרם לרתיים. זהו חוק שמרני, ויש פער ברור בינו לבין אורח החיים במדינתו. זהו חוק שפשוט לא מתאים למציאות בה אנחנו חיים. הוא גורם לכך שילדות בנות 15 משחקות בגברים."

על המיקרה האישי של מישל ארוס אומרת אלוני: "אני משתפת בצערו. לדעתי, הקיבוצניקים הם החברה הכי צנועה בעולם. זה לא כסדר מה שהם עשו לו. לקחו חוק יבש והתעללו בכך אדם".

זויות אברמסון, פסיכולוגית, אומרת: "החוק בהחלט טוב. קיום יחסימין זה דבר שיש בו מורכבות גדולה מאוד. הוא דורש בגרות בכל המובנים — בגרות ריגשית, היכולת לצאת מעצמך ולהתייחס לזולת. יש כמוכן סיכונים של הריון ומחלות, ולקיימת האחריות הזו כמעט לא קיימת מתחת לגיל 17."

"הצעירים החילוניים של היום מן בולבלים בשאלה מתי יש להתחיל לקיים יחסימין. לפעמים עושים את זה

כדי למרוד בהורים, ולפעמים כדי למי צוא חן. אלה סיבות לא טובות ולא נכונות.

המבוגרים צריכים לעזור לצעירים להגביל את עצמם. את זה שהגבר לא נכונה למין — כאי משנה. זו גישה לא נכונה למין — כאי לו הגבר הוא זה שעושה לאשה. לדעתי גם הבחורה צריכה לשאת בעונש."

מוסיפה אברמסון: "הטבע מסר רר בצורה כזו, שלכל אחד מבעלי החיים יש תכונות, המהוות גורם למי שיכה מינית."

"אצל הכלבים, למשל, ריה הווסת של הכלבה מהווה גורם משיכה. אצל בני האדם, חלק מהתכונות האלה קשורות בגיל צעיר: שדיים וקופים, עור חלק, וכד'. האיכויות הגופניות הללו הן איתות לגירוי מיני אצל הגברים. אבל ההבדל בין בני אדם לבין חיות הוא שבני האדם אינם פועלים פעולות אינסטינקט הנתפסות על ידי החושים, אלא על ידי מערכות מורכבות יותר."

על זמר, לא שונה במחשבות מבחורה מבוגרת."

ואילו נאוה, תלמידת-תיכון בת 16, צוחקת כשיא שומעת על החוק. "בכלל לא ידעתי שיש חוק כזה. אני חושבת שגם ילדות אחרות בכיתה שלי לא יודעות. כן, גם אלה שמקיימות יחסימין".

נאוה צוחקת מהחוק, אבל מישל ארוס והרבה גברים אחרים שנכחו לא צוחקים. הם נזהרים.

ומה אומרת טובה סנהדראי, מי שיומה את השינוי בחוק?

"גם היום הייתי חוזרת על שינויי החוק, אני מצדיקה אותו במאה אחוז. אחד הנימוקים שלי אז, שיש חוק לגבי גיל הנישואים. נערה מתחת לגיל 17 לא יכולה להינשא. כי היא עדיין לא בשלה לחיים מיניים. זו גם הסיבה לחוק שלי."

"אז מה אם היום הנערות נראות מבוגרות יותר?" שואלת מכריזה סנהדראי. "זו עדיין לא סיבה לשכך איתן. נערות בגיל הזה צריכות להיות בבית הספר וללמוד, ולא לעשות דברים כאלה."

"אחרי שהחוק שונה, פנו אליי עורר כידיון והתלוננו שהכשלת אותם. אני חושבת שזה בסדר גמור שהכשלת את היום. ילדות נראות מפותחות, אני מוכתבים שילדות שולחות לי, אני רואה איך הן מתנהגות בהופעות. מה הן לוחשות בטלפון. ילדה בת 16 שהווה

"הדברים הללו אמורים לגבי המי שיכה הפיסית. יש גורם נוסף בעניין זה, הגורם הנפשי. ככל ענייני-המין יש העניין התחרוטי, ולגברים יש תפיסה כזו, שעם בחורה צעירה ולא-מנוסה אפשר להצליח יותר, ואצלה גם צריך לעמוד פחות בהשוואות ובתחרויות. כתוצאה מכך הם שואבים יותר ערך עצמי ממערכת-יחסים עם בחורה צעירה, וזו המטרה העיקרית ביחסים הללו. "לאהוב צעירות זו לא סטייה. אבל ככל שלגבר יש יותר הערכה עצמית, וככל שהערכתו העצמית איננה תנונה בספק, כך הוא יעדיף בתינוג בעלת מישקל סגולי גבוה יותר."

סובלים? שישבלו!

ל צביקה פיק יש מעריצות רבות שהן כנות פחות מ-17. חלקן אף מציעות הצעות מיניות. פיק מגיב על החוק בתדהמה: "ואהו, זה המון שנים בכלא!" הוא אומר, "לדעתי צריכה להיות הגבלה של גיל, אבל לא הגבלה כמו של החוק. לתת עונש למי שקיים יחסימין עם בת 17 הרי זה ממש אבסורד! זה לא מתאים למציאות של היום. ילדות נראות מפותחות, אני רואה מיכתבים שילדות שולחות לי, אני רואה איך הן מתנהגות בהופעות. מה הן לוחשות בטלפון. ילדה בת 16 שהווה

הוא נתן ציורים מזוייפים כערבות. ידיו ביחה את המתמחה של העוכב. המישטרה טוענת שנתן המחאות מזוייפות כערבות

מנהל-הסניף חרג מסמכויותיו והעניק אשראי של מיליונים לאנשים שונים. אחר מן הנהנים היה ראובן ("רונבויץ") פסחוביץ, כשהתגלו מעשיו של הכנקאי, תבע הבנק מפסחוביץ, כתביעה הראשונה, 2.5 מיליון פרנק ובסך-הכל 16 מיליון פרנקים. המערכה השניה התחוללה בבית-הדין המיוחד בתיאבוב, בי 1973.

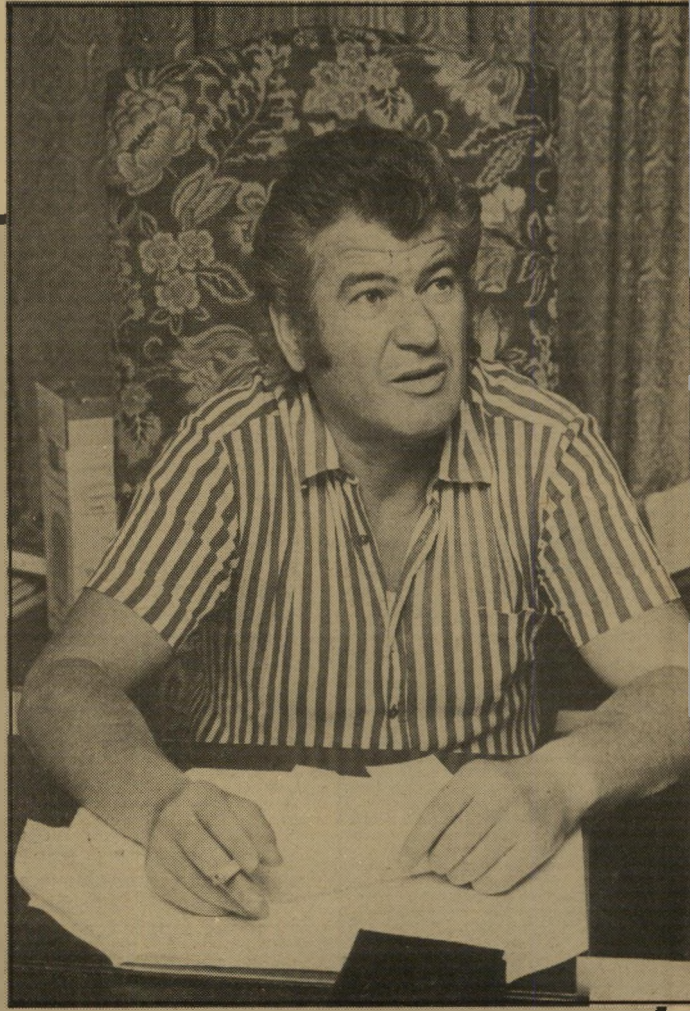
לפני השופט המחוזי דאז, מרדכי קנת, התבררה תביעה של הבנק השווייצרי נגד פסחוביץ. בכתב-התביעה נטען כי פסחוביץ הפקיד בבנק יצירות-אמנות גנבות, ומשך אשראי עצום. במשך שנתיים התנהל המישפט נגד פסחוביץ. הוא היה רצוף בהתפתחויות מדהימות, כמו הקלטות סודיות של שיחות עם המתמחה של השופט קנת, שבעיקבותיהם סיימה המתמחה את תפקידה. לפסחוביץ היה יריד אישי, הטייס ואיש-העסקים אליהו בכמן. הוא התנדב לעזור לחבר בצרה. הטייס ניהל רומאן עם המתמחה של השופט קנת. את הדיבורים ביניהם, במהלך הרומאן, הוא הקליט. פסחוביץ התבסס על הקלטות אלה והאשים את המתמחה בכך שקיבלה במהלך המישפט מתנות מנציג הבנק השווייצרי, הוציאה מידע סודי והעבירה אותו לנציגי הבנק, וגם סיפקה לשופט קנת מידע שנועד להשחיר את שמו של פסחוביץ.

רונאר אחד מזוייף

נציגי הבנק טענו במישפט שפסחוביץ ניסה, "להלביש" עליהם רומאנים עם דוגמניות, והפריע להם בעבודתם. בין היתר השמיץ בכמן לפני השופט קנת את דיבורי המתמחה, שאמרה כי קנת מחכה כבר זמן רב לאיזה מישפט במבסטי שיקפיץ אותו לעיתון. צריך הרבה אומץ, אמרה, כדי לזכות את פסחוביץ במישפט. קנת לא יכול... אחרי שנתיים של מישפט סוער הורשע פסחוביץ. הוא חוייב להחזיר לכנק השווייצרי 2.7 מיליון פרנקים. הוויולה שלו בסניף, על כל תכולתה, הוצעה למכירה פומבית. אנשים רבים קנו שם מציאות כמו שטיחים פרסיים, וילונות יקרים. היו שם גם ציורים, ואף רונאר אחד שנמכר אז ב-20 אלף לירות — כתור מזוייף, כמוכן. המתמחה, כפי שנמסר ממזכירות בית-הדין שמישפט בלשון לאקונית, "סיימה את עבודתה".

על חשבון הבארון

המערכת השלישית של פסחוביץ עם החוק תתחיל בחודשים הקרובים. האם גם הפעם יתברר כי הוא הציע ערבויות מזוייפות? האם הוא הפעיל שוב את השיטה כשתחת הציורים המזוייפים הוא הציע לקורבנותיו צ'קים מזוייפים? על כך יצטרך להחליט בית-הדין המישפט. פסחוביץ, כיום בן 53, נולד ברומניה. הוא עלה לארץ בגיל 13 עם אביו, שהיה חזן, אמו, אחיו ואחותו. במשך שלוש שנים היה בקיבוץ, ובתקופה מטיימת אף עבר בתעשייה הצבאית כמסגר. אך פסחוביץ ראה לעצמו עתיד אחר. הוא יצא לטייל בהולנד. המשיך לפרנקפורט, ושם החל בקריירה שהפכה אותו תוך כמה שנים ממסגר צעיר למליונר מבוקש. את דרכו בפרנקפורט התחיל כנהגו האישי של הברון ארנסט פון-דר-היידה, סוחר ידוע ביצירות-אמנות. הברון אימץ את המסגר הצעיר, ולימדו אותו את סודות המיקצוע. פסחוביץ למד. הוא התחתן עם צעירה בשם אילזה, והחל עוסק בעסקי-אמנות. לפני שנים הוא סיפר להעולם הזה כי ביו 69 לקח בהתמוטטות עצבים, עבר טיפול בהרמה, וכשהתאושש עלה לישראל. הוא ננה וילה מפוארת בסביון, ואף תרם כספים לקרן לרכישת פאנטומים עבור צה"ל. הפעם, למטוס לביא. הוא כנראה כבר לא יוכל לעזור. **רונאר אנמלר**

פסחוביץ עשה זאת שוב

האם ראובן פסחוביץ עשה זאת שוב? איש-העסקים התלאביבי נעצר לפני שבועיים, יחד עם מרדכי גוטמן, בחשד למירמה וזיוף בהיקף של מאות אלפי דולארים. בנובמבר 1986 חתמו השניים על חוזה עם חברה גרמנית בשם קוצרה. לרכוש ממנה סוללות נטענות מתוצרת סוני. פסחוביץ וגוטמן הציעו לחברה הגרמנית, כביטחונות, המחאות בסך 320 אלף מארקים גרמניים. לטענת המישטרה, ההמחאות מעולם לא ניפרו. כי היו מזוייפות. החברה הגרמנית לא קיבלה תמורה עבור הסחורה שסיפקה לשניים. השופטת חיה פרץ האזינה בקשב רב לטענת נציגי-המישטרה. היא החליטה לשחרר את החשודים בערבות, ועיכבה את יציאתם מן הארץ. המערכה השלישית ביחסיו של פסחוביץ עם החוק החלה.

רומאן עם המתמחה

המערכה הראשונה התחוללה ב-1969, בסניף-בנק קטן בעיר שוויצית קטנה, בשם קויצלינגן, ליד הגבול הגרמני.

תמרורים

בלי תצלומי-זימה

נחוג ♦ יוסי-הולדתה 18 של **שטפי גראף**, כמעט אלופת הטניס של וימבלדון, בה נוצחה כגמה, למרות 45 הנצחונות הרצופים בהם זכתה העונה. גראף ממוצעת הקומה (1.70 מטר), ילידת עיירה בקרבת עיר-האונגרי בריטיה הגרמנית היידלברג, היא בתו של כדורגלן חובב שביקשה להתחיל לשחק טניס בגיל ארבע (ובגיל שבע שיחקה עם בן שכנים שנתפרסם לימים כילד-הפלא של הטניס, כוריס בקר), מעריצה של הומר ברוס ספרינגסטין, חולמת על קריירה של ניהול בית-מלון ודחתה, השבוע, הצעה של ירחון-הזימה נפטרה אז לסירדת תצלומי-עירום תמורת 270 אלף דולר.

עם הקידומת הנבונה

נחוג ♦ יוסי-הולדתו 40 של **אליקים רובינשטיין**, מזכיר-הממי שלה ולשעבר ציר ישראל בווינגטון, היועץ המישפטי של משרד-החץ ומקורבו של משה דיין. רובינשטיין הרתי הקפיד להוכיח למסוכים במסיבת

מזכיר רובינשטיין לפי המסורת היהודית

יוסי-ההולדת שלו שלפי המסורת היהודית גיל 40 הוא גיל הבינה.

גם נוהג ייק

נחוג ♦ יוסי-הולדתו 60 של **חיים לבב**, ראש עיריית נהריה, בת 30 אלף הנפש, זה ארבע שנים. לבב, יליד רומניה ולשעבר איש קיבוץ גבעתי-בנר שברום, היה משך שנים רבות איש צבא-הקבע (אלוף-מישנה בגייסות השריון) ולאחר מכן פקיד בכיר בעיריית חיפה (מנהל אגף-הנכי-סיס) לפני שעלה (מטעם המערך) לראי שות העירייה של העיר שנוסדה על-ידי יוצאי גרמניה ובה גם נוהג לבב בקפדנות ייקית. כולל ביקורת נקיזן העיר מדי יום בשעה שש בבוקר.

בין אורחי-הכבוד

נחוג ♦ בושינגטון יוסי-הולדתה 70 של **קתרין גראהאם**, המו"לית של היומון וושינגטון פוסט רבי-ההשפעה ושל שבועון-החדשות ניוסוויק ובעלת רוב המניות של שניהם. בין 60 האורחים הנכבדים במסיבת יוסי-הולדת-תה של גראהאם, בתו של איל-עיתונות יהודי ואלמנתו של עורך מצליח (שהת-אבד בידיה לפני 20 שנה), בלטו נשיא ארצות-הברית רונאלד רגן ושר-הביט"ח חזן של ישראל, יצחק רבין.

למרות כל המיליונים

נפט ♦ במיאמי, פלורידה, בגיל 81, ד"ר **ג'ורג' ויז**, איש-אקדמיה (נשיא האתון של אוניברסיטת תל-אביב ונגידה זה 17 שנים) ואיש-עסקים (לשעבר יו"ר מועצת-המנהלים של קונצרן הענק כלל), ויז, יליד פולין (בה נולד כשניו-יורק), היגר בצעירותו לארצות-הברית, כדי ללמוד רפואה, אך במקום זאת גילה עד מהרה את כושרו כמשורר וצייר. ויז, גם כתעשיין מצליח (מיפעל-ליניר במכסיקו) לא זנח ויז את המדע (ואז קיבל תואר דוקטור לטעי-יולוגיה בגיל 44) ואת הפילנתרופיה (הוא הקים 30 בתי-ספר במכסיקו, תרם מיליונים לאוניברסיטה העברית בירדן שליח לאוניברסיטת תל-אביב בירדן להקמת מיצפה-כוכבים במיצפה-הירדן שבנגב).

המשך יומנה של האסירה המשוחררת המפורסמת, כפי שנמסר לדפנה ברק

להיות בהריון בכלי

לומסיי היה ללדת. רציתי כליך ילד מהרצל (אביטן), אהבת חיי. כשהרצל נשפט ל-15 שנים, איברתי את אותה תיקוה קטנה שנשארה בתוכי. כבר לא היה לי איכפת מכלום. זאת היתה מין אהבה-טירוף. כעבור שנתיים וחצי (מאז המישפט) ברח הרצל. הוא עשה זאת כדי להוכיח

אורית ארביב השבוע, בשפתיהם

מין שמלות ירוקות-מגעולות, שהזכירו בית-משוגעים...

ולזעוק שהוא ח'י-משפע, קיווה שיהיה מישוה בחוץ שיקשיב לו. במשך חוד' שים קיווינו שהאמת תצא לאור. יש תאריך אחד שאני לא יכולה לשכוח — 22.1.82. אז עמדתי כנמל' התעופה ב-גוריון. ראיתי איך שהרצל עולה למטוס. לא ידעתי לאן הוא נוסע. הוא היה בכריחה. חשבתי שלא אראה אותו יותר לעולם. הרגשתי שאיברתי אותו. הרגשתי מה-הזרע! התחלתי להת' געגע עוד לפני שהמטוס המריא. הרצל היה הכל בשבילי. לא ברחתי איתו מהארץ רק מפני שלא רציתי בחיים של בריחה. לי לא היה ממה לברוח. פחדתי להיות נרדפת. פחדתי להיעצר בארץ וזה. גם לא ידעתי לאן הוא נוסע. לא ידעתי אם ארע את השפה שם. אהבתי אותו עד כדי טירוף. הרגשתי שכל עולמי חרב. הכל נראה פיתאום ריק, חסר-תוכן, שחור. אף-אחד לא ידע או אפה אני. נעלמתי למישפתי לארבעה חודשים. הייתי אז בת 19. לא היתה לי אצבא, מכיוון שיש לי פטור — סיבות בריאותיות. ניתקתי כל קשר עם המישפחה.

החודשים הראשונים היו הכי קשים. היינו סגורים — אני והעובר — בתא. זה מה שהכי הפריע לי — המחנק. כל מה שעשיתי במשך שעות על גבי שעות היה: להיות בהריון, לאכול ולישון, לאכול ולישון, להיות בהריון... הייתי צריכה להסתובב. עד היום נשאר בי הצורך להסתובב. אני נחנקת מהר.

הבנות ניסו כל הזמן לעזור. פינקו אותי בנפילים מצופים.

שלושת החודשים האחרונים של ההריון היו ממש-משמש קשים. רציתי לצאת מהתא בכל מחיר. לכן החלטתי לצאת לעבודה. עבדתי במפעל תדיר-ראן. כשביל לצאת מהתא — חייבים לעבוד.

כל הזמן פחדתי שמישהו יעט לי בכטן הגדולה, בעובר.

„לא ברחתי עם הרצל אביטן מהארץ, מפני שלא רציתי בחיים של בריחה... גרתי עם הרצל מאז שהייתי בח 15. היינו ביחד בכל אירופה... הפכו אותי מילדה לאסירה מסוכנת...“

מה עשיתי? שלטרים (בבית-המ' לאכה לייצור מפסקי חשמל).

כל הזמן ישבה סוהרת לידי. כשחורתי מהעבודה, הייתי צריכה להתמודד עם המיטה. היא היתה לאי נוחה: מיוזון רק וברולים חותכים. כל הזמן היה חסי-מחנק. זה היה כחודשים יולי-אוגוסט. כל כך חיכיתי ללידה: זה היה ביום השלישי, בשעה 3 לפנות בוקר, היו לי כאבים-והרגשתי רע. אחרי-כן התחילה ירדת-המים. לא ידעתי מה הולך אותי. פחדתי מהלידה, ולא רציתי להבין שזה מגיע, שאתה מגיע, אדם.

מלפנת אותה שעות, מדברת אל הער' בר שהיה בתוכי ומתחזקת.

הזכות היחידה: חלב

הריון בכלא זה דבר קשה במיוחד. קודם-כל הלבוש. קיבלתי מין שמלות ירוקות-מגעולות, שהזכירו לי בית-משוגעים. זה היה לאנחה, מכוער. האוכל לא-טעים. כל מה שמבקשים לאכול — אין.

הזכות היחידה לאסירות בהריון היא שקית-חלב.

בפעם הראשונה בחיים שלי הייתי עצורה. הייתי מבוהלת, נפחדת. זרקו אותי למיגרש-הרוסים בירושלים. שיקרו לי: „אבא שלך מת בחקירה!“ הם ידעו שהוא היה חולה-לב.

בריחה דרך המיקלחת

א' חרי 15 יום השתחררתי. קראו לי לבוא לבקר את אבא, שהיה עצור בבית-החולים איכילוב.

הלכתי אחרי-הצהריים לבקר אותו. ראיתי אותו מחובר לכל מיני מכ' שירים, ומלא אנשי-מישרה סביבו. שם עצרו אותי בפעם השנייה. זאת אומרת, באותו היום שבו השתחררתי. בינתיים הגישו כתבי-אישום נגדנו

על שוד מזויין. זרקו אותנו ל-45 יום נוספים במיגרש-הרוסים ושחררו או תי. הרצל קיבל העמדה לדין.

הוא קיבל ביקור-רבית אצל אבא ש' לו, שהיה חולה. גם אבא שלי היה חולה: לב, סוכר, מהדל.

הוא הגיע לביקור בליוויית סוהרים, וככה ברח להם מתחת לירדים, דרך המיקלחת.

הוא לא ברח אליי. יצרנו קשר מאוחר יותר ואני הגעתי אליו. היינו ביחד בבריחה עד שעלה למטוס ועזב את הארץ. כמה ימים אחרי שעזב את הארץ, גיליתי שאני בהריון. מישאלת-

חודש אחרי

יומנה של אורית ארביב צונר על-ידי שיל' טונות בית-הכלא נווה-התירצה. חלקים אחרים פשוט נעלמו. לכן החלטתי לשאול אותה. החל בשבוע זה. על פרקים מעניינים שאינם מופיעים ביומן שנכתב בבית-הכלא: איך מרגישים כש' בורחים (במשך ארבעה חודשים עם אהובה הרצל אביטן); מדוע בחרה להיכנס להריון במ' צבה המסובך; בהיותה אסירה לתקופה די ממו' שכת (שמונה שנים), כשאבי הילד נידון למאסר' עולם; חוויות מהשנים האחרונות; ובעיקר — כיצד היא מתאקלמת בחייה-החופש שלה. מהן תוכניותיה חלומותיה קשייה וכו'.

מאז התחילה ארביב לפרסם את יומנה בהעיר' לס הזר. סיפרה לי התחילו החיים לחייך אליה: אנשים מזיהים אותי ברחוב לפי התמונות (על שערי העולם הזה) מתעניינים מה יהיה בפרק הבא. זה מעניין אותם!

היא עדיין מחפשת מגורים עבורה ועבור אדם בנה. לא רוצה בנווה-השרת (מקום מגורי מיש' פחתה). לא רוצה שהוא יתקלקל. היא מחפשת מגורים במעון-אביב או בשכונה הסמוכה לה. הכאב שהעבי על שימחת-השיחורו שלה. לפני חודש היה בגלל יחסו המסתניג של בנה היחיד. שלו הקדישה את יומנה. אדם שגדל אצל לואי' זה. אחותה החינית של אורית. ושזכה בפניקים מרינה אמה. התקשה לקבל פיתאום אשה נוספת בתמונה. הוא היה מכנה אותה. ליתר ביטחון אמא אורית. כך נותרה לו אופציה לאמהות נוספות.

ארביב היתה מגועה עד עימקי נישמתה. ודי לחוצה בשל כך. אט-אט התקשר הילד לאמו החדשה והיומיומית. והתחיל לגלות סימני-העד' פה בולטים לגביה.

לארביב — כיום בוטחת בעצמה יותר מאשר לפני חודש פורחת יותר — קל יותר לשחזר את שנותיה הקשות: בריחה כלא מישפטים. ריג' שותיה באותן עיתות. בניגוד לסיגנונה לפני חר' דש היא אף עושה זאת בלשון-עובר.

סוד פריחת הסרט הישראלי

מה קורה שיש כליך הרבה סרטים ישראליים חדשים? מהיכן הכספים למימנם?
 התשובה מאוד פשוטה: תרגיל בהוצאת רווחים לחו"ל.
 מפיצי הסרטים הזרים בישראל חייבים לשלם מס־הכנסה על הרווחים ממכירות כרטיסים. אומנם יש כתי קולנוע עושים תרגילים, מדפיסים כרטיסים בעצמם, וכך חוסכים דיווח על שליש בערך מכמות הצופים בכל יום, ושומרים את ההכנסות השחורות לעצמם. אבל רשתות גדולות אינן יכולות לעשות תרגילים כאלה.
 מה עושים? משקיעים את ההכנסות בהפקות סרטים ישראליים.
 אם הסרט מצליח בחו"ל, משאירים את הרווחים שם, וכך מוציאים את הכסף החוצה. אם הסרט נכשל, זוהי הוצאה מוכרת לפי חוקי־הקניזון המורידים לסרט הישראלי.

מיסתרי בעלי "ברונפמן"

היריעה שפורסמה בראשונה כאן, על מכירת סוכנות ברונפמן לחברה זרה, הקדימה את עצם חתימת ההסכם. באחרונה נחתם ההסכם, שלפיו נמסרה השליטה בסוכנות ברונפמן לחברה בשם קאופמן אינטרנשיונאל ובמיקרה אחרו באותו המועד מחלקות רבות בחברות ברונפמן וסטימק. ק"י לא ניתן לדעת, שכן קאופמן היא חברה זרה.
 גם ברונפמן נשלטה על־ידי חברה זרה, נפוק, הרשומה בציריך אצל עורך־הדין וילר. נציגיה בישראל הם שימעון הורן וברוך ניר, שגם ניהלו את ברונפמן. ב־1978 קנתה חברת נפוק את חברת־ההפצה אטלס. ומנהליה החדשים היו שוב שימעון הורן וברוך ניר.
 בספטמבר 1980 קנתה אטלס את רשת חנויות משכית מידי משקיעי

מחכשים את גבי אשר־סולימאני

חברה אמריקאית בשם אי.די.גי. טריידינג נטלה 550 אלף דולר מבנק אירופי־אמריקן בניו־יורק. להלוו־אה ערב היהלומן הישראלי גבריאל אשר־סולימאני. אחיו הוא שלמה סולימאני, שהיה מגדולי היהלומנים בישראל, שעבר לעסקים בניו־יורק. ההלוואה לא נפרעה, והבנק פנה באמצעות עורך־הדין ישראל לשם לבית־המשפט, שהוציא צו־עיקול לכל נכסי אשר.
 בין היתר אותרה חברה בשם נופי הרצל בנתניה, שלה מיגרש, ועליו בניין במרכז נתניה.
 עורך־הדין לשם מסר כי טרם הצליח לאתר את אשר. יהלומנים מסרו כי היה בישראל לפני חודש.

ישראל. כמנהלי משכית מטעם אטלס התמנו הורן וניר. אטלס שלמה תמורת משכית 72.8 אלף דולר. במאזן משקיעי ישראל לאותה שנה רשומה משכית בשווי של 1.88 מיליון דולר. כלומר הורן קנה אותה בהפסד של 1.8 מיליון דולר ממשקיעי ישראל.
 הורן היה באותה עת גם סגן־נשיא משקיעי ישראל, והמשיך להיות מנהל־בשכר במשקיעי ישראל גם אחרי המכירה של משכית לאטלס. חודש לאחר שאטלס קנתה את משכית, היא מכרה אותה לנפוק, ושוב המשיכו הורן וניר להיות המנהלים.

חילופים רבים במישלחת הכלכלית בניו־יורק

נציג האוצר בניו־יורק, גר ארבל, יוחף כאוגוסט על־ידי סגן החשב הכללי, אלי יונס. קודם לכן היה ארבל סגן־החשב ויונס החליפו. עתה חוזר ארבל לתפקידו הקודם, שנשמר עבורו על־ידי יונס.
 גם הר"ר יוסף גבאי, שהיה בעבר מישנה לממונה על הכנסות־המדינה, חוזר ארצה אחרי ארבע שנים במישלחת בניו־יורק, ויפנה כנראה לקאריירה אקדמית.

הממונה בארבע השנים האחרונות על היחידה שעסקה ברכש גרעינים עור בר לשוק הפרטי, אחרי שהמדינה פסדה קה לייבא גרעינים, והעבירה תחום זה לידיים פרטיות. גם סגן־מנהל היחידה לקניות גומלין, רפי הוידה, חוזר אחרי שנתיים בלבד.
 המישלחת הכלכלית טרם החליטה אם לסגור את הנציגות ביוסטון. בזמנו סגר מנכ"ל האוצר את הנציגות הכלכליות ביוסטון, בפילדלפיה ובמיאמי, והורה לסגור גם ביוסטון. אבל שר האוצר דאז, יצחק מודעי, מינה את מקורבו וראש־לישכתו, יזרם גילי לעזרי, לתפקיד ביוסטון. עתה גילעי מסיים, ומצפים לראות מה יחליט השר משה נסים לעשות.

נתן הצבי, בנו של רפאל הצבי, גזר המפילה הליברלית, המכהן כיום כנספח כלכלי בלוס־אנג'לס, מסיים אף הוא את תפקידו. הוא היה שנתיים בתפקיד בלוס־אנג'לס, וקודם לכן שני תיים נספח כלכלי בבואנוס־אייירס.
 הנספח הכלכלי בשיקגו, משה וינברגר פורש לגימלאות אחרי שי היה בעבר עוזר למנכ"ל מישלחת־התעשייה, ועתה נספח כלכלי בשיקגו.
 יוסף לוי, חשב המישלחת הכלכלית, שהיה בעבר ראש מחלקת־החקירות במסדה־הכנסה, חוזר לתפקידו כנציגות מס־ההכנסה.

מישרד הנדלר ושפס נפרדים

המישרד המשותף של עורך־הדין זבולון הנדלר ועורך־הדין וואדי החשנון יוסי שפס נפרד, וכל אחד מהם יפתח מישרד עצמאי.
 הנדלר היה ראש מחלקת־החקירות במסדה־הכנסה ויוסי שפס היה ראש המחלקה המיקצועית במסדה־הכנסה. מישרדם התמחה ביעוץ ללקוחות נבחרים. בענייני תכנון מס, תוך דגש על קשרי־מסווי בין ישראל ואמריקה. השניים גם הוציאו לאור ספרים ואוגנים רבים בענייני מסווי.

לא מפקיד אותי

(המשך מעמוד 27)
 מי עוד? אני אישית אוהב את אריק שרון, לא יודע למה, ומעריך גם את רפול.
 ● **הבחירות הבאות יביאו אותך בסעם הראשונה לקלפי?**
 אתה יודע למי תצביע?
 כן. אם רפול וצומת יפרשו מהתחיה, אצביע לצומת, ואם לא — לתחיה, שמתאימה לדריעות שלי.
 ● **אתה מרגיש שהמיסלוגות זקנות מדי?**
 תלוי איזה. בכל מיפלגה יש אנשים שאוהבים את הכיסאות וצריך להחליף אותם. הישטות של המפד"ל היתה שהחליפו את בורג. ככל שהוא מוזקן, הוא נעשה חכם יותר. בורג הוא כנראה ופוליטיקאי גדול.
 ● **אתה חושב שבעתיד תהיה פוליטיקאי?**
 לא, אני לא רוצה. יש גבול שבן־ארם מסוגל להיות מלוכלך. בפוליטיקה

בני שכטר ליד ביתו
 לא סובל את תופעת הראש הקטן? צריך כל הזמן להיות דור־פרצופי או דברים כאלה.
 אני בטוח, למשל, שמשח שחל, או אנשים כמוהו, לא מתים על אנשי ש"ס או האגודה, אבל מה הם לא עושים בשביל הכיסא. מתחבקים ומתנשקים ומכתימים הבטחות והולכים לגדולי התורה ומצטלמים לפני העיתונאים עם כיפה על הראש.
 ● **זה רוחה אותך?**
 זה המישחק בחיים.

● **אתה יודע מה היה בארץ לפני מילחמת ששת הימים?**
 אני קורא עיתונים וספרות. אני אוהב היסטוריה, ובעיקר היסטוריה מילחמתית.
 אני קורא עיתונים ישנים. קראתי, למשל, על מרד הימאים, על ביקורים של בן־גוריון במוסקוה. אני אוהב להתעניין. אני אוהב היסטוריה, ממש אוהב. בשנתיים האחרונות מתעניין בעיקר בהיסטוריה של מילחמת יום־הכיפורים. יש לי ערימה של עיתונים מתקופת המילחמה, וקראתי גם את הספרים של אניגורד קהלני, של כרן ואת הראיון עם גורודיש. אני קורא הכל. אני מקווה שאספיק להיות כשיפרסמו את הממצאים הסודיים של ועדת־אגרנט ואוכל לקרוא אותם.
 המילחמה הזו מעניינת אותי.
 ● **למה?**
 כי אכלנו אותה בגדול, תפסו אותנו עם המיכנסים למטה. למרות שמכחינה אסטרטגית השגנו בסוף הישגים גדולים.

● **אתה קורא ספרים?**
 בעיקר ספרים של היסטוריה מילחמתית. חוץ מזה קראתי את ציפורים מתות בסתר, ואני קורא עכשיו את אפיקורס בעל־כרחו. אני קורא גם ספר על היטלר. גם מילחמת־העולם השנייה מאוד מעניינת אותי.
 ● **טלוויזיה אתה רואה?**
 לא. רבה. אני חושב שהתוכניות הכי יפות הן התוכניות לילדים.
 העולם הזה 2601

שופט לויין לחסר כל ולנטל על החברה

נימוס שנקבע בחוק לגבי שכיר כסכום שאין לעקלו. קבע השופט לויין, חוק־ההוצאה לפועל נועד להעמיד לרשות הציבור מנגנון, היכול לממש את פסקי־הדין שניתנו לטובת הזכאי נגד מי שחוייב בדין. מאידך, ביקש המחוקק שלא לגרום לכך שבהפעלת מנגנון הגבייה

עיקולים: דין אחד לשכיר ולעצמאי

בית־המשפט העליון קבע הלכה חשובה בנושא העיקולים: דין אחד לעובד בשכר, שאת הנכס שלו (שכרו) אין לעקל מכוח סעיף 50 (א) (1), ועובד עצמאי, שכספים מסוימים המגיעים לו מצד שלישי לא יעוקלו מכוח סעיף 50 (א) (3).
 הפסק ניתן על־ידי השופט דב לויין, והצטרפו אליו הנשיא מאיר

שופט כך שהחייב לא יהפוף

שמגר והשופט גבריאל כך. פסק הדין מבטל פסקי־דין שניתן במחוזי, שקבע כי כספים המגיעים לעצמאי אין דינם כדיון שכר שכיר, וניתן לעקלם. כע.א. 711/84, שהתפרסם באחרונה בתקציר פסקי־הדין של נוח סביר, מתואר מיקרה שבו חיוב ראש ההוצאה לפועל, ואחריו בית־המשפט המחוזי, את בנק דיסקונט להעביד להוצאה לפועל כספים שהיו בחשבון לקוח, שאינו שכיר, ואשר היו פחות מהמי

תרמית־הבשר הגדולה

הבשר באמצעות מחטי־הזרקה. מישקל הבשר גדל ב־20% לפחות באמצעות הזרקת המים.
 כאשר הבשר מייובא ארצה, אין כל בדיקה של אחוזי הרטיבות, ורק הצרכן, השם את הבשר בתנור, רואה לתדהמתו כי הוא קטן וקטן וקטן.
 כך מרוויח סוחר־הבשר בקלות עוד 20% לפחות ממחיר הבשר, רווח הנשאר בחוץ.
 לא כל הייבואנים עושים זאת, אבל יש העושים זאת כבר שנים רבות, וטרם נתפסו. מיוחדת, המיועדת להחדרת נוזלים לתיבול

ויטני יוסטון

תקליטים

ויטני יוסטון

ויטני יוסטון, כך נקרא תקליטה השני (אלא מה? שתקרא אותו שושנה דמארי?). הוא לא רע כשל עצמו. התקליט בסדר, סביר. כשאתם שומעים את התקליט, תביטו בתמונה שלה. או ב"טוח שתיהנו. חבל באמת שהתקליט לא יפה כמוה, אבל רק בשביל התמונה ש"לה כדאי לקנות אותו.

דני סנדרסון

חכם על קטנים

ברוך כלל, כשמבקרין התקליטים נותנים מחמאות לתקליט של זמר. הם מבקרים קשות את התקליט הבא של אותו זמר. למה? ככה. זה גם מה שקורה עם דני סנדרסון. תקליטו הקודם זכה במחמאות איך שפור, ואילו זה, חכם על קטנים, תקליט הרומה לתקליט הקודם, זוכה בקיתונות של רותחין; המבקרים כועים סים על זה שהוא לא שר מהבטן, שהוא לא שר על דברים שכואבים, לא שר שירימחאה ושהוא לא דני סנדרסון ה'.

צילום: חנה תענום

דני סנדרסון

אמיתי (אולי באמת הם יספרו לו מי זה דני סנדרסון). "החמצה", בישרה כותרת גדולה באחד העיתונים. מה הם רוצים ממנו? תתארו לעצמכם בקורת על ברוס ספירנגסטין, ש"תאמר שאין לו די הומור. דני סנדרסון הוא מותק של זמר, הוא לא מתיימר להיות נביא זעם וזמר מחאה, ואין צורך שיהיה כזה. הוא עזר שה דברים שבהם הוא טוב, שירים קליי לים ומצחיקים, ובוהו הוא נהדר. חן. נותר רק לקוות שהוא ימשיך בר"כ ש שלו, ולא ישים לב למבקרים המל"עיוזים. הקהל — וזה בטוח — איתו.

נערת השבוע

את כרמית בודהנה (17) פגשנו בחצר בית-הספר מישלב. היא יושבת על הריצפה, וקראה בעיון בחוברת: כשהתקרבו, נוכחנו לדעת שזו לא חוברת כימיה, ולא אנגלית. זהו קטלוג ביגדייהים של גוטקס. כרמית הרימה ראשה, חייכה ואמרה: "אני כל-יך מתכה לחופש הגדול, ללכת לים לעשות חיים! בינתיים אני יכולה ליהנות רק מהתמונות." מה היא עוד מספרת על עצמה?

שי כרם תענום

כרמית בודהנה

"אני אוהבת לבלות בדיסקוטקים ובפאבים. מתלבשת ספורטיבי, נהנית ממכוניות יפות, וגוסעת על אופניים. חבר אין לי, אבל אני מאוהבת. כאלו אוהבת." ופה, באופן טיביעי, מגיעה שורה של מחמאות (כפרה, יפה, משגע, חתיך, וכך הלאה, במשך 10 דקות).

עצם העניין

שי כרם

עצם העניין. מדור חדש. נועד לצעירים בגיל (ומותר לצעירים ברוחם). אם יש לך מה לתרום, להציע, להגיד, להלל, לשבח ולשאר — כתוב ל"עצם העניין", העולם הזה, ת"ד 136, תל-אביב. בכל שבוע יוגרל תקליט חדש לגמרי בין המשתתפים מיוזמתם במדור.

הופעות

רוק נחול'לבן

רוק רטוב. הוא שמו של מופע רוק, שיימשך 49 שעות רצופות, ושיטלו בו חלק מיטב אמני הרוק הישראלי. המרתון ייערך במיסגרת "חגיגות הזמר העברי בערד". הוא יתקיים בשטח הכריכה העירונית של ערד, והמארגנים מטיחים שבין המופעים אפשר יהיה לטבול בכריכה (רק בגלל זה המרתון נקרא רטוב. לתשומת-לכם של בעלי הראשים הכחולים).

אדם

אריאל זילבר

יהודית רביץ

סרט

נעזב את זה...

סרט חדש, שנכתבו עליו כבר אלפי מילים: בלז לחופש הגדול. אם במיק רה לא קראתם בשבועות האחרונים ע"י תונים: הסרט מספר על חבורת צעירים לפני גיוסם. ביקורת לא תמצאו כאן, זו נמצאת כמה עמודים מאחור, במדור ה'קולנוע'. ככל זאת הערה קטנה: הסרט מתרחש בשנת 1970. באחד הקטעים המרגשים, כשאחד הצעירים מתגייס לצבא, נראית לפתע על המסך מכונית סוברו חדישה. המכונית, שנראתה כבר במשך שניות ארוכות, גרמה לפרצי צחוק עזים, שלא במקום, אצל שכני לכסא.

בקטע אחר רואים כבר ברור פירסומת לקולור אקספרס. רשת-מעבדות ל'פיתוח תמונות בתוך בשעה. ב'1970 לא חשבו על זה בכלל. כשתם הסרט, מופיעה על המסך רשימת-התודות, ואז מה מגלים: "תודה לקולור אקספרס" האם יכול להיות ש... טוב נעזבו את זה. אגב, מה קרה למבקרים חדיהעין? הם לא ראו את זה, או שמא היחסים האישיים שלהם עם רנן שור, בימאי הסרט... טוב, נעזבו גם את זה.

בריחות

מה הנושא שהכי מעניין אתכם? את האמת. הכייהכי. או הנה שתי בריחות על הנושא הזה.

כואב נורא

שני בחורי ישיבה מחליטים שזהו זה, הם חייבים לעשות את זה בפעם הראשונה בחיים: לשכב עם בחורה. אחרי המון התלבטויות והיסוסים הם מחליטים ללכת לזונה. טוב, מגיעים לאן שצריך. ניגשים לזונה וזו מוריעה להם: "צריך לשים גומי!" הם שואלים בתמיחה: "למה?" והיא עונה: "כרי שלא אכנס להריון." שוב מתלבטים האברכים, לבסוף הם מסכימים. עושים מה שעושים וחוזרים לישיבה. אחרי שבועיים ניגש אחד מהם לשני ולחוש לו: "תגיד לי, כואב לך?" והוא עונה לו: "כן, נורא כואב." ואז אומר הראשון: "די, נמאס לי מהזונה הזו. מצידך שתכנס להריון, אני מוריד את הגומי!"

בת-שבע

ילדה אחת ניגשת לאמא שלה ושואלת: "אמא, ילדה בת 7 יכולה להיכנס להריון?" עונה לה האם: "לא, מתוקה שלי." רצה הילדה לחררה וצועקת: "איללה, חברה, אפשר לגמור בפנים!"

„תמיד תישאר מודה!“

בימה חופשית

שבע שנים לא ראיתי אותו. השבוע פגשתי אותו ברחוב. מוטי כהן, המחנך שלי בכיתה ד', התרגשתי מאוד. פיתאום, בבתאחת, הייתי אני התלמיד והוא המורה. לחצתי לו את היד בפהר מטויים (שלא יעבור כנראה לעולם), ורק אחרי כמה מילות-נימוסין, נוכחתי לדעת שזה לא אותו המורה. פיתאום שמתי לב שהוא לא כל-יך גבוה; שרעמת-השיער השחורה הפכה לשיער דליל ולבן, והקול הרועם והאימתני נשמע שקט וסדוק. הוא גם לא נראה מפחיד כאז. רק המיקטרת, אותה מיקטרת שבגללה קראו לו כולם פופאי, נשארה בוויית הפה. בדיוק כמו אז. עמדנו ברחוב והעלינו זיכרונות, נזכרנו איך פעם, כשהוא רצה לתאר לנו את הרמה הידודה של הקהל במיגרשי הכדורגל, הוא עמד על השולחן והתחיל לצוות: "השופט כן-זונה! השופט כן-זונה!" עם כל צעקה, הוא התלהב יותר ויותר, הניף ידיים וצרח: "השופט כן-זונה!" לפתע נפתחה הדלת בסערה, והמנהל ניצב בפתח. עברו כמה שניות עד שהמורה הבחין במנהל הנדהם.

וזה לא היתה איהנעיומות היחידה שלו עם המנהל. תמיד כשהיה מתחיל ללמד, הוא היה מזכיר שלא לגעת בחפצים שעל השולחן. אם תלמיד היה נוגע במשהו, הוא היה זורק את החפץ מהחלון. יום אחד זרק, כהרגלו, מחרד של אחד התלמידים מהחלון. אחרי כמה שניות הגיע לכיתה המנהל, סמוקלחיים. הוא אמר: "אני רוצה לדעת ברגע זה מי מהכיתה הזו זרק לי מחרד על הראש!" כשהמשכנו להעלות זיכרונות, אמרתי: "המורה, אתה זוכר ש...". והוא מחייך ואמר: "אתה יכול לקרוא לי מוטי!"

לוא! ענית, בשבילי תמיד תישאר מודה. "אולי זה גם היה כך כשנפרדנו לשלום, שמת לי לב, שגבו כפוף והליכתו קשה. אולי זה כבר לא ילד... כשהוא היה המורה שלי? בבית הסתכלתי כמראה וראיתי שגם אני כבר לא ילד... בני חדר, חולון

חור ברשת

כסף לא חסר שם

נגמרה עונת המישחקים והגענו לעונת התשלומים. החוים והתחייבויות. בשבועות הקרובים יתעסקו ראשי אגודות וקבוצות הכדורגל בכסף. אחת לשנה, לתקופה של כמה שבועות, הופכים השחקנים לעורכי דין וסוחרים ממולחים, והנהגלה הופכת להיות בורסה; בורסה שבה נקבעים כדאיות, מחירים ומדריי-הצלחה.

ניחוש הטוטו בתקופה זו אינם מתייחסים לשאלה מי יצנח בשבת, אלא איזה שחקן יימכר לאיזו קבוצה ובכמה כסף.

בית"ר ירושלים היתה במהלך העונה האחרונה בחרשות ובכותרות. סוף סוף, לאחר שנים, זכתה הקבוצה הירושלמית בפעם הראשונה בהיסטוריה שלה לתואר הנכסף, אלופת-המדינה בכדורגל. עם התארים והגיזרונות באות גם הרישיות.

אחרי שתמו המסיכות, אחרי שהעיפו את יו"ר הקבוצה ומינו במקומו אחר, ואחרי שאלי אוחנה נסע כבר לבגליה, לחפש את מזלו בכדורגל האירופי — התפנו ראשי בית"ר לגמור עסקים עם אותם שושאר.

או כמה מוכנה הנהגלה להשקיע בכוכבים שלה? נתחיל במאמן. השנה יאמן את בית"ר ירושלים המאמן המובטל מוט לה שפיגלר. הנהגלה החליטה לתת לשפיגלר סכום של 46 אלף דולר לעונה. קודמו, ררו קשטן, שהביא לירושלים את האליפות, ומי שאימן אותה בשנתיים האחרונות, וכה בעונה שעברה ל-45 אלף דולר, כולל מענק אליפות.

שפיגלר מתחיל את העונה כאלפייה אחת יותר מקשטן. למה? בירושלים מספרים על קשריו ההדוקים של שפיגלר עם יו"ר סניף הרוח, ראובן (רוכני) ריבלין. אומרים שם שזו הסיבה לסכומים הגבוהים, כמו גם

מאמן שפיגלר עוד אלפייה

הסיבה מדוע שפיגלר, דווקא, מכל המאמנים, הוא שיאמן השנה בכירה. שלמה שירזי, המכונה מומו, חתם עם הקבוצה על חוזה לשלוש שנים. הוא יקבל דירה ששוויה 55 אלף דולר. חוץ מזה יקבל שירזי 30 אלף דולר לעונה.

יוסי מירזחי, השוער, שעד לפני שבועיים עוד התלבט אם להמשיך בבית"ר או לעבור להפועל, או ככלל לסיים את הקריירה — יקבל בעונה הקרובה כמעט 40 אלף דולר.

חנו אזולאי, הקפטן, יקבל בין 25 ל-30 אלף דולר.

יעקב שוורץ הצעיר חתם על חוזה לשלוש שנים. גם הוא יקבל דירה, עד אז יקבל 25 אלף דולר בעונה הקרובה. סמי מלכה מנסה בימים אלו לפתוח את החוזה שלו עם בית"ר. בסופו של דבר, מעריכים בירושלים, יקבל סמי 40 אלף דולר בעונה הקרובה.

אורי אשש יקבל 25 אלף דולר. ואילו הגדול מכולם, אורי מלמלי-אן, יקבל בעונה הקרובה לא פחות מ-100 אלף דולר.

מקורות הסתדרותיים

שחקן הפועל תל-אביב, משה סיני, רורש מקבוצתו 140 אלף דולר לעונה הקרובה. הפועל תל-אביב היא קבוצה השייכת למועצת פועלי-תל-אביב, ואני רוצה לראות קבוצה הסתדרותית שתשלם סכום כזה לשחקנה — גם אם הוא מוכשר, מוצלח ורגליו עשירות זהב.

מעניין מה יגיד על העניין המוזל, ישראל קיסר, המארגן השבוע את עוברי המיגור הציבורי לשבתה, בגלל ויכוח על תוספת-שכר של כמה עשרות שקלים.

עוזי קור

שחקן הפועל סיני

140 אלף דולר חלקי מיספר הפועלים — כמה זה?

מעניין מה יגיד על כך חיים הברפלד, מי שהיה יו"ר ההתאחדות לכדורגל ומי שמנהל היום את המשאומתן על השכר. שניהם עדיין לא אמרו מילה. אבל בעצם, במחשבה שניה, נוכחי שלהסתדרות יש מקורות בלתי-גדלים של כסף. הרי ההסתדרות, באמצעות חברת-העובדים שלה, היא גם המעביד הגדול ביותר במדינה, אחרי הממשלה. או היא יכולה בקלות להוריד איוה חודש אחר, נגיה, 4.5% משכרם של 10 אלפים פועלים במפעליה — פועלים המשתכרים שכר-מינימום של 540 שקלים — וזה יספיק לה לשלם למשה סיני כמשך שנה שלמה.

ובכלל, אם המשאומתן עם הממשלה ייכשל, גם ההסתדרות לא תצטרך לשלם תוספת-שכר. ואז יספיק לה הכסף לא רק למשה סיני אחר, אלא גם לרבים נוספים.

ברית פוליטית מוזרה

ההכנסות במהלך העונה יגיעו לקופת עיריית הרצליה, ועד אז שילשל לנדראו לבית"ר סכום עתק של 220 אלף דולר. זהו סכום אדיר לגבי בית"ר, שנכלל והן מן הבחינה הכלכלית.

ראשי-עירייה לנדאו 220 אלף דולר

העונה שעברה הצליחה להגיע ל-60 אלף דולר בלבד. בית"ר תל-אביב הפכה, עוד לפני תחילת העונה, לאחת הקבוצות העשירי רות בארץ. בקופתה כבר עתה כחצי מיליון דולר: 180 אלף דולר מאלי הררי, מאמץ-הקבוצה, 220 אלף דולר מלנדאו ועוד קצת מפה ומשם — והרי לכס קבוצה עשירה, שראשיה מקורבים לצלחת הפוליטית.

עכשיו היא זקוקה רק לעוד דבר אחד קטן: לשחק היטב בעונה הקרובה.

אלי לנדאו, ראש עיריית הרצליה, החליט לעזור לקבוצת הכדורגל בית"ר בעיר השכנה, תל-אביב. לנדאו חתם הסכם עם הקבוצה התל-אביבית. הסכם מזור משהו, הן מן הבחינה הפוליטית והן מן הבחינה הכלכלית. ההסכם: מיגרש-הכדורגל בהרצליה יהפוך בעונה הקרובה למגרשה הביתי של בית"ר תל-אביב.

ולמה ההסכם הוא מזור מן הבחינה הפוליטית? כי אלי לנדאו הוא מראשי מתנה אריק שרון בתנועת החרות, ואילו ראשי בית"ר תל-אביב ידועים כגרעין החזק והנאמן של השר דודי לוי ומראשי מחנהו.

מן הבחינה הכלכלית ההסכם הוא מזור עוד יותר. למה? כי בית"ר תל-אביב, עם כל הכבוד, אינה בריוק קבוצה שלה קהל אוהדים עצום ורב. לנדאו ובית"ר סיכמו ביניהם כי כל

בינתיים לא מונה יו"ר חדש למחל-קת הכדורגל של מכבי תל-אביב, וכי מיסדרונות האגודה מספרים שאחד כזה גם לא מונה כליכך מהר.

בוקשפן, שדרש מבריקמן ללכת הביתה אחרי ה"כישלון" — וכייתה של מכבי תל-אביב בגביע המדינה בכדורגל — צריך לדעת שאם מכבי תל-אביב לא תזכה בשנה הקרובה באלופות, אזי גם הוא יצטרך ללכת הביתה. אנחנו נזכיר לו.

יושבראש אגודת מכבי תל-אביב, שהוא גם חבר מרכז תנועת החרות ויושבראש אירגון העצמאים, יודע כמו הרבה עסקני-ספורט שבעזרת הכדורגל אפשר להיכנס לכנסת. ואולי מסיבה זו ימשיך לנהל גם את מחלקת הכדורגל במכבי תל-אביב.

יומן אישי

(המשך מעמוד 17)

היה שם בנו של זאב ו'בוטינסקי, ערי, איש נחמד מאוד בעל רעיונות מבוז' בלים, והרבה ותיקים אחרים, רובם אנשי הימין. חוץ מזה לקח ממערכת העולם הזה את הצעירים שעמם בא במגע, במהלך עבודתנו המשותפת. הוא הסביר שהוא מעוניין בעזרתי — אך לא בי, מפני שיש לי דימור רדיקאלי מדי, והוא מנסה לעשות נפשות "במרכז הבימה".

תדהמתי גברה כאשר ראיתי את מצע "המישטר החדש". מבחינת תוכנו וצורתו, היה גנוב מן המינשר העברי, שירדיי ואני עכרנו כמעט שנתיים על הכנתו.

מבחינת התוכן, העתיק עשרות סעיפים, ואחרים מהם אף מילה במילה. לעומת זאת פסל את כל הסעיפים שגאו לו בלתי-פופולאריים, כגון מדינה פלסטינית והחזרת חלק מן הפליטים. מצידו לא הוסיף כמעט דבר. הכל נראה כאילו הוכן בעבודה של שעה-שעתיים. כאמור: "אין קופירייט על רעיונות".

כאשר ערכתי את המינשר העברי, נתתי לו צורה גראפית מיוחדת מאוד, כדי שלא ידמה למצע מיפלגתי שר גרתי. תמיד העתיק גם את הצורה הזאת בריוק.

אני מוכרח להודות שזעמתי, כפי שלא זעמתי בחיי לפני כן. התימרן כולו, שהוכן מאחורי גבי, נראה לי כב גידה לא רק פוליטית אלא גם אישית.

הפעולה השמית עמדה או לצאת לפעולה תנועתית, והקמת "המישטר החדש", שגנב את רוב בגריו הרעיד ניים, היתה בבחינת נעיצת סכין גנב. ומבחינה אישית, הרי אחרי כל הפעולה העצומה שהושטנו לו, ניסה עתה תמיד להתרחק ממני, כדי להתקרב למימסד.

יצאנו עוד פעם אחת לחתירה משד תפת על חסקה. במהלכה אמרתי לו מה רעתי, ושיתוף-הפעולה בינינו הגיע לקיצו.

כסף לפרקליט בכיר

היה עוד צד אחר לפרשה, שהוסיף לה חריפות משלו. באחת הישיבות של מינהלת העולם הזה, התברר לי, לאפתעתי, כי השבועון שילם לתמיד שכר גבוה מאוד, כנאה למישפטן בכיר, כדי שיגן עלינו במישפטים הפוליטיים.

האבת-הכסף של תמיד היתה ידועה בין מכריו, ונחשבה כאחת משיגיר נותיו. בעת מישפט-קסטנר גירד רומק כסף בארץ ובחו"ל, כדי לשלם לו שכר-טירחה. אך שתמיד יגבה שכר מפולפל עבור שרותיו להעולם הזה, אחרי שהשבועון הוא שעור להפכו למישפטן שיכול היה לגבות שכר כזה — זה נראה לי כשיא האבסורד.

יותר ויותר נראה לי כי שיתוף-הפעולה ההרוק בינינו היה, במידה רבה, חריצדי מבחינת התועלת.

אולי כדאי לגלות כאן טוד: פעם פעמיים בשנות ה-50 היה העולם הזה נתון בסכנה קיומית ממש. מצבנו הכלכלי היה קשה ביותר, מול פני החרם הכמעט-טוטאלי של המימסד עלינו. מעולם לא קיבלנו גרוש של עזרה מאיש, והיו ימים כשלא הייתי בטוח איך נשלם את החשבונות מחד. שמרנו זאת בסוד כמנס, כדי שהמימסד לא ירכו את כוחו נגדנו כחזית פגיעה זו. ואילו תמיד כבר התחיל להתעשר מאור.

כשהתחוויר לי שבכל אותו זמן גבה תמיד מאיתנו כסף עבור חלקו בפער לתנו המשותפת, בערה בי חמתי להשיחית.

(המשך בשבוע הבא.)

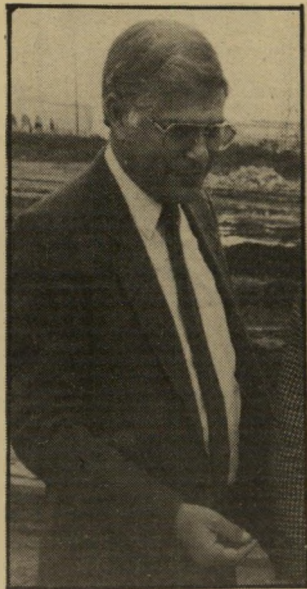
תיזכורת

ליו"ר

לפני שבועיים טילפנתי לביתו של יו"ר אגודת מכבי תל-אביב, אלדור בוקשפן. ביקשתי את תגובתו על התפטרותו של יו"ר מחלקת הכדורגל, גידעון בריקמן.

בוקשפן סיפר לי שהוא מופתע לשמוע על כך, אמר שלא שמע על רצונו של בריקמן להתפטר, שלא הגיע לידיו כל מיכתב בעניין, וחוז' מזה: "את הראשונה שמספרת לי סיפור כזה על התפטרותו".

מוזר, נכון? בעיקר מפני שאם השמועה על התפטרותו של בריקמן הגיעה אליי, היא בודא' הגיעה גם לאוזניו של יושבראש האגודה, אבל נניח שלא.

עוזי קור

עסקן בוקשפן את הראשונה?

בבדיקה של SELECTION MONDE, הודו כמותי איתו ב-80 BROADWAY בודלי ירוקה לשנת 1985 על איכותה והעניקה

רוצה עכשיו אדום זהב

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

הזלם הזה

קטינות:

מלכודת

לגברים!

הם עומדים למישפט פלילי.

מדוע הם נמשכים אליהן?

מה אורם להן לחפש מבוגרים?

